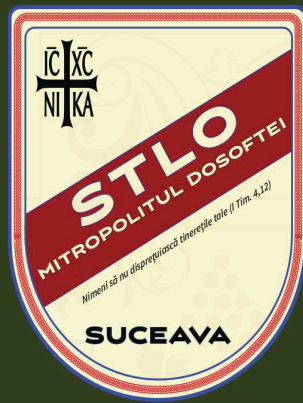

TINERE ȚIE, ÎȚI ZIC

REVISTA SEMINARULUI TEOLOGIC LICEAL ORTODOX
„MITROPOLITUL DOSOFTEI” SUCEAVA

NR. 3, DECEMBRIE 2021

NUMĂR ANIVERSAR TIPĂRIT CU OCAZIA ÎMPLINIRII A 30 DE ANI DE LA ÎNFIINȚARE

„Doamne, Dumnezeuul nostru, Cel ce ai trimis lumii ca Învățător și Mântuitor pe Însuși Fiul Tău Cel Unul-Născut, pe Domnul nostru Iisus Hristos, izvorul înțelepciunii celei veșnice și adevărate, Ție ne rugăm, Multmilostive Doamne, luminează cu strălucirea luminii Tale pe toți profesorii, studenții, elevii și tinerii cei binecredincioși ai țării noastre.

Revarsă în lucrarea lor de dobândire a cunoștințelor celor bineplăcute Ție duhul înțelepciunii, al buneii cuviințe, al cunoștinței celei ziditoare și al credinței în Tine, Dumnezeuul nostru. Fă ca talanții primiți de la Tine în Duhul Tău cel Sfânt să fie însuțit roditori și să fie înmulțiți cu dragoste, discernământ și dreaptă socoteală. Dăruiește-le înțelegere dreaptă și bună cugetare a inimii și luminează-le mintea cu lumina sfințitoare a Duhului Tău celui Sfânt, ca să învețe, și să priceapă, și să reușească la examenele ce le stau înaintea. Ferește-i de toate cursele văzuților și nevăzuților vrăjmași și de toate ispitele și mrejele cele ucigătoare de suflet ale acestui veac. De asemenea, Te rugăm, binecuvintează Doamne, Dumnezeuul nostru, și pe părinții lor care i-au născut și i-au crescut și pe toți cei care se îngrijesc de formarea lor spirituală, educațională și culturală.

Ocrotește-i pe toți: profesorii, studenții, elevii, tinerii și părinții cu harul și cu îndurările și cu iubirea de oameni ale Unuia-Născut Fiului Tău, cu Care ești binecuvântat, și cu Preasfântul și Bunul și de viață Făcătorul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!”

† CALINIC

Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților

TINERE, ȚIE ÎȚI ZIC

**REVISTA SEMINARULUI TEOLOGIC LICEAL ORTODOX
„MITROPOLITUL DOSOFTEI” – SUCEAVA**

Cuprins

La ceas aniversar – Tinere, ție îți zic

† CALINIC, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților / 5

Suceava tinereților mele de seminarist

† Macarie, Episcopul Europei de Nord / 7

Amintiri și recunoștință

† Damaschin Dorneanu, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților / 13

Tineri seminariști, programe de responsabilitate socială

– metacompetențe și competențe transversale

Prof. Daniela Ceredeev, Inspector școlar pentru religie,
Inspectoratul Școlar Județean Suceava / 15

Momente din istoria învățământului teologic sucevean

Pr. Prof. Dr. Ioan-Paul Valenciuc, Seminarul Teologic Liceal Ortodox
„Mitropolitul Dosoftei” Suceava / 17

Începuturi...

Pr. Prof. Gheorghe Hostiuc, Inspector învățământ religios, perioada 1991-2017 / 25

Seminarul Teologic. Amintiri din anii ce au trecut

și împărtășiri din împlinirile de astăzi

Arhid. Prof. Dr. Bogdan-Mihai Hrișcă, Director al Seminarului
în perioada 2011-2017 și 2020-prezent / 27

Muzica corală - o artă pentru care trăim

Pr. Prof. Lucian-Ionuț Tablan-Popescu / 40

La 30 de ani, 30 de gânduri din partea foștilor și actualilor dascăli ai școlii / 44

La 30 de ani, 30 de gânduri din partea foștilor și actualilor elevi / 61

Comitetul de redacție

Președinte

Preasfințitul Părinte DAMASCHIN DORNEANUL,
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților

Vicepreședinte

Arhid. Prof. Bogdan Mihai HRIȘCĂ

Membri

Pr. Prof. Ioan Paul VALENCIUC
Pr. Prof. Ionuț Silvestru ȚURCĂ
Pr. Prof. Lucian Ionuț Popescu TABLAN
Prof. Mirela GRIGUȚĂ
Prof. Georgeta NISTOR

Secretar redacție

Mihaela ȘOLDĂNESCU

Redactare

Pr. Constantin-Ciprian BLAGA
Claudia-Ruxandra MOISIUC

Tehnoredactare și copertă

Constantin BODNARIU

ISSN 2784 - 0220 ISSN – L 2784 – 0190

La ceas aniversar TINERE, ȚIE ÎȚI ZIC

† CALINIC

Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților

1. Adu-ți aminte de Ziditorul tău, încrede-te în Dumnezeu și scrie poruncile Lui pe tabla inimii tale;

2. Respectă instituția familiei, în care te-ai născut și ai crescut, așa cum a fost ea așezată de Dumnezeu;

3. Iubește valorile Ortodoxiei, pecetluite cu Jertfa Mântuitorului Iisus Hristos și cu sacrificiul martirilor și al mărturisitorilor și susținute cu rugăciunile ierarhilor, preoților, cuvioșilor, pusnicilor și credincioșilor din toate timpurile;

4. Păstrează-ți prin spovedanie și sporită rugăciune veșmintele tale trupești și sufletești albe și unge capul tău cu untdelemnul înțelepciunii, care este cunoașterea lui Dumnezeu;

5. Nu te lăsa prins în năvodul lumii acestuia robotizate ca nu cumva tu însuși să devii un robot cu chip de om, incapabil să te bucuri de frumosul din tine și de lângă tine;

6. Nu lăsa tehnologia să preia controlul asupra vieții tale și astfel să te îndepărteze de comuniunea cu Dumnezeu;

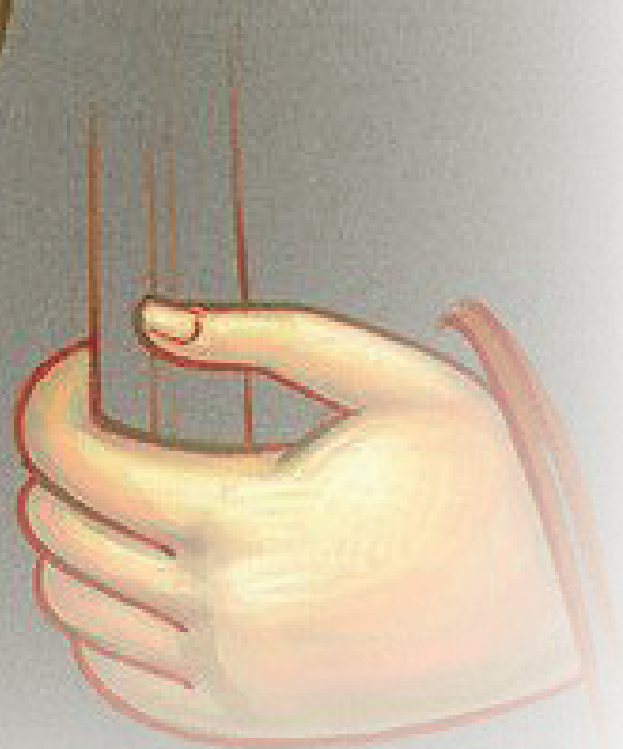
7. Împodobește-ți drumul vieții cu florile recunoștinței față de binefăcătorii tăi: părinți, profesori, familie, prieteni și alții;

8. Sporește-ți credința în Dumnezeu - Treime prin citirea Sfintei Scripturi, a Sfinților Părinți și Scriitori Bisericești, precum și a altor scrieri folosite de minte și suflet, tănuite în biblioteci;

9. Alege-ți prieteni de foarte bună calitate spirituală, morală și intelectuală, cu care să te implici în activități eclesiale, sociale, culturale, educaționale etc., știut fiind faptul că sunt prieteni mai apropiați decât un frate, după cum sunt și prieteni aducători de nenorocire;

10. Fii liber în Dumnezeu, ca în viață să poți birui toate nedreptățile, încercările și obstacolele ce-ți stau înaintea și astfel să fii un om pe măsura și vrerea societății din care faci parte și, implicit, a lui Dumnezeu, după chipul Căruia ai fost creat.

Suceava tinereților mele de seminarist

† MACARIE
Episcopul Europei de Nord

Eram deja suficient de mare încât să jinduiesc a lua și eu parte la pelerinajele consătenilor mei cu prilejul sărbătorilor din cursul anului bisericesc. Îmi făcea plăcere să dau roată în sat bătrânilor și bătrânelor evlavioase, care se bucurau nespus că un copilandru le citea din Sfintele Scripturi și *Viețile Sfinților*, din *Ceaslov*, din *Acatistier* și din *Psaltire*. Ba chiar și unii dintre copii începuseră să mă imite și să se țină după mine și după bunii și bunele în preajma cărora dobândeam – cei care știam să căutăm și să primim – liniște și bucurie. De mic băgasem de seamă că la praznicul Adormirii Maicii Domnului satul aproape că se golea. O parte

dintre țărani se ducea în pelerinaj pe jos, peste dealuri, la Mănăstirea Rohia, o alta lua autobuzul până la Dej, iar de acolo trenul până la Gherla, de unde, la pas, cântând dulcile pricesne mariane, cu prapurii și icoanele pe brațe, se îndreptau către Mănăstirea Nicula. Măicuța mea Ana iubea Nicula și într-acolo mergea an de an să verse lacrimi, dureri și nădejdi în poala Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Eu rămâneam acasă cu tata Vasile – cineva trebuia să aibă grijă de gospodărie.

Un alt pelerinaj de amploare mare era pe 24 iunie, de Sânziene, la Suceava, unde câțiva dintre săteni ajungeau pentru a cinsti moaștele Sf. Mare

Mucenic Ioan cel Nou. Așa se face că, băiat de țară fiind, crezând că toată lumea gravitează în jurul vetrei străbune, aveam încă de mic, ca un punct important de reper pe harta minții, datorită evlaviei consătenilor, îndepărtata (mi se părea mie atunci) cetate a Sucevei. Iar dacă Rohia și Nicula, chiar încă înainte de a ajunge să le vizitez, păreau că aparțin oarecum unui areal mai apropiat și într-o anumită măsură familiar, Suceava îmi răsuna ca un nume de legendă (proaspete fiindu-mi, în minte și în suflet, lecțiile de istorie de la școală despre Măria Sa Ștefan cel Mare), ecourile ținutului de peste munți aprinzând dorirea în inima-mi de copil visător.

Alte privilegii de închinare nu erau pe atunci, fiindcă ne aflam încă în plin comunism și nu apăruse salba de mănăstiri care împodobește acum Ardealul, multe dintre ele ridicate pe vetrele celor dărmate în timpul prigoanei habsburgice din secolul al XVIII-lea. Singurele așezăminte monahale apropiate de satul meu natal Spermezeu erau așadar, în vremea aceea, Nicula și Rohia. Cu ochii înlăcrimați urmăream cum satul întreg era într-o veselă forfotă a pregătirii pelerinajelor și nu înțelegeam de ce nu pot avea și eu parte de această bucurie. Două evlavioase bătrâne, Ludovica Poenar a Tomii și Floarea Cristurean a lui Simeon Fătu (soția paraclisierului bisericii), văzându-mi dorința și dorul, s-au oferit să mă ia cu ele în pelerinaj la Suceava, la moaștele Sf. Ioan cel Nou.

– Vreau și eu să merg, spuneam rugător către părinții mei.

– Când ai să fii mare, te vom lăsa, primeam răspunsul.

– Cât de mare?, nu cedam nici eu prea ușor.

– Uite atât de mare, și mămuca arăta până la nivelul pieptului măsura creșterii la care trebuia să ajung.

Nu era o vorbă cu care să mă amăgească. Peste câțiva ani, când am trecut peste măsura arătată de mama Ana, părinții mi-au dat dezlegare să mă înscriu în pelerinajele satului. Cred că eram în clasa a V-a sau a VI-a atunci când am simțit că, într-adevăr, am pășit într-o nouă etapă a vieții mele. Alte „rituri de trecere” ale copilăriei nu-mi amintesc să fi avut, afară de această mare bucurie și libertate de a fi lăsat să iau calea mănăstirilor,

la sfintele icoane și moaște. Am început, cum era firesc, cu Nicula. Îmi aduc aminte și acum ceata țibleșenilor, încărcată în autobuzul care ne lăsa la autogară la Beclean pe Someș, suită apoi din gară în trenul spre Gherla, pentru a se adăuga șirului neîntrerupt de pelerini pe drumul parcurs de toată lumea pe jos spre Nicula, urcând dealul domol, apoi tot mai pieptiș, până la străvechea mănăstire. După călătorie și după ce înconjuram de șapte ori în coate și în genunchi bătrâna bisericuță de lemn, stăteam răbdători la rândul cel mare, primind, după ore de așteptare, caldă îmbrățișare a Maicii Domnului din icoana sa lăcrămatoare și făcătoare de minuni (zugrăvită în anul 1691 de către preotul Luca din Iclod), ce încununa toată acea atmosferă de rai pastoral. În anul următor, veni rândul pelerinajului către Rohia, tot de praznicul Adormirii Maicii Domnului. Nu erau ușor de parcurs la pas potecile spre Rohia. Plecam în ajun, pe jos, cu grupul mare din sat, cam pe la orele 04.00 dimineață, ca după-amiază, înainte de priveghere, să fim deja ajunși în incinta chinoviei. Și acolo, la fel ca la Nicula, dulceața rugăciunilor de obște, împreunate cu imnele populare intonate toată noaptea, sub cerul înstelat, de cetele de pelerini, ne făceau părtași unor bucurii și trăiri care nu pot fi expuse în cuvinte. Nu am să uit mâncarea caldă (ciorbă și mălai copt) oferită tuturor, cu mărinimie, în străchini de lut și cu linguri de lemn, după cuminecarea de la Liturghia arhierască, de credincioșii din satele din zona Lăpușului, gătită acolo în cazanele mari, improvizate la poalele dealului.

Însă Suceava din dulcea Bucovină era peste munți, departe de satul și zona mea de baștină, și se ajungea acolo cu multă osteneală, iar pe atunci, când abia dacă existau autobuze, darămite mijloacele moderne de transport din prezent, drumul era o provocare. Alături de evlavioasele bătrâne Ludovica și Floarea și de alți câțiva săteni, iată că ne-am pornit în pelerinajul către Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava. De la Beclean am luat, în acea seară de 23 iunie (după socotelile mele de acum, cred că în anul 1988), acceleratul Timișoara – Iași sau „trenul foamei”, cum i se spunea în limbaj popular în amintirea acelor vremuri grele, în care bieții oameni străbăteau țara în căutare de lucru. Trenul era arhiplin de

ardeleni pelerini care se îndreptau către Suceava. Am străbătut Năsăudul, Ilvele, am ajuns în zona Dornelor, la Câmpulung, apoi la Gura Humorului, iar după ce am călătorit toată noaptea, în zori eram la Suceava. Orașul roia de mulțimea credincioșilor veniți la praznicul Sfântului Ioan. Ne-am așezat cuminți și răbdători la rândul nesfârșit în așteptarea plină de emoție a întâlnirii cu cel dorit. Abia după ce am pășit în incinta mănăstirii, în largul mării de pelerini, mi-am dat seama, după pricesnele pe care le auzeam cântate de grupuri și grupuri, ca la Nicula și Rohia, cât de mulți ardeleni erau acolo la Suceava. Când a început slujba au încetat a se mai cânta pricesnele și nu țin minte altceva decât soborul mare de slujitori ai altarului cu litaniiile lor care îndestulau sufletele noastre într-o mireasma jertfei euharistice. În sfârșit, cu busuiocul adus de acasă pe brațe, la care s-a adăugat și mănunchiul de flori de sânziene proaspete, cumpărat de acolo, am ajuns în fața sfintelor moaște. Le-am îmbrățișat, rugându-mă Sfântului Ioan, a cărui viață deja o știam pe de rost, pentru luminare, pentru întărire, pentru iertare de păcate. Fruntea-mi fierbinte s-a odihnit pe pieptul mucenicului, iar când am sărutat sfintele odoare o pace s-a așternut în lăuntru meu, ca ninsoarea blândă „a mieilor” din primăvara duhovnicească a Postului Mare. Am atins de raclă busuiocul cu buchetul înmiresmat al sânzienelor, pe care le-am dus apoi cu grijă în sat, oferind firicel cu firicel celor dragi și neputincioși, pentru alinare și sfințire. M-am întors acasă primenit, împlinit și deja nostalgic. Întâlnirea cu Sf. Ioan cel Nou și cu meleagurile bucovinene mă pecetluise lăuntric și, fără să o știu încă, inima mea purta o ancoră care mă va atrage într-acolo la momentul potrivit.

Văzând că eram hotărât să urmez Seminarul Teologic și băgând de seamă încă de când eram de o șchioapă că năzuiam către cele sfinte, într-o evlavie și râvnă înflăcărată, mama Ana (precum toate Anele din Vechiul Testament, mamele stăruitoare spre dobândirea binecuvântării lui Dumnezeu pentru odraslele lor) s-a îndârjit să mă ajute, căci nu era lucru ușor. Seminariile pe atunci erau puține, iar concurența era acerbă. Se cădea la examenele de admitere cu medii mari, la diferențe de zecimale și sutimi. Dar mama Ana era

trup și suflet alături de mine, iar prin stăruința sa m-am mutat din Spermezeu la Cluj pentru ultima clasă gimnazială (1990-1991), la Școala Generală nr. 3 din Mănăstur, care mai târziu se va numi „Sfântul Constantin Brâncoveanu”. Mi-a priit mutarea, căci în acel an am și luat premiul întâi. Pentru admiterea la Seminar făceam pregătire cu preoții profesori Dumitru Boca (care provenea din satul învecinat, Căianu Mic) și Ioan Roman, paroh în Someșeni. Așadar, m-am prezentat mai întâi la examenul de admitere la Seminarul din Cluj, fiind chiar încrezător. Însă spre marea mea dezamăgire, cu toate că aveam medie mare, eram sub linia celor admiși. După ce mi-am mai revenit din șoc, am frământat febril opțiunile. Așa cum am precizat, Seminariile erau puține pe atunci, iar unele tocmai ce fuseseră înființate după noaptea comunistă. Cei care obținuseră medii mari aveau posibilitatea să se înscrie la cele noi, recent deschise în anul 1991. Aveam de ales între a mă înscrie la Seminarul din Baia Mare sau la cel din Suceava. Baia Mare (am vizitat prima oară acest oraș doar în perioada studenției mele de la Cluj) era mai departe de satul meu natal decât Clujul, dar totuși era în Ardeal. Însă nu am ezitat: alegerea mea a fost Seminarul din Suceava. În pofida distanței uriașe, a drumului dificil și a certitudinii că în astfel de condiții voi sta departe de casă pe perioade lungi, am simțit chemarea Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava. Și cu toate că inițial „planul” era ca după un an de seminar la Suceava să obțin transferul la Cluj, ei bine, aici, în duioasa Bucovină, am rămas pe tot parcursul celor cinci ani. Căci adevărul este, iubite cititorule, că plaiurile moldave, cu oamenii și mănăstirile lor, m-au cucerit fără drept de apel.

*

Cu același „tren al foamei” cu care am mers în primul meu pelerinaj la Suceava am parcurs drumul Spermezeu (de la Beclean pe Someș) – Suceava în toți acei cinci ani. Prima mea călătorie de la începutul anului școlar 1991-1992 s-a desfășurat tot pe durata nopții (purta în valiză hăinuțele și rechizitele), fiind însoțit de tata Vasile, însă și de preotul Simeon Sigartău din satul învecinat Târlișua (unde s-a născut romanțierul Liviu Rebreanu) care, împreună cu doi consilieri de-ai săi parohiali, se pregăteau atunci

să ajungă în zona rurală a Sucevei, pentru a le înmâna bănuții (colectați la poalele Țibleșului) familiilor sinistrate rămase fără adăpost în urma inundațiilor din acel an.

Odată plecat din sat, eram nevoit, din cauza mijloacelor grele de călătorie și a posibilităților materiale limitate, să rămân în internat pe durata întregului trimestru, iar rareori, cu ocazionale învoiuri, aveam răgazul de a petrece câțva zile în tihnă, acasă la Spermezeu. Locuiam în incinta Liceului „Petru Mușat” de pe Calea Unirii, căci Seminarul nostru pe atunci împărțea clădirea, internatul și cantina, precum și pe o parte dintre profesorii mireni cu acest liceu. Făceam parte din prima promoție a nou înființatului Seminar Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, având înaintea noastră anii II și III, cu elevi (majoritatea bucovineni) transferați de la Seminarul Teologic al Mănăstirii Neamț. De obicei, la sfârșit de săptămână rămâneam aproape singur, de vreme ce colegii mei, veniți mult mai de aproape, plecau acasă. Cel mai greu îmi era la începutul vacanței de iarnă când, nu de puține ori, calea ferată era blocată din cauza căderilor masive de zăpadă, fiind nevoit să rămân în internat câteva zile, uneori chiar singur, în timp ce colegii mei erau deja cu familiile lor, iar eu mă aflam încă departe de satul meu iubit, de familie, dar și de prietenii și colegii din copilărie. Am trăit atunci clipe de însingurare și înstrăinare, în care singura mângâiere îmi era adusă de închinarea la Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou și de privegherile și liturghiile la care, din fericire, aveam toată libertatea să particip. Dorul de casă îmi arăta încet-încet că există un acasă dincolo de această lume, acolo unde, așa cum le spunea Mântuitorul Hristos ucenicilor Săi într-o tainică seară, Dumnezeu a pregătit pentru fiecare un locaș. Așa am descoperit că există un „acasă” și când ești singur și înstrăinat, experiență ce mi-a fost de mult folos pentru viața monahală și pentru slujirea arhierască de mai târziu, aflându-mă pe marea strălătității.

Îmi aduc aminte cu nostalgie rarele momente când puteam lua legătura cu cei de acasă. Telefon la Spermezeu era la poșta din comună, unul singur, cu manivelă, din cine știe ce zori ai erei telecomunicațiilor. Odată la două-trei săptămâni,

mama Ana și tatăl Vasile mergeau la poștă și de la acel telefon străvechi, prin centrala de la Chiuza, mă căutau la telefonul de la poarta internatului. Legătura era foarte slabă, auzeam cu întreruperi, pârâieli și fâșâit, de parcă ne despărțeau continente. Astfel că dialogul nostru se rezuma la câteva replici rostite îndelung și repetat:

– Dragul mamiiii, ești bineee?, auzeam ca o chemare glasul mamei.

– Sunt biineeeee, voi cum sunteeeeți?, răspundeam eu, strigând din toți rărunchii.

Mai schimbam două-trei vorbe și convorbirea se încheia. Abia spre sfârșitul anilor de Seminar exista telefonie în Spermezeu și puteam suna la ai mei aproape oricând, de la poșta din zona centrală a municipiului, cu taxă inversă. Mai comunicam schimbând epistole; pe cele pe care le primeam le scria de obicei tatăl meu, care îmi povestea, în puține cuvinte, cine mai murise, cine se mai născuse, ce se mai întâmplase vrednic de pomenire în sat la noi.

Greu în viața de Seminar mai era și cu mâncarea. Cine a făcut liceul la internat în anii '90 știe despre ce vorbesc. Cantina era supra-aglomerată, iar hrana foarte proastă. Mai umbla vorba că rareori ajungea întreaga porție în farfuria elevilor, lucru pe care nu l-am înțeles și nu-l înțeleg nici azi: ce inimă să ai ca să răpești cele trebuincioase unui adolescent în plină creștere? Oare acei oameni nu aveau și ei copii? Dumnezeu să ne ierte! Ne mai ajutam cu pachetele aduse de acasă de colegii moldoveni, în primele zile ale săptămânii, iar în a doua parte a săptămânii, voit-nevoit, posteam intens. Ne „căleam”, țineam post, ba chiar și ajunare. O mică probă de nevoie care însă făcea mai veridice și mai apropiate experiențele atroce de foamete despre care citeam în literatura de detenție. Priveam ca o fortificare și amestecul nostru, al celor care iubeam slujbele bisericesti, rugăciunea, meditațiile duhovnicești, cu elevii de Seminar care nu erau atunci îndeajuns de maturi și osârduitori pentru cele sfinte, iar unii păreau chiar lipsiți de vocație preoțească. Dar tare m-am bucurat și am dat slavă Atotmilostivului Dumnezeu să regăsesc, peste ani, în nu puțini dintre acești elevi mai căldicei, preoți vrednici, inimoși și dedicați misiunii lor pastorale.

Cu mare drag îmi aduc aminte de dascălii pe care i-am avut în acei ani: părintele Constantin Cojocaru, reputat istoric al Bisericii, care făcea naveta săptămânal din Vânătorii Neamțului pentru a ne predă, părintele Nicolae Cojocari, filolog și mare cercetător-etnolog și părintele Aristarh Cojocar, apologet și misionar. „Cei trei Cojocari”, cum îi numeam pe atunci, din cauza asemănării numelor lor de familie, veniți la Suceava de la prestigiosul Seminar Teologic al Mănăstirii Neamț, ne-au format și ne-au inspirat nu doar cultural, ci și duhovnicește. Părintele Constantin Cojocaru m-a introdus prima oară la părintele Cleopa la Sihăstria, în momentul în care am primit binecuvântarea și îndemnul să urmez calea monahală. Mult am plâns după el noi, elevii Seminarului, când, obosit să facă naveta, s-a retras din învățământul seminarial, rămânând la parohia sa din Vânătorii atâtor sfinți. Părintele Dumitru Babula, cel care l-a înlocuit, m-a luat să văd Gălăneștiul unde era preot paroh, un sat de lângă Rădăuți, care fusese întemeiat în vremea uniației, în secolul al XVIII-lea, de bejenarii ce proveneau tocmai din Nășăudul meu natal. Acești sărmani transfugi, atunci când au trecut Carpații, nu putuseră lua cu ei prea multe dintre posesiunile lor, dar avuseseră grijă să-și pună în desagi osemintele strămoșilor pentru a le fi alături și în noua așezare. Șirul de dascăli era completat de preoții Constantin Hrehor (poetul iluminărilor noastre), Gabriel Anchidin (Teologie dogmatică), Vasile Irimia (Patrologie), Adrian Iftimiu (directorul instituției), Gheorghe Hostiuc (Studiul biblic), Vasile Juravle (Limba greacă), Ioan Nistoroia (Practica liturgică), Alexandru Lăzăreanu și Alexandru Zofotă (Muzică bisericească), la care se adăugau, desigur, profesorii Liceului „Petru Mușat”, care ne-au predat materiile „obișnuite”, „laice”, cu o deosebită exigență, între care dascălii de limba și literatura română, cu care câțiva dintre noi am inițiat și cenaclul literar „Dosoftei”. Înaltpreasfințitul Părinte Pimen și Preasfințitul Părinte Gherasim Putneanul încununau cu prezența lor duhovnicească, veghe-toare și luminoasă această alcătuire de mentori și dascăli.

Dar cea mai mare bucurie era să-mi fac „veacul” în monumentala biserică din secolul al

XVII-lea, „Adormirea Maicii Domnului” Ițcani, de lângă liceu, restaurată între timp (de curând reactivată ca mănăstire), unde urmam practica liturgică, stând cu frică și luare aminte în altar, de față cutremurătoarei taine a întrupării Celui Necuprins de ceruri în cele smerite de pe pământ, în șoaptele rugăciunii epiclezei. Acolo, precum și la o micuță capelă improvizată în internat, eram paracliser. La finalul stagiului am predat „ștafeta”, cu bucuroasă mulțumire, unor colegi mai mici din primul an, evlavioși și conștiincioși, în frunte cu Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul de astăzi și cu Leontie Fusa, acum ieromonah și stareț în Arhiepiscopia Tomisului. Cu ei legasem apropiere sufletești și afinități ale inimii, considerându-i împreună-ucenici întru Hristos. Cu mare folos m-am ales și de pe urma colegilor din Basarabia și a celor din zona Cernăuților. Nu erau puțini cei care purtau amara experiență a străinătății și a strâmtorării condiției de român într-un mediu de multe ori ostil și neprielnic. De altfel, întâia oară când i-am întâlnit a fost chiar la ceremonia de inaugurare a Seminarului. La acel moment solemn, în prezența Înaltpreasfințitului Părinte Pimen, părintele director, foarte inspirat, a cerut elevilor basarabeni și cernăuțeni să recite din *Psaltirea în versuri* a Mitropolitului Dosoftei (pe atunci încă necanonizat). Cu atâta însuflețire rosteau copiii aceia psalmii versificați de Sfântul nostru ocrotitor, în aceeași limbă și cu același accent natural al autorului lor, încât ne-au atins sufletește pe toți cei prezenți într-un mod de neuitat. Acei copii ai pribegiei românești au fost cei mai potrivți în a reda psalmii ierarhului moldovean ajuns pribeag și exilat în Polonia pentru dragostea față de neamul său, căruia i-a dăruit nu doar „limba vechilor cazanii”, ci însăși viața sa în Hristos. Experiența acelui moment, cu iluminările sale de sens, m-a urmărit mult timp, prinzând contur tot mai clar acum, în propria mea experiență de episcop pribeag și pelerin, departe de țară, de casa părintească și de glia strămoșească, însă mai aproape în iubirea și dorul de Cer.

Marea mângâiere pe care o aveam la sfârșiturile de săptămână când rămâneam la internat singur era că, primind învoire, aveam binecuvântata libertate de a merge în pelerinaj la mănăstirile

Moldovei. Așa am ajuns să-i cunosc în viață și să iau binecuvântare și cuvânt de folos de la marii noștri duhovnici contemporani: Cleopa Ilie, Ioanichie Bălan, Marcu Dumitrescu, Varsanufie Știrban, Simeon Zaharia, Iustin Pârvu, Sava Parascan, Mina Dobzeu, Iachint Unciuleac și de la alții, între care inimosul ieroschidiacon Mina Arhip de la Râșca, pe care l-am înmormântat după ce am ajuns arhiepiscop. Între bătrânele monahii, nu pot să nu le amintesc pe cele care mi-au luminat și au întărit sufleteștile mele puteri: Vitalia și Evelina de la Sucevița, Lucia și Nimfodora de la Moldovița, precum și pe starețele cu viață sfântă Iulia și Meletina de la Dragomirna, pe care le priveam și care se purtau cu mine ca și cum ar fi fost bunicile mele. O altă maică, Fevronia din Dragomirna, întotdeauna când mă vedea în chinovie făcea milostenie cu mine, oferindu-mi un bănuț în palmă, cu care mă grăbeam să îmi achiziționez câte o nouă carte duhovnicească.

Însă, pe lângă dascălii și monahii Moldovei, am avut bucuria să cunosc și oameni simpli minunați. S-au întâmplat mai multe „coincidențe” de felul celor pe care Dumnezeu le țese în cusătura vieții noastre, legând fire diferite în aceeași unică pânză. Eram „de rând” la practica omiletică la Biserica „Sfânta Vineri” de pe Bulevardul George Enescu. Trebuia, așadar, să predic unei mulțimi de enoriași, dacă îmi aduc bine aminte, într-o duminică din Păresimi. Tocmai atunci s-a întâmplat să vină la Suceava mama Ana, într-una dintre rarele sale vizite. Cu inima tremurândă, având-o pe măicuța mea alături, am rostit predica cu acel patos tineresc al începătorului entuziast și idealist, încât nu puține enoriașe lăcrimau, văzând cu câtă dăruire predica un copilăș căruia nici nu-i mijiseră bine mustățile. Și atunci, o femeie dintre cele care stăteau chiar lângă mama a rostit încet:

– Binecuvântată să fie mama acestui copil!

– Eu sunt mama acestui copil, îi răspunde la fel de încet și strângând-o delicat de braț pe doamna Ilaria.

După ce s-a terminat slujba, mai multe credincioase au venit să o îmbrățișeze și să o ferească pe mămuca, invitându-ne să le vizităm, însă doamna Ilaria, fiind prima, a insistat cel mai mult:

– Vă rugăm tare, tare mult să veniți mai întâi la noi la masă!

A insistat atât de mult să îi trecem pragul micului apartament din blocul aflat în apropiere, încât și l-a luat în ajutor și pe soțul ei, Ilie Vinearschi, prezent cu ea la slujbă, pentru a ne convinge să îi vizităm. Nu am putut să îi refuzăm. Erau enoriași jertfelnici ai Parohiei Sfânta Vineri, ucrainieni foarte evlavioși și buni la suflet. Ne-au ospetit avraamic, iar de atunci s-a legat o prietenie care durează până astăzi. De fiecare dată când aveam nevoie mergeam la ei, primind găzduire, ocrotire și sprijin, cu o evanghelică dragoste de străini și pribegi. Domnul Ilie a trecut între timp la cele veșnice, iar unicul lor băiat, Dorin (dobândit după ani mulți de rugăciune și tratament), se află acum departe, în Statele Unite ale Americii, căsătorit cu o româncă și binecuvântat cu mai mulți copii. Doamna Ilaria este în viață și o cercetez cu bucurie și recunoștință de fiecare dată când ajung la Suceava.

Primește deci, iubite cititorule, câteva picături din marea amintirilor care au curs, ca lacrimile pe obraz, când am răspuns invitației de a scrie câte ceva despre Seminarul din Suceava tinereților mele de seminarist, din Suceava dulcii Bucovine, din Suceava sfintelor moaște, a mănăstirilor și a inimilor calde și iubitoare de străini, din Suceava cea de legendă a voievozilor, care hrănea odinioară visările cu ochii deschiși ale unui băiet de țară, megieș din zona Năsăudului. Au trecut trei decenii de când, prin stăruința unor oameni ai lui Dumnezeu, în această cetate s-a înființat Seminarul care pregătește „din fașă” viitori slujitori ai altarelor euharistice din Moldova. Trei decenii de generații care au venit cu nădejtile, așteptările, năzuințele lor în cetatea Sf. Voievod Ștefan cel Mare. Zeci și sute de copii care și-au odihnit sufletele în îmbrățișarea Sf. Ioan cel Nou, care au suspinat la umbra marilor duhovnici ai mănăstirilor moldave, care au pus început bun slujirii lor întru Hristos.

Iată ce a fost pentru mine, precum și pentru mulți frați asemenea mie, Seminarul Sucevei: început bun întru lucrarea de slujitor al lui Hristos.

Amintiri și recunoștință

† DAMASCHIN DORNEANUL

Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților

Mă gândesc cu drag și recunoștință la timpul petrecut în Seminarul Teologic. A fost o experiență care mie mi-a ajutat. Nu vreau să creez o imagine idilică, ca și când nu ar fi fost niciun neajuns. Nicidecum. Dar dincolo de lipsuri, de evenimente care nu m-au bucurat, dincolo de cele neîmplinite așa cum s-ar fi convenit ori cum așteptam eu, nu conțin să-mi mulțumesc lui Dumnezeu pentru acei ani; trei la Suceava și doi la Dumbrăveni.

A fost timpul cel mai propice pentru mine, de pildă, pentru a citi Sfânta Scriptură și Părinții. Căci din Seminar – mai mult decât de la Facultate – am deprins dexteritatea lucrului cu Scriptura (și acum îmi amintesc de caietele cu citate biblice de la Dogmatică) și inițierea în citirea Părinților (cum să nu fiu nostalgic, da, nostalgic, când mă duc cu gândul la „simplitatea” a doi amărâți elevi care, pe trenul Suceava-Rădăuți-Putna, înghețați și zgribuliți, citeau PSB-urile 2 și 3). E adevărat că poate m-aș fi așteptat la mai multe recomandări din literatura de specialitate teologică din partea celor îndrituiți să o facă, dar cu ce primeam de la ei, cu ce descopeream noi (și-mi cumpăram noile apariții cu banii de la Ajun) s-au pus bazele unei biblioteci care era și citită, nu doar frumos așezată în rafturi.

Și apoi, toate cele frumoase și de la orele chiar „laice”, cum le ziceam noi; m-am bucurat de afecțiunea multor profesori și doamne profesoare, pentru că și eu i-am respectat, e drept. Am primit, peste ani, un caiet de teze la Limba Română și m-am bucurat tare mult că dna Mirela l-a găsit, deși a avut multe generații după cea a anilor 1995-2000. Iar dna Mariana Nechita a știut să cultive dragostea mea față de matematică în cele doar două ore pe care le aveam, astfel încât să pot opta, fără să-mi pară rău, pentru această disciplină inclusiv la examenul de bacalaureat (și

a fost cea mai „ne-stresantă” lucrare de examen). Și – cum zic și Scripturile – timpul nu-mi îngăduie să amintesc de părintele ..., și părintele ..., și dna ..., și dl ... Le port cu recunoștință amintirea și numele înaintea lui Dumnezeu în fărâma de prescură și bobul de metanie. Îi port cu drag în amintire și pe colegii de școală. Mai ales pe cei din anul meu. Îi cunoșteam și pe unii din anii mai mari ori mai mici, dar pe cei din clasa închinată „Sfântului Ioan Damaschin” cu atât mai mult. Nu eram prea familiar, nu ieșeam, este

adevărat, în oraș ori la un film cu ei, însă mă împăcam bine cu toți.

Multă, multă bucurie îmi aduc amintirea zilelor de pelerinaj cu corul la Noul Neamț, în Basarabia, concertele de colinde și de Paști, acel martie 1998 de la Râmnicu Vâlcea, micul paraclis de la Suceava (pe care-l foloseam și pentru învățat, că era mai liniște), biblioteca smerită și dna Ana cea totdeauna pregătită pentru noi, darul minunat de a-l fi cunoscut pe Ciprian Savu, rugăciunile de dimineață și de seară pe hol sau în sala de sus, „serviciul” de după-amiază de la secretariat (când eram la Dumbrăveni), lecția deschisă despre Voiculescu la Limba Română, clătitele și cârnăciorii de la lăsatul secului, prin grija părintelui administrator (tot la Dumbrăveni), și altele, și altele.

Îi urez mulți ani Seminarului căruia am avut deosebita onoare să-i fiu absolvent. Recunoștință

celor care ne-au format, în multe feluri în care ne-au „plăsmuit”, și rugăciune pentru odihna veșnică a celor care au trecut la Domnul (îndeosebi părinții Constantin, Alexandru și Ioan). Îmbrățișare cu drag tuturor colegilor, pentru care, așijderea, mă rog să-i aibă Domnul în paza Sa, oriunde vor fi.

Ce pot să le doresc celor care vin după noi decât să profite din plin de acest timp petrecut în Seminar și să-i ducă numele cu cinste mai departe? Sunteți privilegiați, sunteți „preferații” lui Dumnezeu, sunteți binecuvântați de El și mă bucur să știu că vă împliniți chemarea.

Și, da, cred că Dumnezeu cheamă spre slujire în orice vreme și că seminarul, prin ostenitorii săi, are tocmai această menire de a fi părtaș la lucrarea minunată și sfântă de formare a celui care va sta în fața Domnului cu îndrăzneală sfântă, pentru mântuirea lumii.

Tineri seminariști, programe de responsabilitate socială – metacompetențe și competențe transversale

Prof. Daniela CEREDDEV

**Inspector școlar pentru religie,
Inspectoratul Școlar Județean Suceava**

Anul ce tocmai se încheie s-a dovedit a fi așezat sub semnul statornicirii Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” în programe eparhiale și naționale de dezvoltare comunitară și responsabilitate socială. Și aș putea evoca o galerie întreagă de astfel de programe și proiecte, desfășurate în interiorul parteneriatului dintre instituția suceveană de învățământ teologic, Inspectoratul Școlar Județean Suceava și Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, cu binecuvântarea și susținerea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic.

Vorbim de proiecte și programe pentru copii și tineri din eparhia noastră, pentru profesori și pentru oamenii școlii, pentru vârstnici și copii instituționalizați, dar și de activități complexe de redimensionare a parteneriatului Școală-Biserică.

Proiecte educative, sociale și filantropice, culturale și catehetice, care le formează și le dezvoltă tinerilor competențe morale și spirituale, sociale și civice, antreprenoriale și interculturale dintre cele mai complexe, subsumate metacompetențelor și competențelor transversale, dezirabile veacului pe care îl parcurgem: abilități de metacogniție, de cercetare și de formulare de întrebări-ancoră a învățării continue, gândire critică, soluționarea problemelor, raționamentul, analiza, interpretarea și sintetizarea informațiilor, creativitatea, simțul artistic, imaginația, inovarea, exprimarea personală, persuasiunea și perseverența, comunicarea orală și scrisă,

autocontrolul, planificarea, autodisciplina, adaptabilitatea, inițiativa, abilități de public speaking, ascultarea activă, empatia, leadershipul, munca în echipă, colaborarea, cooperarea, discernământul în spațiile de lucru virtuale.

O listă non-exhaustivă a programelor și proiectelor în care elevii seminariști și profesorii lor au fost implicați cuprinde cu prioritate:

- **Olimpiadele faptelor bune**, program național de voluntariat și responsabilitate socială, prin care aproape 8.000 de vârstnici și copii aflați în situații de risc au fost ajutați de voluntari din întreaga eparhie, iar poveștile ce s-au scris atunci în viețile lor sunt cu adevărat tulburătoare;
- Programul național **Ora de „Sus inima!”** care, de Ziua Culturii Naționale, a determinat peste 5.000 de copii și tineri și peste 250 de profesori din 202 școli, din țară și din Cernăuți, să participe simultan la o oră cu totul neconvențională, dar cu valențe culturale și de învățare surprinzătoare și dintre cele mai relevante. Programul a fost singurul de acest fel din țară, iar numărul impresionant de participanți îi poate consacra numele de cea mai mare lecție de cunoaștere, prețuire și păstrare a valorilor culturale și spirituale ale neamului;
- **Forumul național pentru copii și tineret BIBLIAteca, Galeria celor 100 de Biblii** (primul și unicul eveniment național de acest

fel, dedicat exclusiv tinerilor cititori ai textului scripturistic), programul de responsabilitate socială și voluntariat „**Banca de ce (n-) ai nevoie**”;

- Coordonarea volumului colectiv de eseistică și reportaj reflexiv *(re)Conectat cu Hristos în pandemie*, ce sumarizează experiențele de învățare ale unor elevi și profesori din toată țara în perioada dificilă a ultimului an de școală (Ed. Performantica, 2021);
- **Universitatea de Vară și Universitatea de iarnă Merito**; primul forum din țară al profesorilor de religie – **Pastorația copiilor și tinerilor de azi**; **Salonul virtual de carte „Filantropie și-n pandemie”**; **Webinarul** dedicat femeii contemporane „**Femeia de azi, de la starea de mir la starea de jertfă**”; **Salonul de carte „Școala Bisericii”**; **Seminarul online** dedicat copiilor cu sindrom Down – „Însorind copiii soarelui”;

Webinarul de Ziua Europeană de Luptă Împotriva Traficului de Persoane.

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava se dovedește astfel o școală românească a viitorului: deschisă spre valori, înrădăcinată în filele impresionante și frumoase ale trecutului acestui neam, mai atentă la oameni și vremuri, conectată în aceeași măsură la inovație și netrecătoare valori, în care profesorii rămân încredințați că sunt chemați la o altă formă de apostolat. Cel educațional. Și că fiecare oră se cere gândită în paradigma asigurării contextului de cunoaștere și devenire spirituală pentru fiecare tânăr, pentru că aici, mai mult decât în oricare altă instituție de învățământ, profesorii și preoții sunt chemați la o mai aleasă și înaltă misiune, aceea de a-i pregăti pe tineri pentru întâlnirea cu viitorul. Mai întâi cel al pământului și mai apoi cel al Cerului.

Momente din istoria învățământului teologic sucevean

Pr. Prof. Dr. Ioan-Paul VALENCIUC

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” Suceava

Anul 1990 a adus numeroase schimbări în viața poporului român, dar și în viața Bisericii Ortodoxe Române, mai ales prin reînvierea vechilor scaune episcopale desființate de vechiul regim¹. Între acestea se numără și străvechiul scaun episcopal al Sucevei, reînființat în aprilie

1990, al cărui arhipăstor a fost Înaltpreasfințitul Părinte Pimen, ales la 24 ianuarie 1991 și instalat la Suceava în 3 martie 1991.

¹ După ce activitatea Mitropoliei Bucovinei și Dalmației a încetat la 22 noiembrie 1919, când Mitropolitul Vladimir de Repta a răspuns cererii Bisericii sârbe, dând cuvenita încuviințare canonică prin care Episcopia Dalmației și Episcopia Bocca di Cattaro s-au despărțit de Mitropolia Bucovinei, prin Legea pentru organizarea Bisericii Ortodoxe din Regatul României, publicată în *Monitorul oficial* nr. 97 din 6 mai 1925, a primit titulatura „Mitropolia Bucovinei și Hotinului”. În anul 1937, la stăruințele mitropolitului Visarion Puiu, s-a reînființat vechea Episcopie a Maramureșului, cu reședința la Sighet ca sufragana a Mitropoliei Bucovinei, prin Jurnalul Consiliului de Miniștri nr. 1874 din 14 iulie 1937, publicat în *Monitorul oficial* nr. 167 din 23 iulie 1937. Regele Carol al II-lea a sancționat Jurnalul prin înaltul Decret Regal nr. 2971 din 21 august 1937, publicat în *Monitorul oficial* nr. 194 din 24 august 1937. Episcopul Vasile Stan, ales în noiembrie 1938, a trebuit să se refugieze în urma Diktatului de la Viena. A decedat în anul 1945 la Rășinari. Din anul 1945 a fost condusă de episcopii locuitori Policarp Morușca și Eugeniu Laiu. Spre sfârșitul anului 1947, a fost ales episcop protopopul Sebastian Rusan. Episcopia a fost desființată la 18 septembrie 1948. După cedarea Bucovinei de Nord, Mitropolia Bucovinei își stabilește reședința la Suceava. A continuat să se numească Mitropolia Bucovinei, apoi Mitropolia Bucovinei de Sud. La 8 mai 1947, Adunarea Deputaților hotărăște ca Mitropolia Bucovinei să devină Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, potrivit *Monitorului oficial* din 30 mai 1947, rămânând locuitor Emilian Antal Târgovișteanul, care păstora aici în urma demisiei mitropolitului Tit Simedrea din 31 ianuarie 1945. Această denumire a rămas până la 18 septembrie 1948, când Episcopia Maramureșului a fost desființată și titlulul acesteia, Sebastian Rusan, a trecut la Suceava, în urma înțelegerii dintre Petru Groza și Emil Bodnăraș. Aceasta se va numi de acum Arhiepiscopia Sucevei și Maramureșului până la desființarea ei, la 26 februarie 1950.

Una dintre primele griji ale noului Arhiepiscop al Bucovinei a fost aceea de a organiza eparhia, iar după numirea unui aparat administrativ eparhial, a început demersurile pentru reînvierea învățământului teologic sucevean. Era

conștient de importanța unei bune pregătiri a corpului clerical pentru a putea face față noilor provocări, dar și de necesitatea unei școli care să pregătească tineri nu doar din eparhia Sucevei, ci și din vechea Bucovina și Basarabia, fiind una dintre căile pentru menținerea conștiinței de neam și limbă și peste graniță.

Îi era cunoscută noului arhiepiscop importanța avută de învățământul teologic în păstrarea caracterului ortodox și românesc al Bucovinei. De fapt, se aseamăna în aceasta cu episcopul Dositei Herescul, deoarece între multele și grelele probleme pe care acesta a trebuit să le rezolve a fost și cea a pregătirii clerului în conformitate cu cerințele ocupantului hotărât să promoveze fără niciun fel de împiedicare reformele iosefiniste. În același timp, generalul Enzenberg, în calitatea sa de administrator militar al noii provincii, era interesat ca procesul formării noii generații de intelectuali să fie sub absolutul control al noului regim.

Odată luată hotărârea de a se deschide școala din Suceava, episcopul Dositei Herăscul, ținând seama și de anumite păreri ale românilor din Suceava, se adresează, la data de 23 decembrie 1782, generalului Enzenberg, comunicându-i măsurile luate, mai ales angajarea unui

profesor „stăpân pe limba greacă”, pentru ca, în primul rând, credincioșii să nu fie scandalizați de prezența unui profesor latin, dar și pentru că elevilor le-ar fi fost mult mai ușor să-și însușească aceste cunoștințe². Ceea ce episcopul își dorea, de fapt, era să nu întâmpine rezistența părinților, în cazul în care s-ar fi predat în limba latină.

O realitate cunoscută celor interesați de pregătirea copiilor era generatoare de neliniște: învățători iscusiți, precum Vartolomeu Măzăreanu, Gherasim Clipa, Meletie Brandaburul, dar și ucenici de-ai lor au părăsit Bucovina și s-au stabilit în Moldova; stareții de la Mănăstirile Voroneț, Solca, „Sfântul Ilie”, Horecea, Dragomirna și Moldovița, însoțiți de ucenici cu preocupări cărturărești, au părăsit țara, ceea ce a dus la închiderea unor cunoscute școli și la trimiterea elevilor acasă. Încercarea episcopului Dositei de a redeschide Academia de la Putna prin așezarea grecului Ilarion în fruntea ei nu a avut ca rezultat decât închiderea ei în anul 1786.

În anul 1783, odată cu reintroducerea obligativității învățământului popular, pus sub supravegherea Consistoriului Ortodox din Cernăuți începând cu 10 ianuarie 1784, încep oarecare discuții între episcop și administratorul militar, fiecare cu propunerea pe care o considera cât mai avantajoasă scopului urmărit. Episcopul Dositei Herăscul propune înființarea unui gimnaziu în schitul desființat Horecea, pe când generalul Enzenberg, vorbind în numele Conciliului aulic de război și motivând că școala de la Horecea nu

² Suceava. *File de istorie. Documente privitoare la istoria orașului. 1388-1918*, ediție îngrijită de Vasile Gh. MIRON, Gavril IRIMESCU, vol. I, Direcția Generală a Arhivelor Statului din RSR, București, 1989, p. 468. Episcopul Dositei a menționat faptul că: „Eu m-am ostenit înainte de toate să înființez școli în Suceava pentru folosul patriei, pentru ca timpul să nu treacă fără folos. Acum am găsit chiar un învățător stăpân pe limba greacă și a fost angajat acolo, în Suceava, care în locul acela informează tineretul în acele fundamente ale școlilor inferioare și de aceea am pus acolo mai întâi acest învățător de greacă: întâi, pentru că acest popor aspru să nu fie scandalizat și să nu degenereze într-o îndoială religioasă când vor fi învățați în limba latină. Al doilea, pentru ca să fie împlinită dorința poporului în limba greacă. Al treilea, nu atât de mult din cauza acestor aparente îndoieli, cât mai ales din cauza ușurinței pentru școlari, pentru că purcederea din gramatică și sintaxă este însuși fundamentul limbii latine”.

se înființase, iar acest proces ar putea să fie de durată, propune ca tinerii învățăcei să fie trimiși, deocamdată, la Mănăstirea Schitul Mare din Galiția pentru a se pregăti acolo. Adresa episcopului din 13 aprilie 1784 arată fermitatea cu care acesta își susținea poziția pentru înființarea școlii la Horecea și se opunea trimerii tinerilor în Galiția, argumentând prin faptul că cei care doreau să primească taina hirotoniei trebuiau să fie căsătoriți, iar plecarea în Galiția ar fi adus unele neajunsuri. De asemenea episcopul menționa faptul că cheltuielile pentru deplasarea la Schitul Mare erau greu de suportat, iar cei mai mulți dintre candidați nu cunoșteau limba, ceea ce ar fi îngreunat procesul de învățare, chiar dacă calitatea acestuia putea fi mai ridicată decât în țară³.

Episcopul Dosoftei știa că o nouă reglementare a situației Bisericii din Bucovina va urma, pentru că el însuși propusese un plan

³ Suceava. *File de istorie...*, p. 6: „La aceasta despre partea Consistoriului avem acestea a răspunde, precum arată mai jos. De vreme ce la 13 Genar acestui an pe larg am înștiințat către cinstita administrație toate principiile pentru care de trebuință este să se așeze școala clirosului la rădicata Mănăstirea Horecea, cu toate acestea aflăm iarăși că este mai de folos să rămânem la această hotărâre, decât după înalta înștiințată poruncă să trimitem preoți tineri de aici aiure pentru acest scopos, fiindcă despre o parte acest fel de oameni tineri carii voiesc să intre în rânduiala duhovnicească trebuie să fie mai înainte să fie însurați și acestora va face multe și neînconjurare mari cheltuieli când va trebui să facă o călătorie ca aceasta sau să fie depărtați atâta multă vreme de gospodăria lor, iar pe de altă parte și mai ales de acest fel de oameni aleși ce vor să intre în slujba duhovnicească sunt cei mai mulți moldoveni carii nu știu rusește, nici alte limbi obișnuite și așa învățătura acestora prin limbă străină va avea prea înceată purcedere. Mai lipsește să adăugăm cum că la însemnarea pentru așezarea școlii clirosului la mai sus amintitul loc, a fost scoposul și socotința noastră, să învețe într-aceste școli cei tineri din cliros, mai ales «începutul dogmelor legii și temeiul învățăturilor creștinești și rânduielile besericești» fiindcă pentru împrejurările și starea cea de acum nu este cu puțință să se poarte grija pentru învățătura pentru învățăturile cele înalte și iarăși fiindcă așezarea cea mai sus deplin arătată școală clirosului cu toate rânduielile a părții duhovnicești care are să se facă aici în țară are nedespărțită legătură. Pentru aceasta însuși de sine urmează ca aceste osebite așezări nu pot fi mai-nainte isprăvite până ce nu va fi așezată rânduiala întreagă”.

de organizare a Bisericii Ortodoxe rămase sub ocupație austriacă.

Vizita împăratului Iosif al II-lea în Bucovina, între altele, grăbește și procesul de organizare a învățământului, prin ordinul adresat generalului Enzenberg de a înființa școli noi cu învățători aduși din Transilvania, cunoscători ai limbilor română și germană. Pentru împlinirea acestui ordin, generalul Enzenberg se adresează comandatului militar de acolo, Preiss, care a ales cinci candidați pentru a fi trimiși în Bucovina. Dintre aceștia, doar doi au plecat spre Bucovina, Anton de Marchi și Frantz Augustin Thallinger⁴, nefiind însă primiți cu brațele deschise. Episcopul Dositei Herăscul, de altfel om deschis bunei colaborări cu cei de alte culte, s-a opus angajării lor, motivând prin faptul că, potrivit dorinței „norodului”, învățătorii trebuie să fie ortodocși. A trebuit să se resemneze, la intervenția arhimandritului Nichitici, care garanta că învățământul religios va fi încredințat numai clerului⁵.

Faptul că episcopul Dositei îi adresase rugămintea de a fi sprijinit în găsirea unui învățător care să cunoască limbile germană și latină și „să fie priceput în filosofie” este valorificat de generalul Enzenberg, în sensul că are aprobarea episcopului de a interveni direct în învățământul din noua provincie⁶. În urma vizitei împăratului Iosif

⁴ Lucia PROTOPODESCU, *Contribuții la istoria învățământului din Transilvania. 1774-1805*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1966, pp. 172-173.

⁵ E. POPOVICI, *op. cit.*, p. 13.

⁶ Iată scrisoarea episcopului: „Excelența voastră, Eu m-am ostenit înainte de toate să înființez școli în Suceava pentru folosul patriei, pentru ca timpul să nu treacă fără folos. Acum am găsit chiar un învățător stăpân pe limba grecească și a fost angajat acolo, în Suceavă care, în locul acela, informează tineretul în acele fundamentale ale școlilor inferioare și de aceea am pus acolo mai întâi acest învățător de greacă: întâi, pentru ca acest popor aspru să nu fie scandalizat și ca să nu degenereze într-o îndoială religioasă când vor fi învățați în limba latină. Al doilea, pentru ca să fie împlinită dorința poporului în limba greacă. A treilea, nu atât de mult din cauza acelor aparente îndoieli, cât mai ales din cauza ușurinței pentru școlari, pentru că purcederea din gramatică și sintaxă este însuși fundamentul limbii latine. Deoarece însă atât primul găsit, cât și ultimul învățător plecat erau inapți, în felul acesta sunt în prezent școlile fără învățător. Solicit [înălțimii – *n.n.*] voastre etc. de a face rost prin grija dumneavoastră de un astfel de învățător, care să înțeleagă aceste două, adică limba germană și latină și, de

al II-lea din vara anului 1783, generalul obține aprobarea, în octombrie 1783, de a controla direct activitatea Consistoriului Ortodox, dar și a fondului școlar, constituit în urma donațiilor preoților din eparhie. Respectând prevederea din „Planul regulativ”, eforturile au fost îndreptate spre deschiderea a două școli normale, una la Suceava și alta la Cernăuți.

Pentru Biserică, deschiderea școlii clericale din Suceava, în anul 1786, și transferarea, în anul 1789, la Cernăuți au însemnat un pas înainte. Cea dintâi problemă cu care s-a confruntat episcopul a fost cea a localului pentru școală. Deși generalul Enzenberg ar fi propus Rădăuțiul, folosindu-se clădirile aflate la Episcopie, totuși s-a luat în considerare faptul că această localitate nu era decât un sat în care profesorul, dar și elevii cu greu și-ar fi putut procura cele necesare traiului. La Cernăuți, unde se organiza deja viitoarea capitală a ținutului, era criză de locuințe și numai cu greu s-ar fi putut găsi un loc potrivit pentru școală. S-a considerat atunci că Suceava era orașul potrivit, deoarece erau acolo clădirile mitropoliei, precum și biserica acesteia, unde elevii ar fi putut să participe zilnic la slujbele religioase, învățând în mod practic rânduiețile tipiconale. Odată stabilit sediul școlii, Consistoriul arhiepiscopal s-a adresat prin ordin circular protopopilor, cerându-le ca în vizitele lor la parohii să vestească tuturor celor care îndeplineau condițiile din art. 81-88 al „Planului regulativ” acest fapt și „lor să le spui ca să fie gata când le va veni de aice poruncă în scrisu să meargă la mitropolia din Suceava”⁷.

La 1/13 septembrie 1786, episcopul Dositei, prin ordinul circular prin care vestea preoților că, „spre folosul și aducerea părții duhovnicesci din Eparchia noastră la mai bună știință și luminare întru învețeturi, ca să poată păstorii, adevărații preoții, a pricepe tâlcuirea sfintelor scripturi și sfintele dogme a pravoslavniciei credințe și legii noastre, a sfintei sobornicesci biserici a răsăritului și, pricepându ei, să potă descoperi

asemenea, să fie priceput în filosofie. La 23 decembrie 1782. Dositei episcop m. p.” în *Suceava. File de istorie...*, p. 468.

⁷ Isidor ONCIUL, „Ceva despre mersul și dezvoltământul cultului teologic și clerical în Bucovina”, în: *Candela*, II (1883), 2, p. 54.

și la norodu temeiurile credinței și cuvântul lui Dumnezeu”⁸, a fost primit în eparhie monahul Daniil Vlahovici de la Mănăstirea Sirmia, care a fost așezat ca profesor la școala din Suceava.

Cunoscând neîncrederea părinților în dascăli străini, mai ales că circulau zvonurile despre intenția Curții imperiale de a impune Catolicismul, episcopul Dositei caută să-i încredințeze, ca „nimene să nu aibă vre-ua îndoelă sau vreo un rău presupusu”, că predarea învățaturii de credință se va face sub purtarea sa de grijă și nu va fi niciun fel de schimbare. Totodată, episcopul îndeamnă părinții să-și trimită fără frică copii la această școală, pentru că nu vor fi învățați decât în „legea Răsăritului”⁹.

Subliniind faptul că „eară de acum înainte, de vreme că ne-a datu milostivul Dumnezeu sub uă stăpânire și împărăție statornică și plină de milostivire și de bunătate, să știți că nimene fără învățătură bogosloviei mai susu zisă nici o dată aice în țările împărătești nu vor fi înălțați la darul preoției”¹⁰, episcopul caută să risipească orice îndoială asupra curăției dogmatice a învățăturilor pe care învățăceii le vor primi.

Aducerea „dascălului cliricesc” Daniil Vlahovici nu a însemnat însă și rezolvarea cât de cât mulțumitoare a acestei probleme. Astfel, localul unde fusese găzduită școala necesita reparații. La 5 octombrie 1786, adresându-se Consistoriului episcopal, arată că s-a adresat directorului Direcției Bunurilor Statului din Sfântul Ilie, solicitând sprijin pentru mobilarea claselor, deoarece avea poruncă să cheltuiască numai pentru ferestre și uși, nu și pentru bănci pentru elevi. Pentru învățământul biblic, solicită o Biblie rusească „pentru trebuința școlii”¹¹.

Reparațiile școlii au fost pregătite prin întocmirea devizelor pentru lucrări și înaintate spre aprobare Consistoriului la 3/14 februarie 1788¹².

⁸ I. ONCIUL, „Ceva despre mersul...”, pp. 57-58.

⁹ I. ONCIUL, „Ceva despre mersul...”, pp. 57-58.

¹⁰ I. ONCIUL, „Ceva despre mersul...”, pp. 57-58.

¹¹ ARHIVELE NAȚIONALE ALE ROMÂNIEI (Suceava), fond Mitropolia Bucovinei, Secția Diverse, dosar 95/1786, f. 2.

¹² ARHIVELE NAȚIONALE ALE ROMÂNIEI (Suceava), fond Mitropolia Bucovinei, Secția Diverse, dosar 114/1788, f. 1-4.

Candidatul pentru intrarea în cler trebuia să știe bine a scrie, să cunoască aritmetica și catehismul, să fie bun cunoscător al Vechiului și al Noului Testament, al interpretărilor acestora, precum și al învățăturilor din istoria bisericească, să-și cunoască datoriile pastorale, ca să poată distinge ceea ce este în religie esențial și ceea ce este accidental și astfel să poată împărtăși poporului un învățământ temeinic în datorițele religioase¹³. Cursurile școlii de la Suceava aveau o durată de trei ani, iar candidații la preoție studiau: cântarea bisericească, tipiconul bisericesc, catehismul mare al arhimandritului sârb Raic, numit și *Catehismul sinodal din Carloviț*, știința pastorală și ritualul bisericesc. Începând cu anii 1808-1809, s-au introdus și filosofia, fizica, pedagogia, dogmatica și morala.

Planul de învățământ propus de Daniil Vlahovici, depus administrației militare spre aprobare la 30 mai 1786, a fost respins, fiind considerat doar o schiță de plan, cerându-li-se episcopului și învățătorului Daniil Vlahovici întocmirea unui plan corespunzător așteptărilor. Abia la data de 19 iulie 1788 noul plan era supus aprobării administrației militare, fapt concretizat la data de 16 octombrie 1788, Guvernul de la Liov stabilind durata anului școlar la trei ani și numirea a doi învățători de ajutor¹⁴.

Episcopul Dositei era atent la recomandările și sugestiile învățătorului Daniil Vlahovici, dar după analiza lor răspunsul său era direct, fără posibilitate de amânare a rezolvării în sensul cerut de episcop. La data de 11/22 ianuarie 1788, răspunzând unei scrisori a profesorului Daniil, episcopul îi atrage atenția că prin „Planul regulativ” nu vor mai fi numiți diaconi la parohii. În consecință, episcopul a ordonat ca cei care se arătau ca fiind bine pregătiți să fie supuși examenului „și sînt vrednici de preoție să le dai la fieștecăre câte un atestat, care atestaturi, sub pecete, prin pocită, să le trimiți Precuvioșie ta aice către Conzistorium, ca să le putem trimite la înaltele locuri, împreună cu cerere ce avem a

face, pentru slobozenie ca să se sfințească aceia cu darul preoției”¹⁵.

Cât privește hainele pentru elevi, episcopul, aflând că unul din elevi cunoaște meșteșugul croitoriei, cere ca acesta să ia măsurile pentru toți elevii și să meargă la Cernăuți pentru a croi acolo uniforme, pentru a se ști exact cât postav este necesar, urmând să se întoarcă la Suceava pentru a le ajusta și a le coase¹⁶.

Odată cu trecerea la cele veșnice a episcopului Dositei Herăscul (2 februarie 1789) și numirea ieromonahului Daniil Vlahovici, la 23 aprilie 1789, ca episcop al Bucovinei, și școala clericală s-a mutat la Cernăuți, având o singur încăpăre. Abia în anul 1801 s-a aprobat o a doua casă pentru școală.

De remarcat este faptul că încă din anul 1789 elevilor se acorda o bursă de șase florinți și un rând de haine. Prin ordinul guvernamental din 10 aprilie 1794 s-a stabilit ca prioritate la înscriere să aibă învățătorii de țară, care absolviseră două sau trei clase, lucru care a făcut ca numărul bursierilor să crească în anul 1798 la 30, din 36 de elevi câți erau în total. În anul 1804, școala avea 141 de elevi, din care 31 erau bursieri.

Programa acestei școli era destul de încărcată. Din raportul Consistoriului din 16 noiembrie 1810, aflăm ce se învăța și după ce manuale: „Filosofia propusă elevilor din clasa întâia în toată ziua, afară de duminică, de la 2-3 așa dară prin 6 ore pe săptămână de Toma Ozurevici. Teologia catehetică [Catehismul - *n.n.*] în clasa întâia, 18 ore pe săptămână, adică în fiecare zi de la 8-10 și de la 3-4, de Veniamin Zacharovici. Tot aceea elevilor din clasa a doua prin 12 ore pe săptămână, și anume în toată ziua de la 8-9 și de la 2-3 ore, de Melchisedec Lemni. Teologia Morală în clasa a doua prin 8 ore pe săptămână și Teologia Pastorală în clasa a treia prin 9 ore. Morala se propunea după autorul Antonie eșitu în limba rusă și după „Lauber”, iar pastorale după Giftschutz, precum și după o carte rusă: Detoriile unui preot, toate aceste însă traduse în limba rom[ână]”¹⁷.

¹³ „Planul regulativ”, 1, cap. 83.

¹⁴ I. ONCIUL, „Ceva despre mersul...”, p. 62.

¹⁵ ARHIVELE NAȚIONALE ALE ROMÂNIEI (Suceava), fond Mitropolia Bucovinei, Secția Diverse, Dosar 120/1788, f. 4-5.

¹⁶ ARHIVELE NAȚIONALE ALE ROMÂNIEI (Suceava), fond Mitropolia Bucovinei, Secția Diverse, Dosar 120/1788, f. 4-5.

¹⁷ I. ONCIUL, „Ceva despre mersul...”, p. 111.

Analizând situația, Comisia aulică de studii a recomandat, prin decretul din 29 august 1812, ca pentru predarea pastorală, să se folosească manualul alcătuit de Reichenberger. Episcopul Daniil trimite decretul către protosinghelul Ignatie Hacman spre luare la cunoștință, însoțit fiind de o recomandare proprie, în care, după ce menționează lucrările recomandate de Viena, îi atrage atenția protosinghelului că, deși aceste cărți sunt bune, ele nu sunt „după rânduiala religiei noastre, nici după obicinuitele ceremonii după așezările și predaniile sfinților părinți ai bisericii noastre nu poate să fie” și de aceea poruncește ca „până ce se va putea căpăta cărțile cele deplin cuviincioase pentru ținerea Bogoslovicescilor științe, după rânduiala Pravoslavnicei biserici să aibi a da învățătură pastoralnică din cartea ce se numesce: *Carte pentru dătoriile presviterești*, tipărită în Sanctpetersburg în anul 1779, și era și în crăescul universitet din Buda de esnou tipărită la anul 1801, eară pentru celelalte științe a păstoriei din Entwurful (schița) Excelenței Sale D-lui Mitropolit al nostru ot Carlovăț, care în anul trecut din 3 oct. ți-am trimis în copie bine te vei povețui din ce cărți ai să ții învățătura pastoralnică. Și pentru moralnica Bogoslovie,

de o dată măcar și din auctoriul Antoine să dai învățătură la clirici, ajutorându-te tot după povățuirea Entwurfului Evceleenței Sale Domnului Mitropolit de sus numit însă cu acea adaugere ca toate cele ce vei culege prin o osebită silință măcar și din streini auctori spre zidirea bisericii noastre Pravoslavnice precum la Bogoslovicesci, așa și la Catechicesci dări de învățătură, toate să fie potrivite cu catechisisul teologhicesc cu înțelegerea iscălitului, care toate acele spre o bună recomandare își vor slugi Preacuvioșiei tale”¹⁸.

Mai târziu, la 26 decembrie 1814, episcopul Daniil Vlahovici se adresa protosinghelului Ignatie Hacman: „Către cliricescul învățătoriu Ignatie Hacmanu Protosinghel. Cu aceasta se poruncesce Preacuvioșiei Tale, ca prin cea binecunoscută nouă rîvnă a Preacuvioșiei Tale să pui și acu o osebită sîrguință și să deosebesci Dogmaticasca Bogoslovie de la teologhicescul Catechisis și cu începutul cursului anului curgătoriu după auctorul Macarie Archimandritul, tipărită în Moscva la anul 1786 să începi a da însuși aceea Dogmatică Bogoslovie la clasul al doilea care spre o bună recomandare îți va sluji Sfinției Tale”.

Luând în discuție situația învățământului din Cernăuți, episcopul Daniil, arhimandritul Isaia Baloșescul, căpitanul cercual de Platzer, directorul școlii normale de Marki și secretarul cercual Isăcescul, au conturat ideea ca elevii școlii clericale să studieze și pedagogia, pentru a se pregăti și pentru o carieră didactică. Lucrul acesta a fost aprobat, urmând ca în anul al III-lea pedagogia să fie predată de Anton de Marchi, începând cu 13 septembrie 1814. Apoi s-a introdus studiul filosofiei. Cu toate acestea, la 15 martie 1816 Comisia Aulică de Studii a hotărât desființarea școlii clericale treptat, cu motivația că va fi înființat un seminar clerical, la care vor fi admiși numai absolvenți ai studiilor gimnaziale și filosofice¹⁹.

Rezoluția împărătească din 18 decembrie 1820, emisă la Troppau, comunica celor interesați faptul că „fiindcă Fondul religios gr. n. u. bucovinean s-au format den averea luată a

¹⁸ I. ONCIUL, „Ceva despre mersul...”, p. 112.

¹⁹ I. ONCIUL, „Ceva despre mersul...”, p. 113.

episcopului și a mănăstirilor acestui rit den acea țară, se poate el întrebuița numai spre susținerea cultului n.u. și a învățământului poporal, dar și a învățământului acestuia numai atunci, dacă el a fost împărțit de către mănăstiri și în acest caz numai întrucât nu se atinge și de instituturile acele de învățământ, carile pe timpul ființării mănăstirilor nu erau de acestea susținute”²⁰.

Pornind de la aceste prevederi, autoritățile de stat au cerut lămuriri în ceea ce privește susținerea școlilor populare de către mănăstiri și care ar fi suma cu care Fondul bisericesc ar trebui să contribuie la susținerea în continuare a învățământului. Oficiului cercual (Kreisamt) comunicase Guvernului de la Liov faptul că voievodul Ștefan cel Mare ar fi impus mănăstirilor să susțină școlile populare sau să contribuie în funcție de măsura averii lor. Pornind de la acest răspuns, Guvernul de la Liov, prin scrisoarea nr. 7316 din 2 martie 1822, cere Consistoriului episcopal să dea lămuriri privitoare la existența unei obligativități a mănăstirilor pentru susținerea școlilor, pe baza hrisoavelor sau uricelor domnești, și la măsura în care acestea s-au achitat de aceste obligații²¹.

Este evident faptul că episcopul Isaia Baloșescul își dorea asigurarea bazei materiale pentru noua școală teologică și, cu toate că Institutul și Seminarul clerical luaseră ființă, el a continuat demersurile pentru identificarea actelor care ar demonstra clar, fără echivoc, datoria Fondului religiosar de a le susține. Se

²⁰ Isidor ONCIUL, *Fondul religiosar gr. or. al Bucovinei. Sustratul, formarea, dezvoltarea și starea lui de față*, Tipo și litografia Arch. Silvestru Morariu Andrievici, Cernăuți, 1891, p. 160.

²¹ Guvernul din Liov menționa în textul scrisorii următoarele cerințe asupra cărora Consistoriul trebuia să răspundă: „a) de există în privința obligământului mănăstirilor față de susținerea școalelor vrut uric sau chrisov de la Domnul Ștefan, care chrisov, fie în original, fie în copie, s-ar fi aflat în una din mănăstirile călugărești ce există sau în arhiva episcopescă; b) Cât și după ce măsură au contribuit spre acest scop mănăstirile pe timpul cât s-au luat țara sub stăpânirea Austriei. Câte școale au existat pe atunci, și câte de-n acele au fost susținute den aceste contribuii. Guvernul crede cum că deslucirile aceste lesne se vor putea da den actele episcopiei și asceaptă supunerea lor până în 14 zile” (Cf. Isidor ONCIUL, *Fondul religiosar gr. or. al Bucovinei...*, p. 161.

adresează, în acest scop, către mitropolitul Veniamin Costachi, care îi va răspunde la 6 februarie 1832 că un astfel de hrisov de la Ștefan cel Mare nu este cunoscut, arătând însă că voievodul Vasile Lupu, întărind Mănăstirii „Sfinții Trei Ierarhi” averea sa, face mențiunea ca din veniturile mănăstirii și ale unei băi din Iași, precum și de la alte trei moșii dăruite de el să se folosească pentru susținerea școlii pe care a întemeiat-o²².

Episcopul Daniil, neavând încredere în promisiunile stăpânirii, va adresa două memorii: la 25 iunie 1816, către guvernul galițian și la 25 septembrie 1816, către Comisia aulică de Studii, cerând menținerea școlii clericale, rămase însă fără răspuns.

Singura posibilitate de a continua studiile teologice rămâne observarea emisului guvernului de la Liov din 6 decembrie 1816, prin care se făcea cunoscut episcopului că de mai mulți ani există o dispoziție împăratească aplicată în toate diecezele, care îngăduie să se trimită pe cheltuială publică tineri la Seminarul Teologic din Viena. Un schimb de scrisori între episcopul Daniil și mitropolitul de Carlovitz pe tema prezenței la studii a tinerilor bucovineni la Viena nu aduce nicio limpezire a situației. Episcopul Daniil, analizând situația în care se afla, decide să trimită trei absolvenți ai studiilor gimnaziale și filosofice la Viena, în septembrie 1817. Acestora li s-a alăturat și al patrulea, viitorul episcop al Bucovinei, Eugenie Hacman. În iulie 1818, trimite și doi absolvenți ai studiilor filosofice, în vederea alcătuirii unui corp profesoral bine pregătit.

Pentru a atrage tineri la studii la Viena sau la Liov, împăratul a aprobat cinci burse de câte 80 și 120 florinți, desigur fiind prezentă și intenția ascunsă de înstrăinare națională și religioasă a tinerilor care vor fi acceptat această ofertă, lucru pe care episcopul Daniil l-a intuit.

Două intervenții, mult mai energice ale episcopului Daniil, la cea din 18 aprilie 1821 cu privire la învățământul teologic și cea din 19 aprilie 1821 cu privire la îmbunătățirea situației stării materiale a clerului, determină un răspuns din partea Curții imperiale.

²² I. ONCIUL, *Fondul religiosar gr. or. al Bucovinei...*, pp. 162-163.

La data de 16 iunie 1821, împăratul consultă guvernul galițian în privința a trei chestiuni: 1. în chestiunea înființării unui Institut Teologic la Cernăuți; 2. în chestiunea înființării unui seminar clerical; 3. în problema ameliorării stării materiale a clerului ortodox din Bucovina. Cu toate că era în interesul guvernului galițian să amâne cât mai mult rezolvarea acestor chestiuni care priveau Bucovina, totuși, la data de 16 octombrie 1821 îl va contacta pe episcopul Daniil pentru a face propunerile pe care le credea de cuviință. Abia mai târziu îi va reuși lui Isaia Baloșescu înființarea Institutului Teologic de la Cernăuți, care mai apoi va deveni vestita Facultate de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității cernăuțene.

Prin adresa nr. 3810 din mai 1991, Înaltpreasfințitul Părinte Pimen cerea înființarea unui Seminar Teologic la Suceava. Motivarea acestei cereri avea în vedere importanța unei școli teologice în spațiul bucovinean și necesitatea unei bune pregătiri a corpului preoțesc. Cererea aceasta va fi discutată în ședința sinodală din 10 mai 1991, răspunsul fiind redactat la data de 13 mai 1991. În baza acestei hotărâri a Sfântului Sinod, Arhiepiscopia Sucevei va continua demersurile pentru înființarea Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, prin

adresa nr. 3814 din mai 1991, către Ministerul Cultelor și către Ministerul Învățământului. Acestor demersuri li se răspunde la data de 15 mai 1991, prin adresa nr. 3978/15 mai 1991, prin care Secretariatul de Stat pentru Culte făcea cunoscută autorizarea înființării Seminarului începând cu anul școlar 1991-1992.

În adresa Cancelariei Sfântului Sinod, se făcea referire la modul de organizare a Seminarului, care trebuia să respecte Protocolul încheiat la data de 6 iunie 1990 între Ministerul Cultelor și Ministerul Învățământului, prin încadrarea personalului didactic specializat. În responsabilitatea Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților revenea „recrutarea personalului didactic și administrativ necesar și asigurarea fondurilor necesare bunei funcționări a acestuia”.

Inițial, s-a propus ca Seminarul să funcționeze în cadrul Mănăstirii Teodoreni, al cărui corp de chilii trebuia amenajat, însă Seminarul, cu sprijinul Inspectoratului Școlar Județean Suceava și al Liceului Industrial II, și-a deschis porțile în spațiile acestuia. De buna funcționare a Seminarului și de organizarea lui s-a ocupat părintele profesor Adrian Iftimiu, primul director al acestuia, care s-a implicat în toate aspectele vieții școlii. În perioada 1991-1998, Seminarul a rămas în spațiul primit de la Liceul Industrial II, iar între anii 1998-2003, Seminarul a funcționat în localitatea Dumbrăveni, într-o clădire pusă la dispoziție de Primăria Dumbrăveni. Mai apoi, având în vedere greutățile și necesitatea unei noi clădiri pentru Centrul Eparhial Suceava, a fost construită o clădire în apropierea Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou”, din Suceava, în care Seminarul a funcționat în perioada anilor 2003-2015, când un cumplit incendiu a distrus în totalitate clădirea.

Pentru o scurtă perioadă (2015-2017), Seminarul Teologic sucevean a fost găzduit de Colegiul „Petru Mușat” din Suceava, iar mai apoi s-a mutat într-o clădire proprie, nouă, construită de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților.

Roadele muncii desfășurate la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” în cei 30 de ani de existență se văd în premiile obținute, care așază școala suceveană între primele din cadrul Patriarhiei Române.

Începuturi...

Pr. Prof. Gheorghe HOSTIUC
Inspector învățământ religios,
perioada 1991-2017

Reintroducerea orelor de religie în unitățile școlare din cuprinsul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, după evenimentele din anul 1989, subscris implicarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Pimen, care a îndemnat clerul și credincioșii din cuprinsul Arhiepiscopiei să implice copiii în frecventarea orelor de religie, spre a deveni viitorii credincioși ai Bisericii, care vor menține nestinsă flacăra credinței Ortodoxe. Predarea orei de religie în școală este o reparație de ordin moral, o ieșire din umilirea impusă de regimul comunist unui popor profund religios.

Inițiativa introducerii religiei ca obiect de învățământ aparține Preafericitului Părinte Patriarh Teoctist și Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, prin hotărârea luată la prima ședință de lucru din anul 1990.

Astfel, prin Protocolul cu numărul 150052/1990, încheiat la 11 septembrie 1990 între Ministerul Învățământului și Ministerul Cultelor (cu numărul 7758/1990) s-a legalizat introducerea educației moral-religioase ca obiect de studiu în școlile de Stat la clasele I-VIII, stabilindu-se și cadrul ei de organizare și funcționare începând cu anul școlar 1990-1991. S-a hotărât atunci ca aceasta să fie cu statut de disciplină didactică opțională cu o oră la doua săptămâni și facultativ privind libertatea elevului de a urma cursurile (opinie exprimată de părinți sau tutori), cu o programă analitică cu caracter provizoriu, elaborată de fiecare cult recunoscut de lege.

Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, reînființată în martie 1990, reînnoadă șirul ierarhilor ce au păstorit Bucovina până în anul 1948. Adunarea Eparhială, prezidată de Înaltpreasfințitul Părinte

Pimen, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților, i-a propus pe protopopii Goraș Aurel (de la protopopiatul Câmpulung), Mandache Ciubotaru (de la protopopiatul Suceava), Brădățanu Gheorghe (de la protopopiatul Fălticeni), Ioan Ciornei (de la protopopiatul Rădăuți) să fie numiți în calitate de consilieri. Părintele Gheorghe Hostiuc, de la parohia „Sfântul Dumitru”, Suceava, a fost desemnat în funcția de Inspector de Religie, iar părintele Filon Ionel pe postul de secretar eparhial.

Cu acordul preoților din cuprinsul Arhiepiscopiei și a membrilor Adunării Eparhiale, s-a solicitat Sântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române **înființarea unui seminar teologic**. Motivul prezentat a fost acela că instituția amintită va putea școlariza, pe lângă candidații eparhiei, și pe cei din Basarabia, Bucovina și Ucraina subcarpatică.

Sfântul Sinod, în ședința din 10 mai 1991, a examinat solicitarea Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. În conformitate cu prevederile articolelor 10, litera „n” și 116 din *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, Sfântul Sinod a hotărât **înființarea Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” în municipiul Suceava, începând cu anul școlar 1991-1992.**

Secretariatul de Stat pentru Culte a emis autorizația cu nr. 3978 din 15 mai 1991 privind înființarea unității școlare sus-menționate.

Activitatea didactică a seminarului s-a desfășurat într-un spațiu oferit de Grupul Școlar Nr. 2 din municipiul Suceava, care asigura elevilor spațiile de studiu, cazare și masă.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Pimen, a fost numit colectivul de profesori, director fiind desemnat părintele profesor Iftimiu Adrian.

La data de 15 septembrie 1991, în prezența elevilor, părinților și a inspectorului școlar general al Inspectoratului Școlar Județean Suceava, domnul Popescu Dan, s-a oficiat slujba de Te-Deum și slujba de sfințire a spațiilor de către Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Pimen.

Începând cu data de 1 septembrie 1991, am fost numit profesor la disciplina „Noul Testament”, post pe care l-am ocupat până la 1 septembrie 2001, după care m-am transferat pe postul de profesor de religie de la Colegiul Național „Ștefan cel Mare” din Suceava, până în anul pensionării, 2017.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Pimen, au fost transferați elevi de la seminariile teologice de la Mănăstirea Neamț și de la Roman, fii ai Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

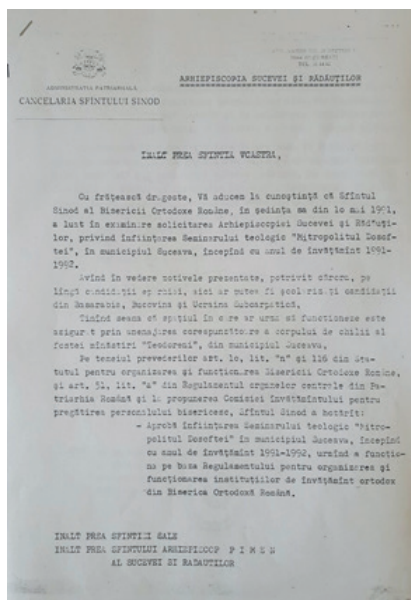
La 1 octombrie 1991, în prezența Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Pimen și a domnului inspector general adjunct Dan Popescu, reprezentantul Inspectoratului Școlar

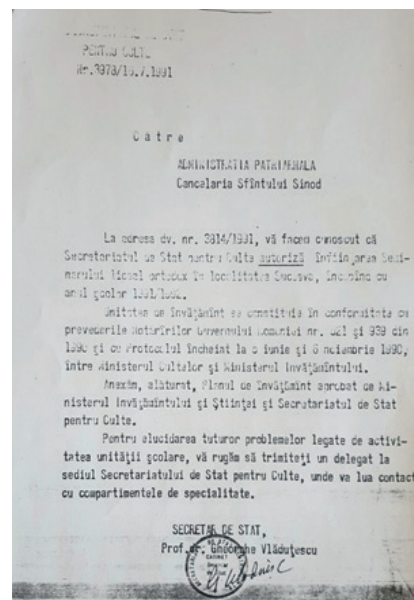
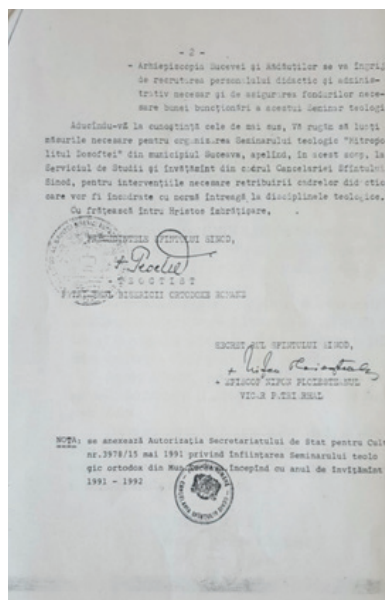
Județean, **s-au deschis oficial cursurile anului școlar la seminarul teologic.**

La ceas aniversar, dorim profesorilor, elevilor și ostenitorilor Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava să aibă parte de împliniri intelectuale și duhovnicești și sporire în săvârșirea tuturor celor de folos!

La mulți ani!

Actul de înființare a Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” Suceava – Hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române din data de 10 mai 1991

Autorizația Secretariatului de Stat pentru Culte nr. 3978/15 mai 1991 privind înființarea Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” Suceava începând cu anul școlar 1991-1992

Seminarul Teologic. Amintiri din anii ce au trecut și împărtășiri din împlinirile de astăzi

Arhid. Prof. Dr. Bogdan-Mihai HRIȘCĂ

Director al Seminarului în perioada 2011-2017 și 2020-prezent

Se împlinesc 30 de ani de existență a seminarului teologic din cetatea Sucevei. 30 de ani și tot atâtea generații de elevi. Raportat la viața unui om, am spune deplină maturitate. Dar raportat la viața unei școli? Este mult? Este puțin? Sunt suficiente împliniri? Sunt încă multe neajunsuri? Sunt întrebări. Firesc este să așteptăm răspunsuri. Răspunsuri care sunt greu de cuprins în cadre rigide, potrivit unor eventuale criterii de evaluare, dar care se aștern de îndată în mintea și pe buzele celor care citesc aceste rânduri și care cunosc această școală, profesori, elevi, ostenitori sau apropiați ai școlii. Răspunsuri pe care le dăm fiecare la acest ceas de bilanț și care se declină apoi în perspective și priorități pentru noi, cei care astăzi slujim această școală.

30 de ani cu multe eforturi pentru a găsi un loc cât mai prielnic pentru ca această școală să-și

desfășoare activitatea. Strădaniile de la început și provocările legate de căutarea unui spațiu adecvat și un corp profesoral de calitate, năzuințele de a avea un loc al tău, atunci când ești găzduit de alții, cumulate cu cele de a te organiza cât mai bine pentru a răspunde nevoilor elevilor pe care îi întâmpini și îi călăuzești în formarea lor, dificultățile inerente pentru a ridica o clădire proprie care să slujească educației și, mai apoi, pentru a o rezidi – mai măreață – după ce a fost mistuită de un foc, încununată cu nespuse osteneli și jertfe, sunt, fiecare, pași făcuți pentru a ajunge aici.

Seminarul a funcționat mai întâi în spațiile oferite de Grupul Școlar Nr. 2 de atunci, actualmente Colegiul Tehnic „Petru Mușat” Suceava, în perioada 1991-1998, apoi la Dumbrăveni, până în anul 2003, când năzuințele și strădaniile celor care au înțeles necesitatea funcționării unui seminar teologic într-un spațiu adecvat, ale

Sediul Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, în perioada 2003-2015

Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Pimen, în primul rând, și ale tuturor celor au jertfit ceva pentru acest deziderat au fost răsplătite, în mică măsură în lumea aceasta, căci au văzut primul edificiu ridicat prin munca lor, în care să crească intelectual și duhovnicește cei care vor fi slujitori ai Bisericii și cu măsura știută numai de Dumnezeu în ceruri.

Aproape 12 ani clădirea din lemn, aflată în centrul Sucevei și parcă ruptă dintr-o altă lume, în care pășeau tihnit, trecând prin poarta la fel de simplă, care te provoca să lași în urmă o parte din grijile lumii din care veneai, a fost loc de studiu, de cercetare, de priveghere și de odihnă pentru generațiile de elevi care i-au pășit pragul.

Anii care au urmat incendiului care a mistuit întreaga clădire a școlii, în ziua de 8 ianuarie a anului 2015, au fost iarăși ani ai pribegiei. Speranța de a avea din nou un sediu adecvat pentru o școală de teologie era la început asemenea unei flăcări de candelă ținută în mâna celui care nu are adăpost. Erau greutatea legată de continuarea unei activități – ce-i drept, cu elevi și profesori uniți cum poate că n-au fost niciodată – fără să ai, pentru început, cele de trebuință, unite cu incertitudinea privitoare la viitorul școlii, dar mai era și un cuvânt al Mântuitorului, rămas nemistuit de foc, pe o icoană pictată cândva de

unul dintre elevii școlii: „Lăsați copiii să vină la Mine” (Matei 19, 14).

A fost nevoie de alte eforturi și jertfe, de noi ctitori ai seminarului teologic aflat sub oblăduirea Sf. Mitropolit Dosoftei pentru ca astăzi viitorii slujitori ai Bisericii să beneficieze de un nou sediu modern, care răspunde cu generozitate nevoilor generațiilor actuale de elevi, o clădire mult așteptată și chiar cu mult peste așteptările pe care le aveam acum câțiva ani.

Sediul actual al seminarului se află nu departe de Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou”, în vecinătatea Școlii Gimnaziale „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, pe strada Parcului, nr. 6E.

Complexul școlar este alcătuit din patru corpuri de clădiri. Corpul principal al clădirii este structurat pe patru niveluri și găzduiește sălile de clasă, birourile administrative, cancelaria, biblioteca, un cabinet de informatică și, momentan, trei săli de grupă ale uneia dintre grădinițele structuri ale seminarului, aflată în proces de reabilitare. Paraclisul școlii reprezintă clădirea centrală a complexului, atât din punct de vedere arhitectural, fiind la intersecția dintre corpul amintit anterior și internatul școlii, cât și din punct de vedere al importanței pe care acest loc sfânt îl are în cadrul școlii. Este locul în care fiecare dintre cei implicați în viața școlii înțeleg

adevărate finalitate a muncii și a jertfei lor. Este locul sfânt al întâlnirilor de taină cu Dumnezeu, conștiința fiind că adunați aici, în numele Său, El este de față (cf. Matei 18, 20), cu cei dragi care sunt departe, dar apropiați prin rugăciune, cu cei de aproape, atunci când ne depărtăm de ei, cu noi înșine, atunci când ne pierdem printre provocările și interesele trecătoare ale acestei lumi.

Paraclisul Seminarului

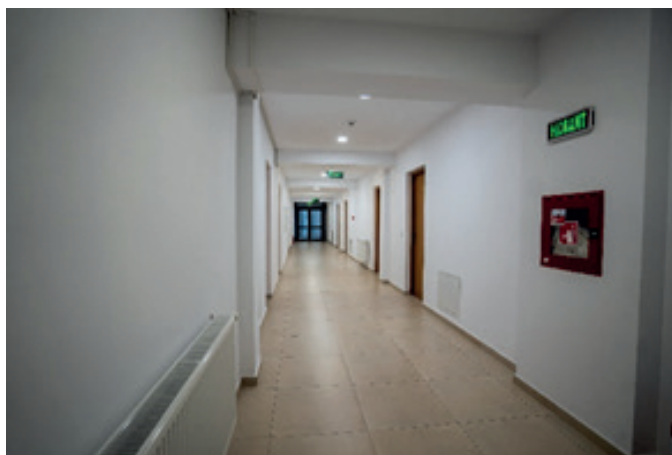
Biblioteca Seminarului

Săli de clasă

Cabinet de informatică

Fotografii din căminul Seminarului

Suntem în „casă nouă”; o școală care te îndeamnă să crești de cum i-ai trecut pragul.

Din punct de vedere juridic, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava a funcționat având personalitate juridică din momentul înființării până în anul 2011, când a fost arondat ca unitate structură a Colegiului Național „Ștefan cel Mare” din Suceava, dat fiind că în acea perioadă Seminarul nu îndeplinea condițiile stipulate în art. 19 din Legea Educației, aprobată în acel an – Legea 1/2011 – care prevedea un număr minim de 300 de elevi pentru o unitate de învățământ cu personalitate juridică.

Un an mai târziu, în 2012, Seminarul teologic și-a redobândit statutul de școală cu personalitate juridică. Printr-o hotărâre a Consiliului Local al municipiului Suceava, unității noastre de învățământ i-au fost arondate două grădinițe-structuri: Grădinița cu Program Normal Nr. 5 Suceava și Grădinița cu Program Prelungit „Dumbrava minunată” Suceava. În anul școlar 2015-2016, o nouă grădiniță, Grădinița cu Program Normal „Piticot” Suceava, a fost încadrată ca structură a Seminarului Teologic. Astfel, Seminarul Teologic

a devenit o unitate de învățământ care, pe lângă nivelul de învățământ liceal, a dobândit un nou nivel de învățământ, cel preșcolar, organizat în cele trei structuri menționate.

În prezent, în cadrul unității de învățământ sunt școlarizați 360 de elevi și preșcolari. Personalul școlii este alcătuit din 60 de persoane, dintre care 43 sunt cadre didactice sau didactic-auxiliare. 54,28% din totalul cadrelor didactice încadrate în prezent au gradul didactic I sau doctoratul obținut în specialitatea pe care o predau.

Viziunea școlii noastre este aparent simplă la nivel declarativ, dar extrem de complexă, dacă ne gândim la implicațiile pe care le comportă: „Suntem o școală cu profil unic în județ, în care, împreună, învățăm zi de zi să trăim cea mai frumoasă și fericită viață: viața în Hristos”.

Urmărim formarea omului în dualitatea sa, trup și suflet, și punem accent, deopotrivă, pe învățarea cognitivă, socio-emoțională și spirituală.

Competențele dezvoltate prin activitatea educațională își găsesc adevărata finalitate în măsura în care urmăresc un sistem axiologic

Grădinița cu Program Prolungit „Dumbrava minunată”, aflată momentan în incinta Seminarului

autentic. De aceea, avem în vedere formarea unor tineri pregătiți pentru societatea de mâine, prin promovarea și trăirea în cadrul școlii a valorilor incontestabile ale Ortodoxiei, ca răspunsuri suficiente și mereu actuale pentru provocările și întrebările societății contemporane și ca sursă inepuizabilă de cunoștințe formatoare de abilități și atitudini necesare pentru a reuși în viață și pentru a deveni adevărați membri ai Bisericii.

Știm că adevăratele valori se învață prin vedere, prin experimentare și prin trăire. De aceea, ne propunem o îmbinare a muncii intelectuale cu rugăciunea, a timpului petrecut în sala de clasă cu cel petrecut în Paraclisul școlii sau prin acțiuni extrașcolare de calitate, o lucrare continuă dedicată formării personale a fiecărui elev și creșterii duhovnicești, prin raportare la ceilalți.

Roadele muncii desfășurate la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” cresc în sufletele elevilor seminariști, care își dau silința să expună faptic, în împrejurările concrete ale vieții, ceva din ceea ce au agonisit de-a lungul anilor de școală. Sunt multe realizări și împliniri și nădăjduim ca aceste „roade” ale elevilor să rămână în timp „lauda noastră”; laudă nu izvorâtă din mândrie, ci ca „lumină” pentru cei care ar dori să fie asemenea lor. Sunt multe mărturii care ne bucură, dar acum, la ceas aniversar, considerăm că trebuie să ne amintim, în mod deosebit, de cei care, pentru efortul lor încununat de harul lui Dumnezeu, au fost premiați la fazele naționale ale olimpiadelor școlare – cele mai valoroase concursuri naționale pentru învățământul preuniversitar.

Primul olimpic al școlii a fost chiar **Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu**, elevul Ioan-Daniel Luchian de atunci, care în anul 1998 a obținut **Premiul I** la disciplina Dogmatică Ortodoxă, sub îndrumarea **părintelui profesor Gabriel Anchidin**. Un an mai târziu, Preasfinția Sa a obținut **Premiul al III-lea** la aceeași disciplină.

În anul 2002, elevul **Valenciuc Ioan-Paul**, actualmente profesor pentru disciplinele Istoria Bisericii Ortodoxe Române și Istoria Bisericii Universale la seminarul nostru, a obținut **Premiul al III-lea** la disciplina Istoria Bisericii Ortodoxe Române (**coordonator: părintele profesor**

Alexandru Lăzăreanu), iar în anul următor s-a clasat pe **locul al II-lea** în ierarhia națională în cadrul olimpiadei organizate la aceeași disciplină. Tot în anul 2002, elevul **Dura Ioan** a obținut o **Mențiune** la disciplina Dogmatică Ortodoxă (**coordonator: părintele profesor doctor Dănuț Popovici**).

În anul 2003, un nou **Premiu I** a fost obținut de către elevul **Prelipceanu Alexandru**, la disciplina Dogmatică Ortodoxă, sub îndrumarea **părintelui profesor doctor Dănuț Popovici**.

Elevul **Cuciurean Gheorghe**, îndrumat de către **doamna profesor Mirela Griguță**, a obținut, în anul 2006, **Premiul Special** la etapa internațională a Concursului de Limbă și literatură română „Mihai Eminescu”, organizat atunci sub egida Ministerului Educației și Cercetării. La etapa națională a aceluiași concurs, elevul **Cuciurean Gheorghe** a fost premiat cu **Mențiune**.

În anul 2008, elevul **Roșu Vasile-Silviu**, îndrumat de către **părintele profesor doctor Popovici Dănuț**, a obținut **Premiul al III-lea** la disciplina Dogmatică Ortodoxă. Pentru „palmaresul realizat în domeniul educației și poziția de excelență deținută în galeria de olimpici ai școlii românești”, elevul **Roșu Silviu** a primit **Diploma de Excelență** din partea Guvernului României.

Anul școlar 2010-2011 a fost un an cu multe „roade”. Elevul **Popescu Cătălin-Teodor**, din clasa a IX-a, a obținut **două Premii I** la etapele naționale ale olimpiadelor școlare, la Olimpiada Națională de Religie pentru seminariile și liceele teologice ortodoxe, disciplina Studiul Biblic al Vechiului Testament (**coordonator: arhidiacon profesor doctor Bogdan-Mihai Hrișcă**) și la Olimpiada Națională de Geografie (**coordonator: profesor Puha Marcel**). Elevul **Buta Emanuel**, din clasa a X-a, a fost premiat cu **Mențiune** la disciplina Studiul Biblic al Noului Testament (**coordonator: arhidiacon profesor doctor Bogdan-Mihai Hrișcă**), iar elevul **Irina Cristian-Ștefan**, din clasa a XI-a, a obținut **Premiul al III-lea** la disciplina Istoria Bisericii Ortodoxe Române (**coordonator: părintele profesor Irimia Ioan**). La Olimpiada Națională de Limbi clasice s-au evidențiat doi elevi din clasa a IX-a, **Loghinoia Alexandru** și **Mândrilă Iustinian**, care au fost premiați cu **Premiul I**,

respectiv **Mențiune** (coordonator: **arhiman-drit profesor doctor Grichentie Natu**). Elevul **Șmighelschi Sergiu**, din clasa a IX-a, a obținut **Premiul al II-lea** la Olimpiada Națională de Limba ucraineană (coordonator: **profesor Lucia Mihoc**).

În anul școlar 2011-2012, **Popescu Cătălin-Teodor** a obținut **Premiul I** la Olimpiada Națională de Religie pentru seminariile și liceele teologice ortodoxe, disciplina Studiul Biblic al Noului Testament (coordonator: **arhidiacon profesor doctor Bogdan-Mihai Hrișcă**), iar elevul **Șmighelschi Sergiu** a obținut **Premiul I** la Olimpiada Națională de Limba ucraineană (coordonator: **profesor Lucia Mihoc**).

Și în anul școlar următor, 2012-2013, elevul **Popescu Cătălin-Teodor** a obținut tot **Premiul I** la Olimpiada Națională de Religie pentru seminariile și liceele teologice ortodoxe, de această dată la disciplina Istoria Bisericii Ortodoxe Române (coordonator: **părintele profesor doctor Clipa Sorin Toader**), iar elevii **Molea Ilie** (clasa a X-a) și **Buta Emanuel** (clasa a XII-a) au fost premiați cu **Mențiune**, în cadrul aceleiași Olimpiade Naționale la disciplinele Studiul biblic al Noului Testament (coordonator: **arhidiacon profesor doctor Bogdan-Mihai Hrișcă**) și Dogmatică Ortodoxă (coordonator: **părintele profesor Silvestru-Ionuț Țurcă**). Elevul **Șmighelschi Sergiu** a obținut **Premiul I** la Olimpiada Națională de Limba ucraineană (coordonator: **profesor Lucia Mihoc**).

Un an mai târziu, în 2014, elevul **Atudosiei Alexandru** a obținut **Premiul al III-lea** la disciplina Studiul biblic al Noului Testament (coordonator: **arhidiacon profesor doctor Bogdan-Mihai Hrișcă**).

Un nou **Premiu I** a fost obținut la disciplina Studiul biblic al Noului Testament de către elevul **Char Adelin-Petrișor** (coordonator: **arhidiacon profesor doctor Bogdan-Mihai Hrișcă**), în anul școlar 2014-2015. Tot în acest an școlar, elevul **Atudosiei Alexandru** a fost premiat cu **Premiul al II-lea** la disciplina Istoria Bisericii Ortodoxe Române (coordonator: **părintele profesor doctor Ioan-Paul Valenciu**).

În anul școlar 2015-2016, elevul **Char Adelin-Petrișor** a obținut o **Mențiune** la Istoria

Bisericii Ortodoxe Române (coordonator: **părintele profesor doctor Ioan-Paul Valenciu**), iar elevii **Ilișoi Gabriel** și **Semeniuc Alexandru** au obținut **Premiul Special** la disciplinele Studiul biblic al Noului Testament (coordonator: **arhidiacon profesor doctor Bogdan-Mihai Hrișcă**) și Dogmatică Ortodoxă (coordonator: **părintele profesor Silvestru-Ionuț Țurcă**).

Al doilea în clasamentul național la disciplina Studiul biblic al Noului Testament a fost, în anul școlar 2017-2018, elevul **Bodale Florin Cosmin** (coordonator: **arhidiacon profesor doctor Bogdan-Mihai Hrișcă**), iar elevul **Bruja Afanasie** a fost clasat pe **locul al III-lea** în cadrul Olimpiadei Naționale de Limba Ucraineană maternă.

În anul școlar următor, 2018-2019, elevul **Șorodoc Sebastian** a fost premiat cu **Mențiune** la Olimpiada Națională susținută la disciplina Studiul biblic al Noului Testament (coordonator: **arhidiacon profesor doctor Bogdan-Mihai Hrișcă**), iar elevul **Bruja Afanasie** a obținut **Premiul al III-lea** în cadrul Concursului Național de Folclor „Tradiție și spiritualitate în satul românesc”, organizat de Patriarhia Română (coordonator: **profesor Mirela Griguță**).

Corul seminarul teologic, condus de către **părintele profesor Lucian-Ionuț Tablan-Popescu**, a obținut în anul 2015 **Medalia de aur** la **European Choir Games & Grand Prix of Nations**, în Magdeburg, Germania, iar în anul 2019, la Focșani, aceeași formație corală a obținut **Premiul I** la Olimpiada Națională Corală.

Rezultate îmbucurătoare au fost obținute și de **elevii din grupul psaltic** al școlii, coordonat de către **părintele profesor Constantin Dan Magdalena**, care au obținut, doi ani consecutivi, **Premiul al II-lea** la Concursul Național de Muzică Psaltică pentru seminariile și liceele teologice ortodoxe, desfășurat în anul 2018 la București și în anul 2019 la Iași.

Tuturor le adresăm încă o dată felicitări și îi asigurăm de toată prețuirea noastră pentru efortul depus spre a deveni „lumină” pentru lume, pentru generația lor și pentru toți cei care astăzi își doresc să le urmeze exemplul. Sunteți olimpicii școlii noastre. Rămâneți olimpici de-a lungul întregii voastre vieți!

Sunt 30 de ani cu împliniri, cu încercări, cu priorități și gânduri care se doresc împlinite. E timp de bucurie, iar bucuria se cere împărtășită. Îi mulțumim lui Dumnezeu pentru binecuvântările revărsate în acest răstimp asupra seminarului teologic și sfinților apropiați ai școlii, Ierarhului Dosoftei, ocrotitorului nostru și Marelui Mucenic Ioan cel Nou, pentru neîncetatele mijlociri. Alese mulțumiri aducem Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscopul nostru, pentru susținerea materială a proiectelor noastre, pentru călăuzirea duhovnicească și pentru motivația pe care o simțim de fiecare dată din partea Înaltpreasfinției

Sale spre a crește permanent și pentru a înfăptui mereu ceva care să dăinuie, și Preasfințitului Părinte Damaschin pentru îndrumare și pentru că este aproape de noi în fiecare moment dificil pe care îl întâmpinăm. Mulțumim tuturor ostentitorilor, ctitorilor și binefăcătorilor acestei școli de teologie și, anticipat, tuturor celor cărora li se vor adăuga. Suntem o școală, o comunitate și, nădăduim, chiar „o familie” extinsă, prin implicarea și susținerea venită din partea fiecăruia dintre dumneavoastră, care participați la viața școlii, și tuturor acum, la ceas aniversar, vă mulțumim!

Muzica corală - o artă pentru care trăim

Pr. Prof. Lucian-Ionuț TABLAN-POPESCU

Transformările petrecute în societatea noastră contemporană din decembrie 1989 au făcut ca în toamna anului următor, Mitropolia Moldovei și Bucovinei să se îmbogățească cu încă o arhiepiscopie, la conducerea căreia a fost numit părinte duhovnicesc Înaltpreasfințitul Părinte Pimen Zainea-Suceveanul. Activitatea efectivă a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților a început în primăvara anului 1991, odată cu deschiderea sediului din strada Vasile Bumbac, nr. 14. La mai puțin de un an de la înființarea Arhiepiscopiei, în septembrie, cu binecuvântarea ierarhului și prin osteneala unor preoți inimoși, precum Adrian Iftimiu, Gheorghe Hostiuc, Ioan Nistoroiaia, Alexandru Lăzăreanu ș.a., ia ființă Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” Suceava.

Activitatea culturală a instituției a început în luna decembrie a aceluiași an, cu participarea corului seminarului la concertul de colinde organizat de Arhiepiscopie, cor dirijat de vrednicul de pomenire părintele Alexandru Lăzăreanu. Pe parcursul timpului, în anii care au urmat, corul seminarului sucevean a participat la toate manifestările culturale organizate de Arhiepiscopie, fie ele cu prilejul Sărbătorii Nașterii Domnului, a Sfințelor Paști sau la Festivalul – Concurs Național de Muzică Corală Religioasă Ortodoxă „Buna Vestire”.

Părintele profesor Alexandru Lăzăreanu, ca profesor de Muzică Liniară/Educație Muzicală și Ansamblu Cor, a reușit în timp, prin muncă asiduă, dedicație și multă dragoste față de această artă a sunetelor, să formeze un cor competitiv, ajungând ca **în anul 2002** să câștige trofeul la Festivalul – Concurs Național de Muzică Corală Religioasă Ortodoxă „Buna Vestire”, ediția a

XII-a. Din păcate, în anul următor, după un accident tragic, părintele se mută la cele veșnice.

În septembrie 2003, prin concurs de titularizare, pe catedra de Muzică Liniară și Ansamblu Cor vine părintele profesor Lucian Tablan Popescu, care va duce mai departe buna tradiție a corului instituției. După doar o lună de activitate și repetiții, pe 13 octombrie 2003, corul Seminarului sucevean participă cu succes la Concursul coral „Bucură-te, Sfinte Ștefane, apărător al creștinătății!”, organizat de Mitropolia Moldovei și Bucovinei, la care au participat toate corurile seminariilor din Mitropolie, obținând locul al II-lea. În urma rezultatelor obținute la acest concurs, corala Seminarului a beneficiat de o excursie mult așteptată, vizitând mai multe mănăstiri, Cetatea Neamțului și făcând un traseu extraordinar pe masivul Ceahlău.

Anul 2005 (luna martie) aduce o participare cu succes la Concursul Național de Muzică, etapa zonală (viitoarea Olimpiadă Națională Corală), care a avut loc la Vaslui și unde Corala „Mitropolitul Dosoftei” a Seminarului din Suceava a câștigat **Premiul al II-lea**. În același an am concurat și la Festivalul – Concurs Național de Muzică Corală Religioasă Ortodoxă „Buna Vestire”, ediția a XV-a, la care am câștigat **Premiul I** la categoria Coruri Școlare.

În următorii ani, corala seminarului s-a implicat activ în toate manifestările culturale și de caritate organizate în Bucovina, fie ele ale Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, ale Inspectoratului Școlar Județean Suceava, ale Primăriei Municipiului Suceava sau ale altor asociații și instituții de cultură.

În anii 2009, 2010 și 2011, pe lângă celelalte concerte, corala seminarului nostru a participat din nou la Festivalul – Concurs Național de Muzică Corală Religioasă Ortodoxă „Buna

Vestire”, edițiile a XIX-a, a XX-a, și a XXI-a, câștigând de fiecare dată **Premiul I** la categoria Licee de profil muzical.

Anul 2013 a fost foarte prolific pentru corul Seminarului din Suceava, care a organizat, în parteneriat cu Primăria Municipiului Suceava, un concert coral intitulat „Ciprian Porumbescu – In Memoriam – 160 de ani de la naștere”, concert care s-a bucurat de un real succes în fața publicului sucevean. Tot în același an, Corala „Mitropolitul Dosoftei” a câștigat **Marele Premiu la Festivalul – Concurs Național de Muzică Corală Religioasă Ortodoxă „Buna Vestire”**, ediția a XXIII-a.

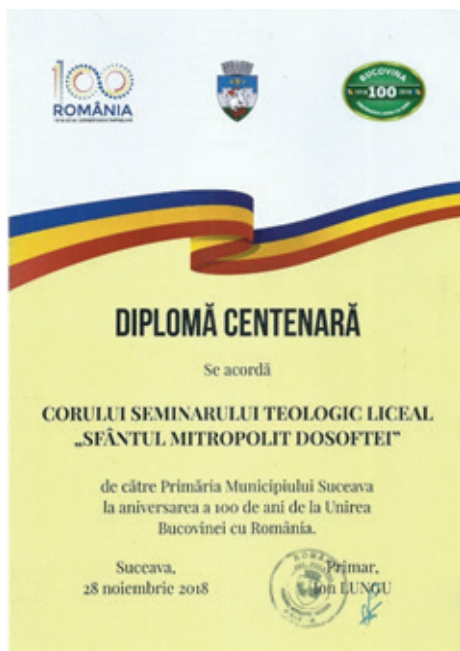
În primăvara anului 2015, formația corală a instituției noastre a concurat la Olimpiada Națională Corală care s-a desfășurat la Vaslui, etapa zonală, unde a obținut **Premiul I** cu 98 puncte. În luna iulie a aceluiași an, Corala „Mitropolitul Dosoftei” a participat la primul concurs coral internațional din istoria seminarului, European Choir Games – Open Competition, care a avut loc la Magdeburg, Germania, la care au participat peste 85 de coruri din 29 de țări. Participând la acest concurs, seminarul nostru s-a îmbogățit cu o **Diplomă și o Medalie de Aur**.

Anul 2017 a adăugat în palmaresul coralei noastre mai multe premii și medalii atât la concursuri naționale, cât, mai ales, internaționale după cum urmează: în martie, **Premiul I** (98 puncte) la Olimpiada Națională Corală, etapa zonală, care s-a desfășurat la Botoșani; în octombrie, **Diplomă și Medalie de Argint** la Concursul internațional „Kalamata International Choir Competition” – Grecia; și în decembrie, **Trofeul Festivalului – Concurs „O, ce veste minunată!”** ediția a VIII-a, la Botoșani.

În anul 2018, corul seminarului sucevean a participat la foarte multe manifestări culturale, dat fiind și faptul că a fost an centenar, fiind premiat de Primăria Municipiului Suceava cu **Medalia și Diploma Centenară**.

Corala „Mitropolitul Dosoftei” a Seminarului Teologic Suceava a continuat frumoasa tradiție muzicală și în anul 2019, participând la toate etapele Olimpiadei Naționale Corale, obținând **Premiul I – finalist (100 puncte)** la faza zonală la Focșani, și **Premiul al III-lea (90 puncte)** la etapa națională de la Pitești-Argeș. În luna iunie a aceluiași an, am câștigat **Diploma de Excelență și Marele Trofeu** al Festivalului „Floarea speranței” Ilișești. Anul s-a încheiat în glorie, atât corala seminarului, cât și dirijorul primind

din partea Primăriei Municipiului Suceava **Diploma de Excelență pentru dedicare și consecvență în atingerea standardelor de performanță materializate în rezultate excepționale obținute la Olimpiadele Școlare Naționale.**

În februarie 2020, Corala „Mitropolitul Dosoftei” a instituției noastre a participat la Concursul Internațional de Muzică Corală Ortodoxă din Grodno – Belarus, unde a concurat cu coralele seminariilor din Moscova, Grodno și Kiev și unde a câștigat **Premiul I.**

Acum, la ceas aniversar, putem spune cu demnitate că toate s-au săvârșit spre slava lui Dumnezeu, Care în decursul anilor a răsplătit cu multe premii, medalii și aplauze truda, curajul și munca atâtor generații de tineri foarte talentați.

Corala Seminarului a reprezentat permanent pentru muzica corală suceveană un reper de corectitudine, dăruire și perseverență. Nădăjduiesc că toate generațiile următoare își vor dori să ducă mai departe și să îmbogățească această „zestre”, înțelegând că împlinirile desăvârșite sunt permanent rezervate „oamenilor mari”.

Corala „Mitropolitul Dosoftei” a Seminarului Teologic Liceal Ortodox Suceava în anul 2005, când a fost înregistrat un CD cu colinde

La 30 de ani, 30 de gânduri din partea foștilor și actualilor dascăli ai școlii

Anul acesta se împlinesc 30 de ani de când scumpa noastră Bucovină a primit aprobarea de a avea un Seminar Teologic pentru pregătirea viitorilor slujitori în ogrorul Domnului.

Fiecare clipă a vieții noastre este o răscruce a vieții, când trebuie să vedem unde am ajuns și încotro trebuie să ne îndreptăm.

De la bun început am știut că marele nostru Învățător (Rabi) și Judecător (Inspector) trebuie să fie Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Care ne cheamă și pe noi, zicând: „Veniți și vă învățați de la Mine că sunt blând și smerit cu inima” (Matei 11, 29).

Scopul acestui învățământ pentru toți a fost ca „să-L cunoaștem pe Dumnezeu cel adevărat și pe Iisus Hristos pe care L-a trimis” (Ioan 17, 3).

Gândindu-ne la ceea ce trebuie să agonisească ucenicii noștri de la început, cu multă cumpănire, am căutat să le facem cunoscut că „toate sunt îngăduite, dar nu toate ne folosesc [...], nu toate zidesc” (1 Corinteni 10, 23). Înțelepciunea trebuie căutată tocind pragul celui înțelept (Ben Sirah 6, 37), iar cele mai presus de tine nu trebuie căutate și cele mai tari decât tine nu trebuie iscodite (Ben Sirah 3, 20).

Celor care astăzi doresc să fie ucenici ai Domnului le spun nu eu, ci înțeleptul: „fiule, când vrei să te apropii să slujești Domnului Dumnezeu, gătește-ți sufletul tău de ispită” (Ben Sirah 2, 1); ia aminte că „înțelepciunea și învățătura stau în temerea de Domnul și cele plăcute Lui sunt credința și blândețea” (Ben Sirah 1, 26).

Timpurile sunt grele, dar noi toți trebuie să ducem lupta cea bună, făcând binele, iubind adevărul și propășind nu numai în credință, ci și în toată fapta bună. Pofta trupului, pofta ochilor și trufia vieții nu trebuie să ne robească, căci noi trebuie să fim robi ai lui Dumnezeu, nu robi ai păcatului.

Păzindu-ne pe noi și ferindu-i pe cei din jurul nostru de toată ispita și de toată patima, alegând binele și ferindu-ne de rău, ne vom putea împărtăși chiar din această lume de cele rânduite de Cel Atotputernic, știind că toate celelalte se vor adăuga nouă.

Primul sediu al Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, în prezent sediul Inspectoratului Școlar Județean Suceava

Pr. Prof. Adrian N. IFTIMIU,
Director în perioada 1991-1998

Înființarea Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolit Dosoftei” din Suceava se leagă, fără îndoială, de figura ascetică și plină de sfințenie a neobositului Părinte Arhiepiscop Pimen, mutat la cele veșnice în anul care a trecut, primul păstor al reînființatei eparhii a Sucevei în anul 1990, denumită Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților. Astfel, în planul vast de activitate al eparhiei pe care l-a imaginat, învățământul teologic, pe care îl aprecia în mod cu totul deosebit, ocupa în acel moment locul central. Această apreciere era dublată de o admirație neascunsă față de oamenii locului și convingerea mărturisită de multe ori că tinerii acestor ținuturi au

calități intelectuale și spirituale cu totul deosebite, ceea ce îi întărea convingerea în legătură cu necesitatea unei școli teologice, cel puțin la nivel liceal, pentru această eparhie.

În mod special, pentru mine s-a împletit cu începutul activității mele ca slujitor al Sfântului Altar și, după trecerea a 30 de ani, perioadă mai mult decât potrivită pentru a face o necesară (re) cercetare lăuntrică, pot spune că perioada în care am fost și slujitor la catedră a fost una dintre cele mai fertile și, cu tot tumultul „durerilor facerii”, a fost o perioadă cu bucurii aparte, de neuitat. Întotdeauna am considerat că înființarea unei școli, cu precădere a uneia de teologie, poartă semnul unei șanse deosebite și a unei importante provocări. Provocarea este încercarea de a urma modelul școlilor consacrate, cu „tradiție” sau măcar de a surprinde și de a transmite „duhul” lor într-o lume aflată într-o continuă prefacere. Șansa este de a folosi terenul imaculat unde să se dezvolte armonios sufletele viitorilor slujitori ai Bisericii. Este absolut necesar un echilibru între promovarea școlii ca instituție și atenția acordată în mod particular fiecărui tânăr elev, cu întreg universul său spiritual și duhovnicesc.

Aduc un pios omagiu acelor părinți profesori sau profesori cărora am avut cinstea să le fiu coleg la catedră, precum și acelor elevi sau foști elevi pe care Dumnezeu, după a Sa rânduială, i-a chemat la veșnicele locașuri.

De asemenea, îi rog din adâncul sufletului meu pe foștii colegi profesori și, deopotrivă, pe foștii elevi ai seminarului, cărora Dumnezeu mi-a îngăduit să le fiu coleg sau profesor, să ierte orice neajuns, greșală sau injustiție pe care le-am provocat-o.

Aflat acum sub ocrotirea și purtarea de grijă a Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, la acest ceas aniversar înalt smerită rugăciune Bunului Dumnezeu să binecuvânteze și să întărească osteneala cadrelor didactice, a elevilor și a personalului Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, pentru a se ridica la înălțimea chemării pe care a adresat-o fiecăruia.

Pr. Prof. Gabriel ANCHIDIN,
Director în perioada 1998-2001

Sediul Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” în perioada 2001-2003, localitatea Dumbrăveni

Paracsisul Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” în perioada 2001-2003, localitatea Dumbrăveni

În aceste momente de sărbătoare în care marcăm 30 de ani de la înființarea Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, ca cel care am fost o vreme la cârma acestei instituții, mă îndrept cu multă recunoștință către Atotmilostivul Dumnezeu, Care a ocrotit această școală, dar și către vrednicul de pomenire Părinte al Bucovinei, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Pimen, care a avut înțelepciunea de a o ctitori.

Totodată, adresez cuvânt de felicitare atât celor de ieri, cât și celor de astăzi care au fost și sunt implicați în prezent în activitatea seminarului: ierarhi, profesori, ostenitori și elevi.

Sfânta Liturghie în Paraclisul Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, 2004

Un gând cu totul special îl îndrept către Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, ierarhul înțelept care, prin vrerea lui Dumnezeu, veghează prin necontenita purtare de grijă la binele instituției și al ostenitorilor ei.

La mulți ani!

Diac. Prof. Dr. Ioan POPOVICI,
Director în perioada 2001-2008

Revăzând textul biblic al *Pildei Semănătorului* (Luca 8, 5-15), înțelegem lesne că deopotrivă importanți în rodirea Cuvântului Vieții sunt: ogorul îngrijit, sămânța cea bună și semănătorul iscusit.

Dar unde oare răsar și cresc semănătorii cuvântului în ogorul inimilor flămânde de Dumnezeu?

Ce țarină binecuvântată îi leagănă sub brazdă în așteptarea primăverii încolțirii lor?

Am cunoscut țărâmul acesta în răsăritul tinereții mele.

Un țărâm tainic al cunoașterii și al devenirii, al încercării și al bucuriei, al lacrimii curățitoare și al zâmbetului tămăduitor!

L-am aflat la nici 15 ani și l-am lăsat în urmă la aproape 20.

Cinci ani de zbor cu aripi încă moi.

Am fost prima generație a Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, o școală vocațională teologică nou-înființată în anul 1991, cu nădejdi bucu-roase și așteptări curajoase.

Dascăli aleși pentru elevi entuziaști.

Concurență serioasă la admitere și blazon de păstrat. Ținută și program stricte.

Cei mai frumoși ani ai tinereții s-au topit ușor în studiu, practică liturgică și camaraderie cazonă, sub ochiul atent, dar îngăduitor al dascălilor noștri.

Astăzi îmi revin cu drag și nostalgie aduceri aminte de neuitat.

„Țarina încolțirii semănătorilor” și-a răsplătit ostenitorii.

Mulți dintre noi suntem astăzi la rându-ne semănători.

De noi depinde ca în ogorul inimilor credincioșilor, sub roua harului dumnezeiesc, semințele Cuvântului Cel de-a pururea Viu să vieze până la rod.

„Țarina de încolțit semănători” pune încă oameni pe Calea întru Adevăr spre Viață.

Pr. Prof. Silvestru-Ionuț ȚURCĂ,
Director în perioada 2008-2011

Sediul Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” în perioada 2003-2015

Înființarea Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava la 1 octombrie 1991 coincide fericit cu nașterea mea în chip duhovnicesc ca teolog și lucrător în ogorul Bisericii lui Hristos! Îmi amintesc și acum perfect bucuria, emoția și curiozitatea care mă stăpâneau și mă făceau nerăbdător să pătrund cât mai curând filele cărților care urmau să îmi deslușească tainele învățăturilor creștine!

Am fost mereu în asentimentul acelor colegi care afirmau zâmbind că dacă vreodată vor fi puși să aleagă să repete o școală, Seminarul Teologic din Suceava ar câștiga detașat.

Pășind, în calitate de director al instituției, am simțit responsabilitatea ce mi-a fost pusă pe umeri, și anume aceea de a insufla dragostea de Dumnezeu și respectul pentru cele sfinte, care sunt coordonatele de bază ale formării viitorilor slujitori sfințiți.

La ceas aniversar, adresez elevilor semina-riști, precum și tuturor celor implicați în procesul

lor de modelare după chipul lui Hristos, cele mai alese gânduri de pace, bucurie duhovnicească și spor în lucrarea minunată la care, cu voia și pronia lui Dumnezeu, se fac părtași!

Pr. Prof. Dr. Bogdan COJOLEANĂ,
Director în perioada 2017-2020

Sediul actual al Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”

Scriu aceste rânduri cu o privire retrospectivă. Acum 30 de ani, o mână de intelectuali, preoți și mireni, ne-am asumat răspunderea de a da viață unui seminar nou la Suceava, unde făclia școlii are o veche tradiție. Personal, veneam cu dorința de a învia, în ceea ce facem, spiritul învățământului teologic cernăuțean acolo unde, în trecut, au ființat instituții teologice prestigioase, cu profesori renumiți și cu un înalt nivel de cultură.

Cu acest sentiment de emulație, vedeam noua școală un așezământ *redivivus*, benefic pentru Bucovina întreagă, iar predarea la catedră o misiune aproape sacerdotală. Cât am reușit sau nu în acest demers didactic o vor spune generațiile de elevi pe care le-am învățat și educat în școală.

Ca profesor, am predat Istoria religiilor, Limba latină și Drept bisericesc. Am încercat să-mi fac datoria cu demnitate de profesor, iar discipolii noștri au fost, în general, cu interes față de ceea ce le predam, dovadă fiind faptul că cei care au absolvit Seminarul și au plecat la facultate au fost bine pregătiți, iar la Facultatea de Teologie din București, unde m-am transferat ca

asistent, în anul 1996, studenții suceveni au fost mereu apreciați pentru nivelul lor de pregătire.

La seminar am realizat, cu elevii talentați, lucruri frumoase, pe lângă studiul școlar. În anul 1995 am fost numit de Înaltpreasfințitul Părinte Pimen la conducerea revistei *Candela* a Arhiepiscopiei și unii elevi au colaborat cu articole în paginile revistei. Câțiva au cules și tradiții populare din satele lor: cântece, colinde, urături, dovedind că iubesc folclorul de acasă.

Cu cei pasionați de spiritul artistic s-a făcut și teatru. Într-un an, înainte de sărbătorile de iarnă, în colaborare cu o tânără profesoară de la liceul gazdă, unde funcționez, am pus în scenă cu elevii piesa lui Irod, cu costume autentice, aduse de la Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani. Piesa s-a jucat pe scena Casei de Cultură din Suceava și a avut un succes remarcabil. Elevii s-au comportat ca adevărați actori și au încântat publicul spectator cu lungi dialoguri dramatice și un joc captivant, dând viață personajelor biblice în chip autentic.

Când mă gândesc și îi trec în revistă pe toți cei pe care i-am avut absolvenți, am o legitimă satisfacție că de la Seminarul „Mitropolitul Dosoftei” de la Suceava s-au ridicat tineri teologi cu vocație, iar între ei și doi episcopi: Preasfințitul Macarie Drăgoi, Episcopul Europei de Nord, un teolog și un cărturar eminent, cu două doctorate, și Preasfințitul Damaschin Dorneanu, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, de asemenea, doctor în teologie. Iar pe lângă ei, mai sunt astăzi profesori și doctori în teologie care fac cinste profesiei și duc făclia misiunii mai departe. Perioada de studii la seminar nu se uită. Chiar și cei care au îmbrățișat, mai apoi, alte domenii de activitate și nu sunt clerici păstrează cu considerație amintirea școlii de teologie unde s-au format în adolescență.

Fie ca și în viitor seminarul sucevean, aflat sub înțeleapta oblăduire a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, să fie o școală de înalt nivel teologic, spre a forma tineri de vocație spirituală, care să-și continue apoi pregătirea cu succes în facultățile de teologie.

Pr. Prof. Dr. Nicolae COJOCARU

În tumultul post-conflictual al anilor 1989-1990, s-a înființat la Suceava Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, ca răspuns al dorințelor bucovinenilor de a avea aici, pe meleagurile ștefaniene, o școală de pregătire a clerului. Noua instituție de învățământ teologic s-a dorit a fi o continuatoare a Facultății de Teologie din Cernăuți.

Prin rânduiala Bunului Dumnezeu și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Pimen, după o experiență de doi ani la Seminarul Teologic de la Mănăstirea Neamț, m-am numărat printre noii profesori care urmau să pregătească și să șlefuiască profilul moral și intelectual al tinerilor teologi.

An de an, prin strunga strâmtă a Stăpânului, coruri de teofori, ca să-l citez pe iubitul frate în Hristos, preotul și poetul Constantin Hrehor, au dobândit cunoștințe teologice și dreptul de a conduce, a învăța și a sfinți pe cei încredințați lor spre păstorie.

Descoperind în mine profesorul polivalent, am predat pe rând Dogmatica, Misiologia, Istoria Bisericească Universală, Limba Greacă Biblică, Vechiul Testament și Arheologia Biblică.

M-am străduit să le vorbesc elevilor ca propriilor mei copii despre adevărurile mântuitoare, despre apărarea dreptei credințe de imixtiunile sectare dizolvante, despre înființarea Bisericii și mergerea ei imperială printre vicisitudinile vremurilor, despre frumusețea inegalabilă a limbii grecești antice, despre vremurile demult apuse, despre vestigiile civilizațiilor antice și, cu precădere, despre civilizația ebraică.

De pe culmea anilor care au trecut, mă bucur să îi văd pe foștii mei elevi cu familii frumoase, activând în parohii cu tact pastoral și cu dorința neostoită de a deveni repere morale pentru cei încredințați lor spre mântuire.

Sunt fericit să aflu că și eu, asemenea colegilor profesori, am contribuit la formarea duhovnicească a foștilor elevi, din rândul cărora s-au ridicat ierarhi, profesori de teologie, monahi, preoți de mir cu copii nepereche, oameni cu funcții importante în societate.

Îi rog pe foștii mei elevi să nu fie contagiați de starea de akedie, „demonul de amiază”, ci să lupte, ca adevărate făpturi cu vocație pascală,

pentru ca omul epicureic, lombrosian, mefistofelic, bezbojnic, omul fără Dumnezeu, omul recent, să nu fie fabricat în laboratoarele morții. Îi rog să lupte sacrificial pentru impunerea primatului spiritului asupra materiei.

Îmi mijesc în ochi bobite de mărgăritar când mulți dintre cei pe care i-am educat încearcă să-mi sărute mâna, din prețuire pentru jertfa pe care am așezat-o la temelia formării lor spirituale.

Recunoștința este Raiul din care nu vom fi izgoniți niciodată!

Pr. Prof. Aristarch COJOCAR

Reflectând la cele ce s-au petrecut în urmă cu 30 de ani, mărturisesc că am acceptat cu bucurie numirea ca profesor la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, nou-înființat la Suceava, unde am activat între anii 1991-1995. M-am bucurat nespus de mult când mi s-a încredințat să predau Catehismul și Istoria bisericească universală, obiecte pe care le-am îndrăgit în timpul studiilor, de aceea mi-a fost destul de ușor să recapitez materia și să trec de îndată la întocmirea planurilor de lecție.

În această perioadă m-am străduit ca, pe lângă împărtășirea de cunoștințe, să contribui la formarea duhovnicească a elevilor seminaristi, vorbindu-le despre mari personalități ale Bisericii din trecut și prezent, încredințat fiind că *verba volant, exempla trahunt*. În acest sens, în calitate de diriginte, am ținut să organizez excursii la mănăstiri și un popas la chilia venerabilului arhimandrit Cleopa Ilie (†1998), marele părinte duhovnicesc de la Mănăstirea Sihăstria. Într-o lume atât de frământată și debusolată din punct de vedere spiritual, consider că o asemenea întâlnire va fi fost binefăcătoare pentru acei tineri aflați în căutare de modele. Asemenea momente marchează viața tânărului și pot fi salvatoare.

Pr. Prof. Vasile IRIMIA

„Timpul înseamnă pentru Dumnezeu durata așteptării între bătaia Sa la poartă și fapta noastră de a deschide” (Părintele Dumitru Stăniloae)

Prin deschiderea școlii vocaționale de teologie la Suceava, cu binecuvântarea vrednicului de

pomenire Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Pimen, în anul 1992, se redeschideau orizonturile învățământului teologic din Bucovina unde, după cum spunea părintele profesor Dumitru Stăniloae, „a activat cea mai veche școală românească de cultură teologică înaltă care a creat teologia românească ca înțelegere sistematică a învățăturii creștine”¹.

Noul Seminar Teologic continua peste decenii însămânțarea cuvântului pentru formarea de slujitori ai Sfintelor Altare, în „cel mai bun pământ de însămânțare [Bucovina – *n.n.*], unde ucenicia se făcea la sânul acelei dulci *Alma Mater*” după cum frumos scria părintele profesor Ștefan Slevoacă la aniversarea a 40 de ani de la absolvirea Facultății de Teologie de la Cernăuți².

La această nouă instituție, după terminarea studiilor de teologie, în primăvara activității mele de profesor, am urmat ascultarea încredințată de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Pimen, de a activa ca profesor, formând noi caractere și, totodată, formându-mă eu însumi ca profesor, șlefuiindu-mă pentru lucrarea de propovăduire a cuvântului la catedră și amvon.

Cu toate neajunsurile timpurilor de început, precum lipsa unui spațiu adecvat laborioasei pregătiri de elev seminarist, comparativ cu ce exista cândva la Cernăuți, Seminarul Teologic de la Suceava a reușit să formeze, de-a lungul timpului, sute de tineri care au rodit în diferite trepte de slujire și demnități, de la treapta de buni cunosători ai învățăturii ortodoxe, la treapta de slujire a străzii bisericești și a Sfântului Altar, culminând cu treapta în slujirea de arhiereu.

¹ Pr. Dumitru STĂNILOAE, „Facultatea de Teologie din Cernăuți”, în: *Telegraful Român*, 21/1942, p. 2.

² În: *Mitropolia Moldovei și Sucevei*, L (1974), 9-12, p. 881.

Astfel, astăzi, absolvenții acestei instituții de învățământ teologic sunt buni lucrători în ogrorul Domnului în toate treptele slujirii preoțești din țară și străinătate, în instituții educaționale, în instituții culturale, în unități social-filantropice, în instituții social-media, în instituții guvernamentale, în diferite funcții cu responsabilități administrativ-sociale, etc.

La ceas aniversar – 30 de ani de la înființare – se cuvine a mulțumi lui Dumnezeu pentru toate împlinirile atinse de această instituție teologică ce astăzi ființează într-un sediu generos, se cuvine a ne aminti cu drag de toți aceia care au trudit într-un fel sau altul, parte dintre ei transformându-se în veșnice amintiri și, totodată, se cuvine a invoca ajutorul Duhului Sfânt pentru continuarea acestei bogate activități teologice către orizonturi și mai înalte. Timpul de față, cu oportunitățile sale, cu oamenii providențiali ai Eparhiei noastre, în primul rând Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic, poate conduce la împlinirea visului de a nu fi stinsă flacăra prestigiosului învățământ teologic de la Cernăuți.

Pr. Prof. Dr. Vasile BALTAG

Împlinirea celor trei decenii de la organizarea instituțională a învățământului teologic seminarial din cetatea Sucevei – oraș simbol al Bucovinei, ținutul binecuvântat care respiră istorie și spiritualitate prin fiecare por al său, în care s-au concentrat ca într-o grădină a raiului pământesc toate luminile ce izvorăsc din milostivirea lui Dumnezeu, constituie un moment sărbătoresc de excepție ce îmi oferă, în calitate de absolvent al acestei școli, dar și ca cel care a avut privilegiul de a trudi un important număr de ani în rândul dascălilor ei, deosebitul prilej de a mulțumi cu dragoste Mântuitorului Hristos pentru bucuriile și darurile revărsate asupra acestei instituții și de a-mi aminti cu recunoștință și venerație de trudnicia celor care au făcut roditoare aceste daruri: ierarhi, eminenți dascăli, mireni și clerici, „cu învățătură despre Împărăția cerurilor” (*Matei* 13, 52) și alți ostenitori, care prin prezența și strădania lor, au înnobilit profilul axiologic și valoric al Seminarului.

Totodată, acest moment aniversar îndeamnă la o atentă evaluare a roadelor refacerii legăturii istorice cu elementele timpurii ale învățământului teologic bucovinean, întrucât, așa cum remarca, cu îndreptățire, istoricul ecleziastic Teodor M. Popescu, „ceea ce există astăzi vine din ceea ce exista ieri și n-am înțelege nimic din ceea ce vedem azi, dacă n-am cunoaște ceea ce a fost ieri”. Deschisă în toamna anului 1991, tânăra școală vocațională, pusă sub ocrotirea talentatului versificator al *Psaltirii*, reînnoadă, de fapt, legătura istorică cu străvechiul învățământ teologic sucevean, ale cărui începuturi sunt reprezentate de academia domnească din timpul lui Alexandru cel Bun, care funcționa pe lângă Mitropolia din Suceava, ori, într-o formă mai organizată, de Seminarul Teologic deschis în anul 1786 în chiliile fostei Mitropolii, mutat la scurt timp, în anul 1789, la Cernăuți, din care se va dezvolta mai târziu vestita Facultate de Teologie cu faimă europeană. Așadar, învățământul teologic sucevean este tânăr prin aniversare, ca instituție, dar adânc înrădăcinat în istorie, prin geneză și continuitate.

Asemenea unui prunc zămislit din dragoste, sănătos și vioi, născut într-un mediu prielnic și înconjurat de toată dragostea și atenția părinților săi, instituția care învață cele despre Dumnezeu, din vechea vatră a Mușatinilor, a crescut treptat și s-a dezvoltat armonios, fiind astăzi conștiința dinamică și misionară a Bisericii pe acest tărâm al țării, cu înfăptuiri demne și durabile. De-a lungul celor 30 de ani, Seminarul din Suceava s-a dovedit a fi un valoros laborator cultural și duhovnicesc, care a pregătit numeroase generații de fii ai Bisericii, unii ajunși pe cele mai înalte trepte ale slujirii și demnității eclesiale, majoritatea devenind izvoare de lumină într-o societate sfâșiată de secularizare, din ce în ce mai frământată, care tinde să uite moștenirile trecutului, să pângărească valorile prezentului și să renunțe la darurile viitorului. Pentru credincioșii de astăzi ai Bucovinei, este reconfortant că există o asemenea instituție de înalt prestigiu, purtătoare a celor mai sacre idealuri, pentru care valorile spirituale și cele național-identitare reprezintă unicul orizont.

La acest ceas aniversar, felicităm pe toți dascălii și ostenitorii actuali ai seminarului, în frunte cu directorul său, părintele arhidiacon Bogdan Hrișcă, și înălțăm rugăciuni fierbinți pentru osteneala jertfelnică a celor care au pus piatra de temelie a acestei lucrări pe care astăzi, iată, o numărăm în decenii.

Mulți ani, în nobila-i misiune, Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” și succes deplin dascălilor și elevilor săi!

Pr. Prof. Univ. Dr. Dănuț POPOVICI

„Cine cântă se roagă de două ori” (Fericitul Augustin).

A fost o deosebită onoare și o însemnată responsabilitate să predau muzica psaltică la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava. Seminarul a format nu doar la nivel intelectual, ci și duhovnicesc, social și cultural, elevii care i-au călcat pragul pentru patru sau cinci ani. Semințele sădite în sufletele elevilor au rodit și vor rodi în continuare în lumea aceasta și, nădăjduim, în Împărăția lui Dumnezeu. Roadele aduse de elevi pot fi observate în grădina Bisericii care a primit din brațele seminarului studenți remarcabili, profesori de religie, preoți, monahi și episcopi.

În acest „ținut binecuvântat al mănăstirilor”, elevii au avut și au în continuare posibilitatea de a aplica noțiunile teoretice primite în seminar la frumoasele mănăstiri din Bucovina care, de fiecare dată, i-au primit, i-au găzduit și i-au introdus în viața liturgică a Bisericii și în viața de ascultare, atât de necesară disciplinării minții și voinței. Unii dintre noi, profesorii Seminarului Teologic de la Suceava, am absolvit la rândul nostru un Seminar Teologic și cunoaștem acum, peste ani, cât de mult și-a pus amprenta respectiva perioadă în viața personală, sacramentală și socială. De aceea, primind această responsabilitate binecuvântată de a fi „lucrători în via Domnului”, ne-am străduit să o îndeplinim spre slava lui Dumnezeu și mântuirea oamenilor.

Pr. Dragoș BUTA

Preacucernice părinte director, onorat corp profesoral, iubiți elevi,

Trăiesc încă nostalgia anilor în care, cu binecuvântarea Părintelui Arhiepiscop Pimen al Sucevei și Rădăuților, am activat ca profesor de specialitate la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava. Au fost cei mai frumoși ani din slujirea mea, mai ales pentru că mi s-a oferit posibilitatea de a contribui la formarea teologică a unor tineri care au optat să studieze la o școală vocațională. De la început am avut plăcuta surpriză de a vedea că Seminarul Teologic atrage destui tineri preocupați să învețe carte și să-L cunoască mai bine pe Dumnezeu pe această cale, unii dintre ei având chemarea de a-I sluji în rândul clerului. Păstrez admirația pentru foștii mei elevi și am convingerea că o astfel de școală vocațională a Bisericii este onorabilă și necesară pentru societatea noastră. Afirm acest lucru bazându-mă, în primul rând, pe structura curriculară a Seminarului Teologic actual, care este o școală de cultură generală umanistă completă. Faptul că la Seminarul Teologic se studiază o gamă atât de variată de discipline științifice, mai mult decât la liceele laice obișnuite, la care se adaugă disciplinele teologice de bază, reprezintă un orizont larg de cunoaștere pentru tinerii care învață aici. În acest sens, este de dorit ca studiul fiecărei discipline în parte să se facă cu profesori competenți și devotați predării la o astfel de școală.

Doresc noilor generații de elevi ai Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava să urmărească împlinirea idealului de a oferi societății noastre un model de școală umanistă-creștină, în care cunoașterea teoretică să se îmbine armonios cu formarea caracterului uman nobil, în lumina iubirii Evangheliei Mântuitorului Hristos – Calea și Sensul vieții noastre.

La mulți și binecuvântați ani!

Pr. Prof. Dr. Ilie MACAR

„O lumânare în furtună”.

Așa văd eu și așa am văzut Seminarul în cei 30 de ani ai săi de existență.

Iar flacăra aceasta aprinsă, când ai zice că s-a stins și și-a pierdut lumina, saltă iarăși veselă, hrănindu-se, poate, dintr-o inimă de seminarist ce trece curat și timid de la adolescență la maturitate.

Iar atunci când duhul aprig al secularizării transformă furtuna în taifun, atunci Însuși Dumnezeu apără plăpânda luminiță, ținând-o în căușul pumnului său.

Căci trupul lumânării e modelat din ceara credinței și a căinței, a nădejdi și a năzuinței ce ne animă pe noi toți, elevi sau dascăli, călugări sau mireni, toți picurând strop cu strop, pentru a ține vie flacăra luminii în furtună și tare aș vrea să fiu și eu un strop picurat de-această lumânare.

Arhim. Dr. Grichentie NATU
Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou”, Suceava

La împlinirea a trei decenii de activitate rodnică a Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, în calitate de fost cadru didactic, țin să aduc un pios gând de recunoștință preoților și dascălilor fondatori, îndeosebi vrednicului de pomenire Arhiepiscop Pimen, părintele nostru, precum și preoților profesori trecuți la Domnul. Totodată, prețuiesc și felicit pe toți dascălii și ostenitorii acestui așezământ școlar care, de-a lungul timpului, s-au străduit să sădească în inimile elevilor semina-riști lumina Sfintei Evanghelii, dreapta credință și dragostea față de Biserica noastră strămoșească, „Mama neamului românesc”.

În scurta perioadă cât am predat la catedră, am avut bucuria să întâlnesc o serie de elevi râvnitori și silitori, cu vocație pentru preoție și cu rezultate foarte bune la învățătură. Unii dintre ei au participat la olimpiade, unde au obținut rezultate excepționale spre cinstea și sporirea prestigiului instituției noastre. Apoi, cu trecerea timpului, am constatat cu bucurie că mulți dintre foștii elevi și-au continuat studiile teologice sau alte specializări, unii devenind buni slujitori ai Bisericii. Și ori de câte ori am ocazia să mă reîntâlnesc cu unii dintre foștii elevi, constat cu mulțumire că nu și-au pierdut recunoștința și respectul față de foștii lor dascăli.

În încheiere, doresc ca această prestigioasă școală vocațională să dăinuiască întru mulți ani și să aducă roadă multă spre folosul Bisericii neamului românesc.

Pr. Prof. Dr. Sorin-Toader CLIPA

Drumul meu către Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava a fost de la început clar „trasat” de către Bunul Dumnezeu. De mic am stat lipit sufletește de Sfânta Biserica, prin rugăciunile buniicii mele, cântând la strună lângă unchiul meu, care a trecut la Domnul nu cu mult în urmă, la frumoasa vârstă de 93 de ani, după aproape 70 de ani de strună. Singur la părinți, așteptările fiind mari, am avut mereu tentația de a-mi croi singur drumul în viață. Când am terminat anul I la Liceul de Artă „Victor Brauner” din Piatra Neamț, în localitate s-a înființat și seminarul, iar îndemnurile întregii familii au fost de a renunța la muzică și de a da admitere la seminar; și bineînțeles că nu am ascultat. Am absolvit liceul, iar la admiterea la facultate am fost din nou „înconjurat” de aceleași sfaturi, ba mai mult, toți ai mei știau că dau admiterea la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca, pe când eu am intrat la Academia de Muzică „Gheorghe Dima”, pentru că așa îmi doream eu.

Pentru orice tânăr, mai ales de la Academia de Muzică, viața studentească nu a fost permanent aliniată cu preceptele mentalității „clasice românești”, eu, fiind o fire liberă, m-am bucurat de tot ceea ce a avut de oferit muzica în deplinătatea ei, desăvârșindu-mi studiile muzicale cu trei burse în primii ani de Academie în Germania, Elveția și Grecia.

Și, cu toate aceste acestea, „Cineva” aștepta la colțul străzii mele. În penultimul an de Academie am cunoscut-o pe soția mea și, prin intermediul tatălui ei, pe Înaltpreasfințitul Părinte Pimen Suceveanul, la o Sfântă Liturghie la Vicovu de Jos, unde am cântat împreună cu doi colegi de an.

În anul 2003, trecând la cele veșnice părintele profesor Alexandru Lăzăreanu, profesorul de Educație Muzicală și Ansamblu Coral de la Seminarul Teologic din Suceava, vlădica Pimen și-a adus aminte de mine și, tot prin mijlocirea

părintelui Vasile Popescu, am ajuns ca în luna iulie a aceluiași an să dau titularizarea în învățământ pentru instituția suceveană. În august 2003 am devenit sucevean deplin, prin căsătoria cu Valentina Popescu, iar de la 1 septembrie 2003, profesor la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava. Mai mult, pe 8 septembrie 2003 eram hirotonit diacon, iar peste două luni, pe 21 noiembrie, preot, prin mila lui Dumnezeu și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Pimen.

Mântuitorul Hristos niciodată nu te îngrădește, El îți „deschide calea”, tu doar trebuie să pășești pe ea!

Din anul 2003 și până în prezent am făcut întotdeauna ceea ce am iubit, iubesc și voi iubi mereu: muzica. Permanent L-am simțit alături de mine și de munca mea, permanent M-a ajutat, permanent M-a ocrotit și permanent Mi-a arătat cât de bun și darnic este cu cei care fac cu tot sufletul lucrarea Lui. Viața mea este în totalitate minunea Lui! Rezultatele mele au fost, sunt și vor fi Darul Lui pentru împlinirea sufletului meu. Pot spune că eu sunt pe deplin fericit pentru că am înțeles ceea ce a dorit El de la persoana mea.

La ceas aniversar, vă îndemn pe toți să îl lăsați pe Hristos să vă „deschidă calea”, ca să înțelegeți ceea ce trebuie să faceți cu viața voastră.

Pr. Prof. Lucian-Ionuț TABLAN-POPESCU

La ceas aniversar, vă îndemn să priviți cu încredere spre viitor, cu toate că școala românească trece acum printr-o perioadă de mare încercare. Să ne întoarcem privirea spre personalitățile trecutului sau spre cele ale prezentului, devenite repere ale societății românești în context european și universal, și să recunoaștem că aceștia sunt produsul sistemului național de învățământ care, prin slujitorii săi, a știut să își împlinească menirea în toate timpurile: să descopere talente, să modeleze caractere și să ghideze spre performanță, spre excelență, spre desăvârșire generațiile încredințate.

La 30 de ani de ființare, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava se dovedește a fi o inițiativă de succes, datorată celui care a fost nu numai ierarh, ci și profesor în școlile teologice ortodoxe ale Moldovei

de odinioară, vrednicul de pomenire Părinte Arhiepiscop Pimen al Sucevei și Rădăuților. Această inițiativă a fost însuflețită de un grup de venerabili preoți profesori care au fremătat de entuziasmul împlinirii acestui ideal postdecembrist. Momentul începuturilor nu a fost nici ușor, nici favorabil. Putem conchide astăzi că niciun edificiu nu poate rezista în timp fără sacrificii pe măsură.

Aniversarea celor 30 de ani de existență nu ar fi fost posibilă astăzi, dacă Seminarul sucevean, topit în incendiul din ianuarie 2015, n-ar fi renăscut ca o Pasăre Pheonix.

Toate generațiile de elevi care au absolvit Seminarul Teologic Liceal Ortodox la Suceava între anii 1991-2021 au devenit discret, fără publicitate ostentativă, „cartea de vizită” și „cartea de onoare” pentru instituția noastră de învățământ, al cărei nume va rămâne înscris în CV-urile lor. Studenți fiind, masteranzi sau doctoranzi ai unor prestigioase instituții de învățământ superior din țară sau din străinătate, vrednici slujitori ai Sfintelor Altare, oameni de cultură, oameni de presă, oameni de afaceri, diplomați și politicieni (uneori), oameni de bine și buni creștini, au purtat cu demnitate zestrea de daruri duhovnicești, de însușiri morale și intelectuale pe care școala noastră, prin venerabilii preoți profesori și profesorii laici le-au descoperit și le-au cultivat în sufletele și conștiințele lor.

„Timpul este dascălul și învățătorul tuturor”, spunea Dimitrie Cantemir. O maximă celebră, în care mă regăsesc și eu acum, după un sfert de secol de activitate în școala în care am debutat, surprinsă în acest dialog aniversar al elitelor.

Fără umbră de mândrie sau exagerare, numesc „elite” generațiile noastre de seminariști din rândul cărora s-au ridicat nume cu rezonanță ale Ortodoxiei românești contemporane, tineri ierarhi, membri ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române: Preasfințitul Macarie, Episcopul Europei de Nord, și Preasfințitul Damaschin Dorneanu, Episcopul Vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. A aminti numele tuturor elevilor noștri deveniți repere în comunitățile și instituțiile pe care le slujesc ar face obiectul unui album aniversar.

Sentimentul de împlinire a misiunii se naște în sufletul unui profesor odată cu bucuria de a-și vedea elevii că au ales și și-au asumat aceeași menire de a sta vertical la catedră, indiferent de cursul istoriei. Bucuria mea, mărturisită abia acum, este aceea de a fi colega celor mai buni dintre ei.

De aceea, am încredere că prin ei și prin voi, prin fiecare absolvent al nostru în parte, indiferent de misiunea lui în societate, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava va dăinui. Vă mulțumesc că ați făcut posibilă cunoașterea și recunoașterea valorii Seminarului nostru în locurile prin care ați trecut.

Prof. Mirela GRIGUȚĂ

La ceas aniversar, îmi îndrept gândul cu admirație și prețuire către absolvenții Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, care au excelat într-o înaltă zidire spirituală, instituind calea de urmat spre desăvârșire, pe care actualii elevi se străduiesc s-o continue și s-o onoreze.

Doresc tuturor sănătate, bucurii nemărginite și ajutor de la Dumnezeu spre îndeplinirea sfintei misiuni pe care și-au asumat-o.

La mulți ani!

Prof. Mariana NECHITA

A fi profesor într-un Seminar Teologic ortodox înseamnă a fi Semănătorul care logodește tainic în brazda minții și a sufletului bobul de grâu plin de rod cu aspirațiile tinereții, spre a ridica apoi mlădițe viguroase și trainice în slujirea lui Hristos Domnul.

Prof. Doina CIOBANU

Cred că a fost voința Divină ca pe aceste meleaguri legendare, aici, în Bucovina, Grădina Maicii Domnului, să ia ființă, acum 30 de ani, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”. Astfel, copiii de pe aceste plaiuri, urmași demni ai marelui voievod Ștefan, cei mai cucernici și mai curați sufletește dintre ei, au venit aici să studieze, pentru a-și putea urma visul. Ca orice început, a fost greu pentru ei,

dar și pentru preoții profesori și pentru celelalte cadre didactice. Pas cu pas, cu multă muncă, având modele demne de urmat, „învățăceii” au pătruns în tainele teologiei și ale altor științe, lărgindu-și orizontul cunoașterii și îmbogățindu-se sufletește.

Predau de 17 ani la acest liceu teologic, am predat și la alte licee din Suceava, putând observa astfel ceea ce ne diferențiază. Profesori și elevi, avem o deosebită demnitate morală, simțul datoriei împlinite, înțelegere și compasiune față de semenii noștri. Râvna, puterea de muncă a Înaltpreasfințitului Părinte Calinic și a Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanu ne-au fost întotdeauna exemple în tot ceea ce am făcut. Facultățile de Teologie au completat educația absolvenților noștri, iar ei pot împărtăși și altora din cunoștințele dobândite. Mă bucur nespus când mă întâlnesc cu foștii elevi și îmi vorbesc despre reușitele, dar și despre necazurile lor. Un sfat, la fel ca vorba bună, cred că este binevenit întotdeauna.

Fiind angrenat în această muncă nobilă, nici nu am observat scurgerea timpului și tâmpilele îmi sunt ninse de trecerea anilor, dar cu ajutorul lui Dumnezeu mergem înainte. Fiecare generație a avut ceva specific, a lăsat amintiri frumoase în sufletul meu, iar pentru acestea mulțumesc tuturor.

Prof. Marcel PUHA

Pornind de la începuturile învățământului teologic de tip organizat, în anul 1803, până în zilele noastre, am avut privilegiul ca în anul 1991 orașul Suceava să beneficieze de înființarea unui Seminar Teologic Ortodox de stat.

Importanța acestei instituții pentru societatea românească este majoră, educația teologică pe care o dobândesc tinerii absolvenți nu poate fi înlocuită de nicio altă formă de învățământ.

Alături de disciplinele de specialitate, o mare importanță o au și disciplinele laice, din care amintesc studierea matematicii (2 ore/săptămână) în clasele a IX-a și a X-a. Matematica nu este la aceeași paritate cu Limba română sau cu disciplinele de specialitate, dar, totuși, și această disciplină s-a dovedit a fi un sprijin pentru acei absolvenți care în facultate, în paralel cu orele lor de curs sau după terminarea cursurilor Facultății de Teologie, au urmat și cursuri din domeniul științelor exacte. Chiar și în timpul seminarului, unii elevi au reușit performanța de a se evidenția la diferite concursuri de matematică, prin studiu individual aprofundat și prin consultații desfășurate în afara orelor de curs.

În anii școlari în care am predat matematica la seminar, am simțit din partea cadrelor didactice care predau disciplinele de specialitate și din partea conducerii acestei instituții o căldură deosebită, spirituală, și o reală colaborare.

Doresc Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” ca și pe viitor să aibă elevi cu multă pasiune pentru studiu, astfel încât, prin muncă, să dobândească și ei harul pe care îl au profesorii lor.

P. MOSCALIUC,
Director adjunct – Școala
Gimnazială Nr. 4, Suceava

Profesând câțiva ani la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, în specialitatea Biologie, a fost pentru mine o provocare, dar și un privilegiu. Am dobândit atunci puterea de a-mi întări relația spirituală cu Dumnezeu și, totodată, am conștientizat că trebuie să lupt mereu cu mine, evident, pentru a nu pierde această legătură atât de benefică pentru suflet și nu numai.

Înșușirea de către elevi a unei educații creștin-ortodoxe este un factor fundamental pentru formarea coerentă și completă a personalității lor. În cadrul seminarului, elevii își formează aptitudini, atitudini și valori esențiale care le

imprimă un stil de viață ortodox încă din perioada preadolescenței.

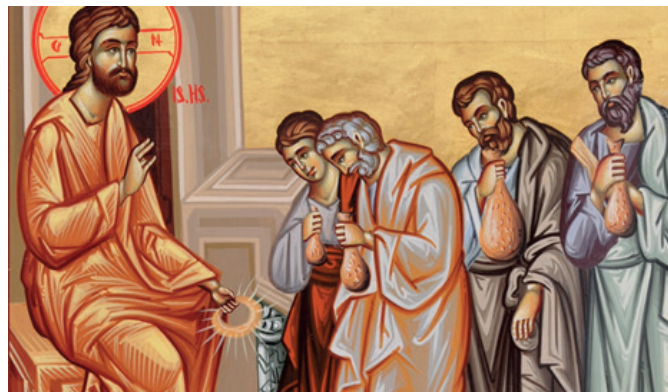
Elevii beneficiază aici nu doar de condiții excelente de studiu, ci și de un corp profesoral deosebit, demn de toată considerația, precum și de conducerea performantă a școlii care asigură climatul optim necesar obținerii de rezultate notabile la nivel local și național.

La mulți ani Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”!

La mulți ani întregului corp profesoral!

Prof. Maria CORJÂN

Ca într-un dans duhovnicesc și gingaș, se depărtează spre trecut, prezent și viitor, departe de lume și în văzul tuturor, penelul, lăsând urme-n necuprinsa pânză țesută a vieții!

Oportunitatea de a fi profesor la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava a fost o binecuvântare și, totodată, o onoare pentru mine, deoarece am întâlnit un colectiv profesoral deosebit, cât și elevi de excepție, alături de care am colaborat cu sinceritate și dăruire. În calitate de dascăl la clasă, am experimentat și am interacționat cu elevii într-un mod cât se poate de firesc și natural, ca relația profesor-elev să fie una de prietenie, având în vedere că elevul de astăzi va fi adultul/omul de mâine.

Recurgând la metode și tehnici diverse, în vederea dezvoltării și stimulării creativității și a simțului estetic, am avut bucuria să observ potențialul creativ al elevilor la ora de educație vizuală și să-i încurajez să-și exprime liber potențialul creativ. Pe lângă cunoștințele dobândite la disciplinele vocaționale și nu numai, am căutat să le

insufla dorința de a descoperi tainele și frumusețea artei.

După cum bine știm, trăim în plin proces de dezvoltare tehnologică, iar tehnologia este unul dintre domeniile care au influențat arta și, pe măsură ce se avansează în era tehnologică, se constată o diversificare a gusturilor și o creștere a exigenței publicului față de artă. Dar, cu toate acestea, arta tradițională, la rândul ei, cu o putere fantastică de adaptare, cu funcțiile ei educative, devine remediul cel mai puternic împotriva tehnificării și dezumanizării omului, astfel încât, sensibil față de frumos, omul dorește să exprime cu toate simțurile, gândurile, trăirile, emoțiile de bucurie și de tristețe și greutatea vieții care îl încearcă. În acest sens, creativitatea este o condiție umană. Pur și simplu există! Exersând creativitatea, omul se apropie mai mult de Divinitate.

Filosofii încadrează creativitatea dincolo de frontierele științei. Platon spunea că pentru filosofie și spiritualitate, în sens larg, creativitatea este fie un atribut exclusiv divin, fie un proces misterios de influență a supranaturalului asupra individului uman, fie un atribut rezultat prin intervenția, adesea întâmplătoare, a unor forțe naturale tainice.

Pe lângă tot ce se întâmplă în cadrul școlii teologice, pictura este un element imperios necesar, ce îl duce pe elev într-o lume nemărginită de timp și spațiu, o lume infinită.

Educația artistică, pictura religioasă, fără doar și poate, merg mână-n mână cu istoria Bisericii. Nu de puține ori, scenele înfățișate prin intermediul ei reprezintă dovada clară a unei epoci (oameni și locuri). An de an, generații de generații lasă o amprentă din greu trudită asupra celor realizate în trecut și prezent, drept mărturie a unei vieți echilibrate cu dragoste de neam și țară.

Tinerii din ziua de astăzi au foarte multe calități, au o curiozitate extraordinară, au o creativitate fantastică, au această superenergie. Profesorul joacă un rol esențial în îndrumarea și canalizarea acestei superenerгии în diverse activități benefice atât lor, cât și celor din jur.

Este esențial ca talentul fiecăruia să fie fructificat, altfel existând posibilitatea ca el să se stingă, după cum spunea Nicolae Iorga, „talentul nefolosit este furat”. Și care ar fi cea mai frumoasă modalitate de exprimare a talentului, dacă nu cea prin care I se dă Slavă lui Dumnezeu?

Poți fi cel mai bun în ceea ce faci dând darul tău lui Dumnezeu. De aceea, îmi place să afirm că educația artistică în școlile de Teologie este chiar la ea acasă și ar fi păcat ca un tânăr talentat să fie lăsat într-o desuetudine și să ajungă să se simtă mai împlinit în altă parte decât într-o școală teologică, în casa lui Dumnezeu.

Biserica este stâlpul societății și sunt convinsă că elevii pe care i-am întâlnit vor deveni buni creștini ortodocși, la rândul lor preoți, profesori, cântăreți, scriitori, poeți, pictori, sculptori, arhitecți, ingineri proiectanți, medici, avocați, etc., contribuind într-un mod benefic la dezvoltarea societății și a lumii în care trăim, împletind viața creștină în mod armonios cu realitățile cotidiene.

Prof. Maria ȘTIRBU

Încep vechile grafite, răspândite pe pagini îngălbenite de vremi, păstrând mărturisirea unor vremi în care s-au format oameni, însă adevărata lor valoare o imprimă melancolia amintirii, a dorului după cei alături de care greul devenirii a fost purtat cu nădejde. Aceeași amintire a anilor adolescenței petrecuți în Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, aflat atunci în găzduirea Dumbrăvenilor, mă cuprinde și pe mine, căci dau năvală chipuri, glasuri, năzdrăvăniile tinereții ce se răsfrâng, aducând, parcă, cu dănsesele aceeași încredere de altă dată în forțele proprii, în oameni. Dar anii au trecut și rămâne doar amintirea cărților din care am buchisit rânduilele liturgice ale Bisericii noastre strămoșești, din care am descifrat, parcă pentru prima dată, modelele pe care să le urmăresc, în care am descoperit învățăturile cele bune, trecutul viu al Bisericii și al Neamului și, mai presus de toate, cum să fim oameni.

Amintirile rămân pentru că vorbesc despre „când am fost de am învățat carte”.

Pr. Prof. Dr. Ioan-Paul VALENCIUC

La acest luminos ceas aniversar, când școala ce m-a format împlinește 30 de ani de funcționare, mă încercă frumoase sentimente. Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” este pentru mine, de departe, școala pe care o prețuiesc cel mai mult.

Ca elev seminarist, aici am pășit timid și entuziast pe treptele cunoașterii teologiei. Aici am cunoscut profesori ce m-au inspirat, reale modele de urmat în viață. Aici am legat prietenii pe viață de care mă voi bucura mereu.

Acum, după mulți ani de la absolvire, sunt profund recunoscător pentru uriașa responsabilitate și cinste de a participa la formarea viitoarelor generații de sacerdoți ai lui Hristos. Mă bucură mult întâlnirea cu elevii seminariști în cadrul frumoaselor ore de studiu biblic ce mereu par prea scurte. Sunt recunoscător pentru darul de a avea minunați colegi de cancelarie alături de care procesul educațional este, cred, mai ușor de îndeplinit.

Slavă lui Dumnezeu pentru toate!

Pr. Prof. Dr. Adrian DUȚUC

Sărbătorim 30 de ani de activitate didactică și pastoral-misionară a Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”. Orice început este greu, însă și continuarea consecventă de formare morală și teologică a elevilor este la fel de grea și ostenitoare, întrucât presupune să vorbești mai mult din suflet, din inimă și cu „cuvintele lui Dumnezeu” (1 Petru 4, 11), folosind cu măiestrie puterea cuvintelor divine din miezul cuvintelor, și mai puțin să vorbești cu cuvintele tale și din cunoștințele intelectuale proprii.

Pentru această misiune de formare teologică este necesară o „înțelepciune de sus”, cum ne învață Sfânta Scriptură: „Domnul l-a umplut de duhul dumnezeiesc al înțelepciunii, al priceperii, al științei și a toată iscusința [...] și priceperea de a învăța pe alții” (Ieșirea 35, 30-34). Solomon ne învață că „înțelepciunea este mai bună decât pietrele prețioase și nici lucrurile cele mai prețioase nu au valoarea ei” (Pildele lui Solomon 8, 11).

„Înțelepciunea de sus” rodește mereu atunci când este transpusă în viața personală și în cea comunitară, după *Logica lui Dumnezeu*, adică

Teologia divină, de „dragul vieții celei veșnice și de dragul lui Dumnezeu”, și nu doar pentru școală, ca să parafrzez și să completez proverbul latin: *non per scholae dicimus, sed per vita eterna*.

Învățarea doar din „pomul cunoașterii” (*Facerea* 2, 9) aduce moarte, iar învățarea din lemnul Crucii, din iubirea și smerenia lui Hristos (*Matei* 11, 29), dăruiește omenirii nemurirea, întrucât „cunoștința semețește, iar iubirea zidește” (1 Corinteni 8, 1). Această pedagogie divină aduce un plus de valoare culturală și spirituală pentru a integra armonios „copilul în viața neamului său”, în viața „Poporului lui Dumnezeu” (2 Corinteni 6, 16; 1 Petru 2, 10).

Scopul suprem al educației este formarea și educarea caracterului moral al elevului, pentru care este necesară multă iubire părintească și răbdare cu toți elevii, fără deosebire, motiv pentru care educatorului nu-i este permis nicio dată să afirme că în clasa sa ar exista vreun copil rău, ci să folosească cu blândețe și dragoste „toia-gul certării” (*Pildele lui Solomon* 13, 24) și „varga muștrării” (*Pildele lui Solomon* 23, 13), pentru îndreptare și îndrumare duhovnicească.

Dascălii dăluiesc și formează, de asemenea, conștiințe și modele de viață, aptitudini și deprinderi hristice și civice, oameni de caracter și de cultură, întrucât îi educă și îi elevează (de unde provine numele de „elev”) să aibă „mintea lui Hristos” (1 Corinteni 2, 16), până ajung la „starea bărbatului desăvârșit” (*Efeseni* 4, 13).

În concluzie, cred că un cadru didactic responsabil trebuie să lupte asiduu pentru a dezvolta Frumosul, Adevărul, Respectul și Iubirea, fundamentele moralei creștine, pentru a căpăta prețuirea, aprecierea, stima și îndoita cinste (1 Timotei 5, 17) din partea elevilor și a celor din jurul lui.

Pr. Prof. Dr. Emanuel VALICĂ

Momentele aniversare din viața persoanelor, a comunităților ori a instituțiilor – ateliere ale umanității (I. A. Comenius, *Didactica magna*, 1), oferă refugii de staționare, prilej de reflecție și meditație, mărturisire și recunoștință. Perspectiva conduce la autoevaluare, aceasta la progres, iar cel din urmă la asumarea vie și

înnoită a misiunii de făurire, prin însoțire și călăuzire sufletească a mereu-tinerei generații.

Unul dintre conținuturile etimologice ale mult-încercatei vocații de profesor, cu sorgin-tea la latinescul *profiteor*, denotă capacitatea de a oferi liber, de a însoți, de a mărturisi, cu alte cuvinte, de a oferi repere și de a produce experiențe generatoare de schimbare. „*Magister succesor parentum*”, va spune Quintilian, „*sumat igitur ante omnia parentis discipulos suos animum*” (*Institutio oratoria*, 2, 2), simțire de părinte – paternitate sufletească, adevărat combustibil educațional, element distinctiv în atmosfera educațională a Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava.

Numărându-mă printre absolvenții unui seminar înrudit prin vocație și învecinat prin locație celui sucevean, „născut, iar nu făcut” în pronia lui Dumnezeu, așezată protector deasupra acestor ținuturi, „școală mică, dar cu potențial mare” – după cum smerit rostea marele ei re-întemeietor, preotul profesor Constantin Muha, chemat fiind la smerită slujire în Bucovina de sub cer, seminarul a fost cel care mi-a organizat arhitectura sufletească, ulterioară traiectorie profesională, și a născut vocația familială. Artizanul continuu al procesului de formare a fost însoțirea, paternitatea sufletească, relația duhov-nic-ucenic, împreună-mergerea pe Cale alături de Domnul Hristos, „Calea, Adevărul și Viața” (*Ioan* 14, 6), elemente educaționale distincte și absolut necesare astăzi, născute și promovate în și de viața de Seminar.

La ceas aniversar pentru Seminarul Teologic din Suceava, aflat la împlinirea a 30 de ani de la înființare, aduc gând de felicitare și doresc tuturor absolvenților, profesorilor, elevilor și ostentorilor sănătate, lungime de zile, râvnă sfântă și cuvânt cu putere de schimbare și primenire a sufletelor elevilor și, prin ei, a întregii lumi!

Pr. Prof. Cosmin PRISTAVU

Și, totuși, știm atât de puțin să înțelegem și să prețuim frumusețea sufletească a copilului! Copilul stă mult mai aproape decât educatorul său – și decât orice adult – de acel ideal de armonie până la care eu, profesorul, vreau să-l ridic.

Conștiința acestui ideal trăiește în el mai puternic decât în mine.

De aceea, educarea copiilor nu înseamnă altceva decât îndreptarea propriei tale vieți. Ești chemat să scoți, din blocul inform al ființei umane, o operă de artă. Să dăltuiești omul ca Om – în accepțiunea deplină a cuvântului. Să faci să lumineze chipul lui Dumnezeu din el.

Nu este nicidecum ușor, dar merită osteneala!

Această lucrare o începi prin a modela omenescul din tine. A schimba o lume înseamnă a te schimba în primul rând pe tine însuși, pe măsura aceluia gând. La fel și în educarea copiilor, pentru a fi încununată cu succes, ar fi bine ca educatorii să se educe neîncetat pe ei înșiși.

Menirea dascălului a fost să dea îndrumări și să ofere mijloacele de dezvoltare și, pe măsură ce copilul înainta pe calea activității conștiente, lucrând singur, să se retragă tot mai mult. Astfel, apare un schimb de puteri, dascălul se retrage și copilul pășește înainte.

Consider un privilegiu faptul de a fi profesor la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava.

Prof. Livia Teodora ȚEBREAN

30 de ani de la înființarea Seminarului Teologic, doar trei ani de când i-am pășit pragul. Acum, la ceas aniversar, mă încercă un sentiment de emoție și mândrie, de bucurie și respect pentru școala în care îmi desfășor activitatea. M-am alăturat unui colectiv format din oameni deosebiți, ceea ce m-a făcut să-mi doresc să rămân aici. Rar întâlnești în viață oameni cu care comunici dincolo de cuvinte, oameni care văd în tine mai mult decât vezi tu și care muncesc alături de tine până când reușești să te descoperi. Sunt mulți profesori care predau cu sufletul, cu profesionalism și cu multă iubire, iar eu, mărturisesc, i-am întâlnit aici: își ajută elevii să dea tot ce au mai bun, le antrenează spiritul creativ, libertatea de a gândi, de a se exprima și drepul de a-și dezvolta pe deplin personalitatea. Scopul lor comun este formarea unor valori individuale și sociale durabile, care să-i ajute să-și construiască propriul set de valori și să-și definească personalitatea și caracterul. Cu siguranță, generațiile de

elevi ai Seminarului își amintesc cu plăcere de profesorii care au contribuit la reușita lor profesională. Sunt privilegiată să pot vorbi despre un colectiv de dascăli atât de frumos – colegii mei.

Un sincer „La mulți ani!” școlii noastre!

Prof. Georgeta NISTOR

Educația fizică este o componentă importantă a formării personalității, care urmărește să asigure dezvoltarea armonioasă și sănătoasă a organismului. Mișcarea fizică acționează și asupra creierului. Sportul ne oferă o viață mai sănătoasă, exercițiile fizice stimulează sistemul nervos și păstrează agilitatea creierului, capacitatea de memorare putând fi îmbunătățită la orice vârstă, prin intermediul efortului fizic și mental.

Într-o accepțiune restrânsă, în înțeles pedagogic, educația fizică urmărește dezvoltarea posibilităților fizice și psihice, individuale și/sau colective. Scopul educației fizice este dat de direcția de orientare a acțiunilor de formare și dezvoltare a personalității indivizilor în concordanță cu cerințele societății. El vizează realizarea recreării după o activitate intelectuală, intensă, întărirea stării de sănătate, creșterea capacității de efort, dezvoltarea calităților psihomotrice, educarea calităților morale și de voință, dezvoltarea armonioasă a organismului.

Fotbalul este un sport de echipă, fotbalul înseamnă comuniune, înseamnă echipă. În fotbal învățăm să renunțăm la noi, oferim pase ca să câștige echipa. Practicarea sportului, în mod general, și a fotbalului, în mod special, sunt activități de pe urma cărora un tânăr sau chiar un adult poate să beneficieze mult. Cei care reușesc în „meseria” aceasta – fie că este vorba de o chestiune profesionistă, fie că este vorba pur și simplu de plăcere amatoare – majoritatea învață ce înseamnă să se cucerească, să se conducă pe sine, să se jertfească fizic pentru ceva ce pare să fie neplăcut în primă instanță și să dobândească autocontrol.

Trimiterea cea mai cunoscută din Sfânta Scriptură la practicarea sportului este întâlnită în *Epistola către Corinteni* a Sf. Apostol Pavel: „Nu știți voi că cei care aleargă în stadion toți aleargă, dar numai unul ia premiul. Alergați așa ca să îl

luați. Oricine se luptă se înfrânează de la toate și aceia, ca să ia o cunună stricăcioasă, iar noi nestricăcioasă” (1 Corinteni 9, 24-25). Învățăm astfel despre jertfele duhovnicești pe care trebuie să le facem, să depășim limitele egoiste, să câștigăm autocontrolul, să ancorăm mintea mai presus de plăcerile imediate.

Sportul ne poate apropia și, de aceea, în calitate de profesor de Educație fizică și sport la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, am încercat să contribuim la unitatea elevilor seminariști prin intermediul sportului, organizând campionate de fotbal sau alte competiții între clase, și să zidesc amintiri de suflet, care vor rămâne peste timp.

Pr. Prof. Bogdan Iulian CODINĂ

COPILE, IUBEȘTE!

Copile,
care-ți este vocația?
Desigur, îți amintești de această mirare
și știi și răspunsul,
e în tine,
în mine,
este în fiecare!
Iubirea e în toate, în faptă și cuget,
uneori e în gândul ce doare,
în credință, nădejde și ndelungă-răbdare.

Copile, fii bun!
Prețuiește!
Și Cerul privește,
apoi mulțumește.

Sărută-ți Părinții
și învață a crește, prin tine, pe alții.
Pe toți odihnește!

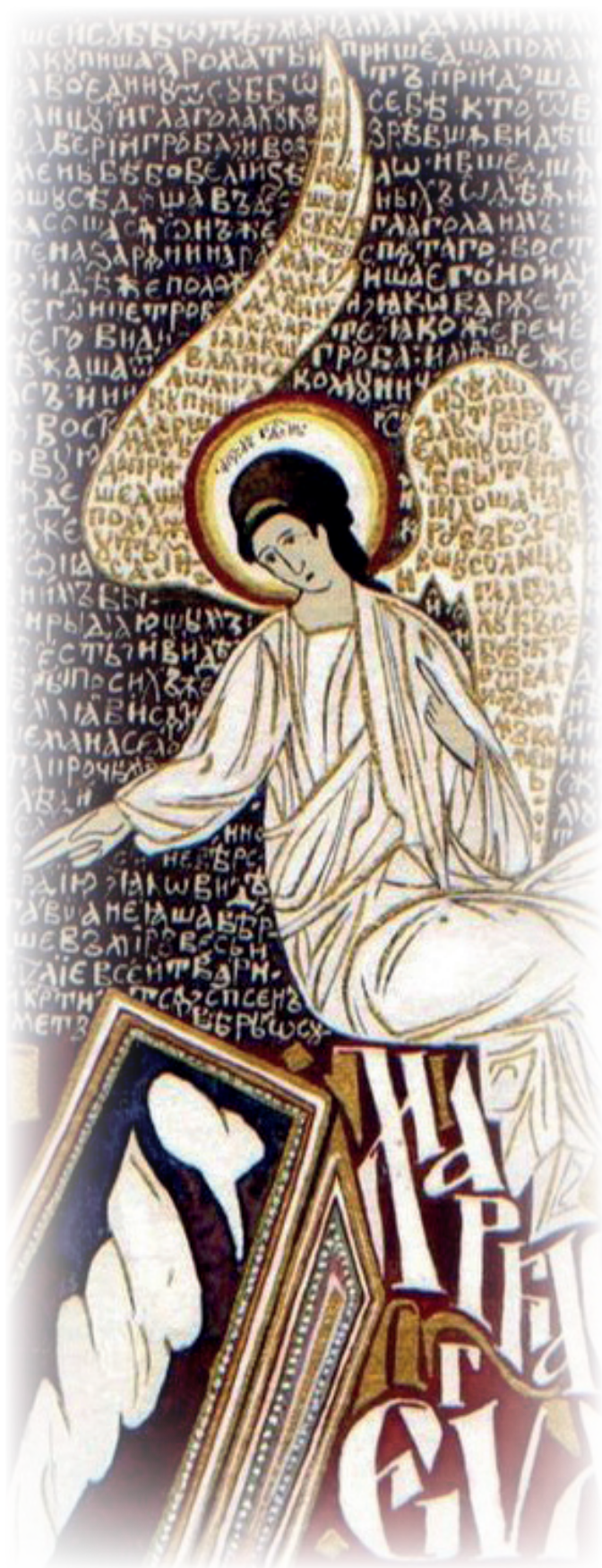
Copile,
statornic rămâi în drum și pe cale,
fii vrednic de chemare
și fă ascultare...
Și bucură-te de pământ și de floare,
de Vinul din ciorchine,
de Apa cea Vie,
de Lumină și de Soare,
de boaba de grâu ce răsare,
...de Pâine și sare.

Crește,
Jertfește
și te mântuiește!

Privește ce doare,
ce moare și-învie.

Copile, iubește!

Pr. Prof. Constantin-Bogdan FEȘȚILĂ

La 30 de ani, 30 de gânduri din partea foștilor și actualilor elevi

Anii de studiu la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava (1993-1998) au fost pentru mine cea mai frumoasă și mai importantă perioadă din viață. Au fost anii care m-au impulsionat mai mult în determinarea viitorului, anii care m-au format atât ca preot, cât și ca profesor, anii care și-au pus amprenta asupra întregii vieți.

Timpul trece irevocabil, mergând rapid spre viitor, și doar amintirile rămân. Perioada din viață în care eram seminarist a fost generoasă cu mine pentru că mi-a scos în cale doar oameni buni, profesori erudiți, fără de care nu aș fi fost ceea ce sunt în prezent. Grație lor, am învățat că dragostea de Dumnezeu, de semenii și de țară nu se măsoară în cuvinte sau cifre, ci în fapte. Cu respect îmi aduc aminte de părintele director Eftimiu Adrian, cel care ne-a învățat că în Sfântul Altar se intră doar cu „frică și cu dragoste” de Dumnezeu, iar dacă vrei să devii un preot adevărat, trebuie să-I slujești lui Dumnezeu și oamenilor „cu vreme și fără vreme”. Cu recunoștință îl elogiez pe părintele profesor Gheorghe Hostiuc, datorită căruia am îndrăgit Noul Testament ca obiect de studiu. De altfel, începând din anul 1998 predau disciplina Noul Testament în instituțiile de învățământ teologic din Republica Moldova. Cu mult drag îmi amintesc de doamna profesor Griguță Mirela, cea care ne-a învățat să simțim românește, cea care ne-a demonstrat că limba română este cea mai frumoasă limbă lăsată de Dumnezeu pe pământ oamenilor.

La peste 20 de ani de la absolvire, cu nostalgie și cu recunoștință pentru toți profesorii, îmi amintesc de acele timpuri. Mă înclin în fața lor, în fața celor care ne-au pregătit pentru viață, în fața celor care ne-au format pentru a fi buni creștini și, mai ales, pentru a fi buni slujitori ai Sfintelor Altare.

Astăzi, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolit Dosoftei” din Suceava, datorită

părintelui director Hrișcă Bogdan, dar și întregului corp didactic, urcă pe noi culmi. Datorită muncii asidue a profesorilor, elevii participă la nenumărate concursuri și olimpiade și au performanțe bune. Grație părinților profesori de muzică (părintele Tablan Lucian și părintele Magdalena Constantin), faima seminarului a ajuns în Grecia, în Belarus, în cea mai mare parte a Europei, dar și în Statele Unite ale Americii și în Canada.

La acest popas aniversar, când aniversăm 30 de ani de la înființarea Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, urez întregului corp didactic care activează în prezent, dar și celor din perioadele precedente, multă sănătate, bucurii duhovnicești, noi puteri, optimism, succese și, nu în ultimul rând, elevi motivați, curioși și recunoscători. Contribuția dumneavoastră la dezvoltarea personalității fiecărui seminarist este crucială. La mulți ani!

Pr. Prof. Dr. Andrei OISTRIC,
Decan al Academiei de Teologie
Ortodoxă din Republica Moldova

Cu prilejul jubiliar al „majoratului iudaic” al Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, mărturisesc împreună cu Sf. Ierarh Andrei Șaguna, Mitropolitul Transilvaniei, așa cum de multe ori am făcut-o, atunci când, în diverse împrejurări, elevi seminaști de la Suceava sau de la alte seminarii din țară se exprimau în cuvinte nu tocmai onorante la adresa școlilor lor teologice, că, în ceea ce mă privește, „de o mie de ori de m-aș mai naște, tot preot și slujitor al lui Iisus Hristos m-aș face”, alegând de fiecare dată această instituție de învățământ teologic, o școală vocațională, care, la vârsta cea mai adecvată asimilării cunoștințelor intelectuale și practice ale învățaturii de credință ortodoxă, realmente te inundă deodată de sacru, de divin, de har, prin împărtășirea și

însușirea Adevărului revelat nu numai academic, scolastic sau la nivel de intelect, prin studiul sistematic al Vechiului și al Noului Testament, al Catehismului, al Teologiei Dogmatice etc., ci și euharistic, prin participarea la programul liturgic și prin împărtășirea cu Trupul și cu Sângele Mântuitorului Hristos.

Pe parcursul celor cinci ani de studii teologice – la Suceava trei ani, iar mai apoi la Dumbrăveni, doi ani –, am trăit clipe alese de har, „Cincizecime după Cincizecime” asupra minții, inimii, voinței, limbii. Toate acestea s-au realizat cu ajutorul dragilor și erudiților noștri profesori, care creșteau împreună cu noi. Noi creșteam prin ei, iar ei creșteau și se desăvârșeau prin noi. Și acum citez a mă exprima la plural: mintea ni s-a luminat cu dumnezeieștile adevăruri ale Revelației, inima ni s-a încălzit, s-a hrănit și s-a îndulcit, voința ni s-a electrizat spre a purcede la lucrarea sfintelor virtuți, limba ni s-a sfințit de „jertfa laudei”. Începeam în fiecare zi să devenim creștini „întru cunoștință”. Clasei noastre i-a fost ocrotitor Sf. Ioan Damaschin, teolog, iconograf, monah, preot, sfânt, iar „la plinirea vremii”, un bun coleg de clasă a primit la tunderea în monahism numele sfântului ocrotitor al clasei noastre. Coincidență sau pronie? Este vorba despre seminaristul Luchian Ioan-Daniel, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. „Teolog este cel care se roagă”, au spus Sfinții Părinți. Și, într-adevăr, nu există nicio altă școală din lumea aceasta în care procesul educațional să fie însoțit de atât de multă rugăciune personală și

comunitară și presărat și înmiresmat cu atâtea lecturi și psalmodii sfinte. Teolog sau elev seminarist este cel în inima căruia sălășluiește, prin cuvânt, rugăciune, psalmodiere și Euharistie, „o Θεός Λόγος”, Dumnezeu-Cuvântul. În această instituție de învățământ teologic toate manualele de specialitate sunt cărți sfinte, care picură har în inimile celor care le studiază. „O carte sfântă este un înger bun”, spunea părintele Nicodim Mândiță. Iar noi, elevii, eram sute și fiecare elev avea zeci de cărți sfinte. Prin urmare, din acest punct de vedere, pot spune că seminarul nostru era plin de îngeri buni! Cred că așa este și acum. Iată de ce, de o mie de ori de m-aș mai naște, tot la această instituție de învățământ m-aș înscrie!

Protos. Leontie (Ovidiu-Daniel) FUSA,
Egumen al Schitului „Sfântul Gheorghe
– Cloșca”, Arhiepiscopia Tomisului

Anul acesta, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava împlinește trei decenii, o vârstă frumoasă și rotundă. Născut din visul și din stăruința Înaltpreasfințitului Părinte Pimen, Seminarul Teologic Ortodox de la Suceava a plămădit suflete și a format preoți. Ca absolvent al acestei școli vocaționale, la 21 de ani de la acel moment pot spune că Seminarul Teologic Ortodox de la Suceava este locul în care mi-am petrecut adolescența, am descoperit frumusețea slujbelor și am cunoscut oameni frumoși care mi-au rămas în suflet ca prieteni sau ca modele. Am avut binecuvântarea și șansa deosebită de a face parte dintr-o generație care a dăruit Bisericii ierarhi, monahi și preoți deosebiți, iar societății profesori și creștini de nădejde. Dincolo de cunoștințele teoretice, mai mult sau mai puțin profunde și actuale, pe care le-am primit, această școală teologică rămâne pentru mine o vârstă a inocenței, a viselor adolescente, a idealurilor posibile și, mai ales, a prieteniei necondiționate și fără de sfârșit. Mă simt norocos și recunoscător că am făcut parte din generațiile care au absolvit această școală care te pregătește pentru viață. Îmi doresc ca, după aceste trei decenii, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” să găsească resursele și oamenii, drumul și

puterea de decizie de a se transforma și a supra-viețui într-o societate tot mai desacralizată și mai antinomică. Deși trăim într-un context ce se caracterizează printr-o schimbare continuă, este nevoie în peisajul educațional al Cetății de Scaun a Moldovei, Suceava, precum și în învățământul românesc, de o școală care să se ocupe de suflet și de minte, avându-l călăuză pe Hristos, dar răspunzând unei lumi în perpetuă schimbare.

La mulți ani seminarului teologic sucevean!

La mulți ani dascălilor lui minunați!

Pr. Dumitru NICHITA,
Șef de promoție

Omul este într-o permanentă căutare. Mai întâi caută ceva, apoi pe cineva. Dacă ajunge la măsura în care se descoperă pe sine, înțelege că nu își este sieși suficient. Simte „o sete” care nu-i dă pace și care îl mână mai la adânc, mai către Izvor. Abia atunci începe Marea Căutare în care, fără călăuzitori, te poți pierde în negăsire.

Eu, omul, elevul din clasa a IX-a, am pășit în anul 1995 pe drumul devenirii mele, sub oblăduirea și călăuzirea părinților profesori de la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava.

Ce binecuvântare ca profesorii să fie mai întâi părinți!

Sub genericul „a învăța carte” în cei cinci ani de școală teologică, am început timid și scolas-tic și am sfârșit prin a pricepe că Dumnezeu, care este Iubire, trebuie trăit și simțit. Am învățat Scripturi Vechi și Noi, am învățat dogme, am învățat istorii, am învățat muzică, oratorie, arta poeziei, rânduiri tipiconale, dar și disciplina, ascultarea, trăirea, puterea credinței, rugăciunea sau iubirea.

Viața m-a pus în situația de a face și învățământ special, și muzeografie, și preoție. Chiar m-a provocat să trăiesc o perioadă în pași de dans ori în acorduri muzicale racordate în lumesc. În fiecare domeniu am dăruit câte ceva din ceea ce am primit de la formatorii mei, dar în toate am pus, deopotrivă, cea mai de preț învățatură primită, iubirea slujitoare față de aproapele. Pentru că în școlile speciale nu există plafonare, ci dăruire și mulțumire sufletească, în muzee nu

există întoarceri în trecut, ci cunoaștere de sine, de credință și de neam, în preoție nu este doar plenitudinea Harului, ci și sudoarea jertfei, iar în pașii de dans nu a fost doar expresia fericirii efemere, ci strigătul de acceptare și de integrare a copiilor cu dizabilități pentru care am luptat.

Suntem suma jertfei dascălilor noștri și, de aceea, la ceas aniversar se cuvine a le mulțumi pentru că ne-au pregătit pentru viață, pentru că, jertfindu-se, ne-au făcut capabili de jertfă, pentru că, iubindu-ne, ne-au învățat a iubi, pentru că, fiindu-ne lumină, ne-am împărtășit de lumină, pentru că, dându-ni-L pe Dumnezeu, ne-au dat Totul.

Mulțumim că ne-ați învățat nu doar „a face”, ci mai cu seamă ne-ați învățat „a fi”!

Pr. Mihai BOTEZAT

Anii petrecuți la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” reprezintă o perioadă luminoasă, de care îmi amintesc totdeauna cu drag și cu o oarece nostalgie. Este locul începuturilor, unde s-au așezat temelii tra-nice pentru suflet și pentru viață, locul unde am legat prietenii adevărate, unde am râs cu poftă la vorbele de duh ale colegilor mai năstrușnici, dar și locul unde am învățat să fiu responsabil și disciplinat.

Port în suflet nespusă recunoștință dragilor noștri profesori, care cu mult tact și cu înțelepciune au știut să ne sădească în minte și în inimă cunoștințele despre Dumnezeu, dar și experiența lor de viață.

Și toate acestea s-au petrecut într-un singur loc, a cărui amintire o voi purta mereu în suflet cu bucurie și cu recunoștință: Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”.

Protos. Teofil (Vasile) ISOPESCU,
Mănăstirea Sihăstria Putnei

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava este locul unde, în anul 1996, am început, alături de colegii mei, cu pași timizi, dar siguri, drumul spre cunoașterea și aprofundarea Universului Teologiei. Acum, la ceas aniversar, vreau să aduc un pios gând de recunoștință și de rugăciune față

de dascălii mei, care și-au pus amprenta pentru totdeauna în evoluția mea ulterioară ca om, ca teolog și ca slujitor al Sfântului Altar.

Pr. Adrian SAVA

La zi de sărbătoare pentru Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava mulțumim lui Dumnezeu pentru toate binefacerile revărsate asupra școlii și apreciem frumoasele rezultate obținute prin strădania dascălilor și a elevilor acestui așezământ teologic.

În timpul celor 30 de ani de existență am poposit și eu ca elev, fiind educat după modelul adevăratului Păstor, Mântuitorul Iisus Hristos, spre a deveni „lumină a lumii” (*Matei* 5, 14), pregătit pentru slujirea Cuvântului și a aproapelui, pentru a înțelege cuvântul revelat, pentru a-L trăi și pentru a-L face prezent pe Hristos în inimile credincioșilor.

În aceasta școală vocațională fiecare are rolul său, de la cei aflați la conducerea școlii până la personalul nedidactic, pentru că împreună suntem chemați să contribuim, fiecare după putere, la bunul mers al acestei școli.

Astăzi, la cea de-a 30 aniversare a acestei instituții de învățământ teologic, se cuvine să mulțumesc tuturor celor ce au contribuit la formarea mea intelectuală, morală și spirituală.

Pr. Adrian ISACHE

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava are o lungă tradiție în formarea tinerilor teologi pentru a purta mesajul Evangheliei lui Hristos, ca slujitori

ai Sfintelor Altare sau ca laici, în rândul tuturor categoriilor sociale din lumea actuală. La ceas aniversar, nu pot decât să îmi exprim cu recunoștință și cu nostalgie bucuria de a fi învățat pe băncile acestei școli între anii 2004-2008, sub îndrumarea unor profesori excepționali, care mi-au împărtășit cunoștințe, mi-au format gândirea, m-au călăuzit în viața duhovnicească și m-au inspirat în luarea multor decizii. Experiențele intelectuale, duhovnicești, culturale, precum și cele sociale și recreative, de care am avut parte alături de colegi minunați, au constituit o bază solidă pentru activitatea mea academică, profesională și socială ulterioară. Aproximativ de Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou” din Suceava ne-a oferit privilegiul de a dezvolta o relație călduroasă cu Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou, de a participa la slujbele mănăstirii și de a comunica în mod deschis cu viețuitorii acesteia. De asemenea, am fost privilegiați să îl avem mereu în preajmă pe Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Pimen, a cărui prezență ne responsabiliza de fiecare dată și ne îmbogățea, fie prin înțeleptele povești pe care ni le dădea, fie prin învățăturile nerostite care se lăsau deduse din comportamentul său smerit, discret, cumpătat și blând.

Cu astfel de gânduri, acum, după mai bine de zece ani de la absolvirea seminarului, ajuns prin voia lui Dumnezeu să trăiesc pe meleaguri străine, privesc cu gratitudine la școala care mi-a oferit atât de mult. În speranța că această longevivă instituție teologică va avea un viitor cel puțin la fel de semnificativ precum istoria ei de până acum, îmi exprim înalta apreciere pentru toți dascălii și angajații ei dedicați, din prezent și din timpurile trecute, care prin activitatea lor au făcut și fac din Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava o școală cu totul aparte.

Silviu-Vasile Roșu,
Doctorand al Universității „Ludwig
Maximilian” din München, Germania

În acest an, la ceas aniversar pentru Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, urmând îndemnul Sf. Apostol Pavel de a-i cinsti și de a-i pomeni pe învățătorii noștri,

îndeosebi prin imitarea exemplului lor de mărturisire și de trăire a credinței, întrebuițăm acest binecuvântat prilej pentru a ne aminti, cu pioasă recunoștință și prețuire, de părinții și dascălii care ne-au predat tainele credinței și ale științei teologice într-o manieră cât se poate de firească.

În decursul anilor de studiu, am descoperit în profesorii și în pedagogii noștri oameni cu inimă deschisă și caldă, care la orele de curs au predat cu mult har, cu răbdare și cu înalt profesionalism, iar în afara orelor de curs au vegheat la edificarea moral-spirituală a tinerelor generații de elevi seminariști.

În cei cinci ani de învățământ liceal teologic, pe lângă un colectiv de profesori care ne-au fost mereu aproape, am câștigat și o generație de colegi foarte apropiați, alături de care am învățat prietenia ce rezistă timpului, distanței și, uneori, tăcerii.

În numele colegilor din promoția 2003-2008, doresc să mulțumesc tuturor dascălilor, „semănătorii luminii cărților”, care ne-au dăruit încrederea în noi și în viitor, rugând pe Mântuitorul Iisus Hristos, desăvârșitul Învățător, să le dăruiască îndelungată înziliră, spre a forma mereu alte generații care să slujească Biserica și Neamul românesc în anii care vor urma și să le răsplătească tot efortul depus pentru zidirea culturală, morală și spirituală a generațiilor pe care le-au călăuzit.

Elevilor seminariști de astăzi, dar și generațiilor care vor urma, le dorim putere și inspirație de la Duhul Sfânt, să învețe și să se apropie de Dumnezeu, aprofundând cunoașterea prin

rugăciune și prin trăire duhovnicească, bine cărmuind viața lor, făcându-se întărire Bisericii și creștinilor laudă, precum Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava, avându-l, totodată, aproape și pe Sf. Mitropolit Dosoftei, „apărător al Ortodoxiei și învățător al sfințeniei, păstor blând ca un miel și mare dascăl al Sfintei Liturghii”.

Diac. Dănuț-Teodor UNGUREANU

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava a fost, pentru mine, un liceu umanist unic, o etapă din viață care a contribuit decisiv la formarea mea personală, teologică și culturală. Deși, inițial, aveam ezitări în a opta pentru filiera vocațional-teologică, știind că mă voi întâlni cu o programă de studiu mai complexă decât a altor licee umaniste și cu rigoarea specifică mediului teologic, sunt pe deplin convins că am făcut alegerea potrivită. Privind înapoi, constat că această instituție de învățământ nu doar că mi-a oferit șansa de a intra în contact cu disciplinele teologice fundamentale și cu specificul vieții liturgice ortodoxe, ci mi-a oferit și un ghid util pentru înțelegerea culturii contemporane și, prin accentul pus pe limbile greacă și latină, a celei clasice. Nu pot să nu remarc faptul că educația primită aici a fost caracterizată de spirit irenic, deschidere ecumenică și orientare spre diversitatea religioasă a lumii în care trăim. În plus, un mare punct de atracție al școlii l-a reprezentat accentul deosebit pe educația muzicală și pe exprimarea artistică a credinței prin cântarea bizantină și corală. Pentru toate acestea, le adresez mulțumiri și le port aleasă recunoștință tuturor celor implicați cu dăruire în procesul educațional în cei patru ani pe care i-am petrecut acolo (2005-2009).

Celor care urmează acum acest liceu și celor care intenționează să-i calce pragul în viitor le-aș spune că Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava nu este doar locul educației complexe care îmbină teologia cu artele liberale, ci și locul șlefuirii caracterului, al practicării virtuților și al prieteniiilor durabile. Prin toate acestea, el se distinge în peisajul învățământului sucevean ca un liceu deschis atât pentru cei care simt chemarea slujirii clericale,

cât și pentru cei care nu simt această chemare, dar sunt în căutarea valorilor morale și culturale fundamentale ale civilizației europene, ca resurse pentru slujirea lui Dumnezeu și a aproapelui în orice alt domeniu de activitate.

Andrei MACAR,
Universitatea „Georg-August”,
Göttingen, Germania

Împlinirea a trei veacuri de existență a Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava mi-a așezat în minte gândul că m-am născut odată cu acesta, iar în inimă mi-a deschis panopia frumoaselor năzuiri și a duioaselor sentimente legate de începutul formării mele sacerdotale.

Firul evenimentelor legate de dorința de a-i sluji lui Dumnezeu coboară în viața mea până în vremea în care începusem a rosti primele slove. O femeie evlavioasă din satul natal (Doroteia), care m-a ajutat mult, își amintea cum la o vârstă fragedă îi spuneam: „Eu mă fac p(r)eot”. Gândul n-a plecat niciodată, dorința n-a slăbit, însă concretizarea acestora a fost un adevărat miracol.

Prin mijlocirea părintelui profesor Popovici Dănuț – în prezent profesor universitar la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Constanța – am aflat ce presupune admiterea la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava. Între cele 14 teme pentru pregătirea examenului scris se regăsea una de istorie bisericească, legată de obținerea autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române (1885) și de ridicarea acesteia la rang de patriarhie (1925). Istoria, fiind o specialitate care îmi era dragă din școala primară, mi-a facilitat învățarea cu precădere a acestei teme.

În ziua examenului, atmosfera era una de „sărbătoare”. Toată lumea era plină de curiozitate. Peste tot puteai zări chipuri evlavioase, sfioase și smerite, iar pupitrele candidaților erau adevărate altare împodobite cu iconițe. Și eu aveam câteva. Mai aveam și un citat pentru orice temă: „Biserica Dumnezeului celui viu este stâlp și temelie a adevărului” (1 Timotei 3, 15).

Înainte de sesiune, s-au așezat pe catedră 14 plicuri sigilate, care conțineau cele 14 teme. Dintre acestea, viitorul coleg Andrei Macar, fiul

părintelui profesor Ilie Macar, a extras plicul cu numărul 13, care conținea următorul subiect: „Dobândirea autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române și ridicarea acesteia la rangul de patriarhie”. Bucuria simțită a fost unică, iar rezultatul pe măsura așteptărilor. Am fost admis.

Anii de școală au trecut ca un gând. În cei patru ani de seminar am avut împliniri mult mai mari decât m-aș fi așteptat. Am avut șansa de a fi dăscălit de profesori erudiți, oportunitatea de a cunoaște colegi care mi-au devenit cei mai buni prieteni și posibilitatea de a crește duhovnicește prin îndrumarea unor părinți duhovnicești de excepție.

În seminar am simțit bucuria lucrurilor împreună făcute și puterea rugăciunii săvârșite laolaltă pentru izbăvirea de efectele pagubelor săvârșite. Dar mai mult decât orice, această școală teologică m-a învățat să vorbesc cu Dumnezeu, să nădăjduiesc și să cred. Într-un cuvânt, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava reprezintă pentru mine împlinire. Iar pentru asta, aș îndrăzni să spun precum oamenii devotați acestei slujiri: „De o sută de ori dacă m-aș naște, tot la seminar m-aș înscrie”.

Pr. Dr. Filaret RUSCAN,
Consilier eparhial al Sectorului „Misiune
Pastorală și Actualitate Creștină” al
Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților

Îmi reamintesc cu mult drag și cu nostalgie de perioada în care am studiat și eu pe băncile Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava. Acest interval de patru ani, 2006-2010, a însemnat pentru mine o perioadă a cunoașterii, a însușirii și a experienței unor trăiri aducătoare de bucurie și de recunoștință față de Dumnezeu.

Despre această recunoștință nu știam foarte multe până să ajung la seminar, dar o mai întâlnisem la bunicii mei dragi, cei care m-au crescut și care întotdeauna au știut faptul că numai credința lor în Dumnezeu îi poate izbăvi din greutățile vieții acesteia.

Cei mai mulți dintre noi revenim cu emoție și cu bucurie în locurile natale, în locurile unde am crescut, în care ne-am petrecut anii copilăriei

și ai tinereții. Așa cum scrie și marele istoric Nicolae Iorga: „este firesc să nu uităm de unde am plecat și, mai ales, să nu-i uităm pe oamenii care au așezat cărămizi solide la devenirea și la formarea noastră profesională și personală de până acum”.

Astfel, un loc fizic în care să poposim și să ne reamintim de anii adolescenței petrecuți în seminar, de băncile pe care adeseori scriam versete scripturistice spre a le memora mai ușor, iată că noi nu mai avem, din cauza faptului că acele clase, acele bănci în care am învățat nu mai există astăzi. Dar instituția a continuat să funcționeze într-o locație nouă, modernă și potrivită activităților pe care tinerii seminariști le întreprind și în aceste timpuri provocatoare pentru cei ce în viitor vor fi povățuitori de suflete.

Dar îi mai avem încă pe părinții profesori și pe doamnele profesoare, care au vegheat, cu timp și fără timp, la devenirea noastră. Îi mai avem și pe colegii noștri, cu care am împărțit atât de multe ore împreună și cu care, întâlnindu-ne ocazional, avem impresia că nu au trecut decât vreo două zile de la momentul absolvirii.

Și, dacă este să vorbim despre educația pe care un tânăr o primește într-o astfel de instituție, trebuie să amintim și faptul că acest proces al formării unor viitori slujitori ai Sfințelor Altare cu siguranță are nevoie și de un cadru care trebuie să dispună de oameni de înaltă ținută morală și care să organizeze programul duhovnicesc al vieții seminariștilor, al formării lor spirituale, al disciplinei cu care aceștia trebuie să se obișnuiască și pe care trebuie neapărat să și-o însușească, ajungând, la rândul lor, îndrumători ai semenilor lor spre Bine și spre Dumnezeu.

Consider că noi am avut atât profesori, cât și preoți cu suflete mari, care au ars ca niște lumânări pentru a ne dăru și nouă o parte din lumina cunoașterii și a experienței lor spirituale. Poate că și cu domniile lor s-a întâmplat aidoma, la timpul potrivit. Cert este că fără ei, noi toți am fi fost mult mai săraci.

Se cuvine a aduce mulțumiri și recunoștință sinceră tuturor celor ce ne-au călăuzit pe calea cunoașterii lui Dumnezeu și a iubirii oamenilor, cu demnitate, profesionalism și omenie.

Pentru mine, absovent al Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, promoția 2010, este încă un motiv de onoare și de adâncă recunoștință față de Dumnezeu faptul că am împlinit anul acesta aceeași vârstă pe care o are această instituție de învățământ de prestigiu în arealul liceelor din Bucovina.

Mulțumim tuturor profesorilor și părinților profesori ai Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, rugând pe Dumnezeu să dăruiască ani mulți și binecuvântați cu sănătate tuturor celor ce s-au ostenit și se mai ostenesc la păstrarea valorilor morale, spirituale și socio-culturale care se regăsesc în această oază de firesc pe care Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava o reprezintă pentru societatea românească actuală.

Întru mulți și binecuvântați ani, dragi părinți profesori, elevi și ostenitori!

Profesor Cristi-Gabriel HURJUI,
Consilier eparhial al Sectorului Catehizare,
Tineret și Educație pentru Viață al
Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava a avut un impact major asupra noastră, a celor care i-am pășit pragul pentru patru sau cinci ani, întrucât a fost locul în care, în mod sistematizat și complementar, am început să înțelegem învățătura de credință ortodoxă, să întrezărim ceea ce este dincolo de catapeteasmă, în Sfânta Sfintelor, și să conștientizăm faptul că drumul pe care am pășit este cel pe care Sfinții Apostoli l-au deschis, ca următori ai Mântuitorului Iisus Hristos în lume.

În această instituție de învățământ teologic am înțeles pentru prima dată, în mod conștient, faptul că tot ceea ce învățăm teoretic va trebui să conducă spre sfințenie, iar în acest sens l-am avut prieten și model pe Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava, care ne-a arătat finalitatea la care trebuie să ajungem noi și cei din jurul nostru. Semințele bune au fost aruncate în pământul inimilor noastre de către dascălii devotați pe care i-am avut, astfel încât, felul în care vor rodi ține acum de noi, foștii sau actualii elevi seminariști, și de felul în care alegem să ne cultivăm acest ogor duhovnicesc.

Acum, la ceas aniversar, suntem recunoscători față de toți cei care ne-au îndrumat și ne-au învățat cum să facem primii pași pe această *cărare îngustă și anevoioasă*, dar plină de har și de bucurii, care duce către Împărăție.

Emanuel BUTA,
Președinte al Asociației Studenților
Creștin-Ortodocși Români, filiala Iași

Nimeni nu poate pune o altă temelie a credinței, spune Sf. Apostol Pavel, decât cea a lui Iisus Hristos. Nu în zadar cartea *Apocalipsa* enunță faptul că, la sfârșit, Hristos Domnul va fi „totul într-o dată”. Așadar, El este totul pentru fiecare dintre noi: Calea și Cel cu Care ne unim la veșnicul sfârșit al acestei „căi”, ne este Cap care, totuși, slujește mântuirea fiecăruia în parte. Stăpân ne este, dar făcându-Se pe Sine fiecăruia ca un rob și slujitor al sfințirii noastre.

Mântuitorul Hristos lucrează mântuirea tuturor prin toți! Îndeplinește mântuirea noastră prin noi înșine, pentru noi înșine, prin oameni, pentru oameni. „Pe noi înșine și unii pe alții”

spune la fiecare ectenie pe care o rostește slujitorul sfințit înaintea lui Hristos. Unii pe alții să ne mântuim, unii pe alții să ne iertăm, unii pentru alții să ne rugăm, să ne iubim unii pe alții pentru a ne mântui. Și tot unii pe alții ne sprijinim, ne îndreptăm și ne facem slujitori ai lui Hristos.

Dascălul este cel ce învață ceea ce el însuși a învățat, este cel ce dăruiește ceea ce i s-a dăruit, adică acea persoană care a primit o serie de învățături, pe care nu le închide într-un egoism absurd, ci le dăruiește mai departe și altora. Dascălul știe ceea ce i s-a spus și spune, la rândul său, celor ce încă nu știu sau, altfel spus, dăruiește darul ce i-a fost făcut, pentru a-l spori și a se spori chiar și pe sine împreună cu acest dar. A fi dascăl înseamnă a fi o verigă din uriașul lanț al celor ce scot din preaplinul izvoarelor de înțelepciune ale acestei lumi.

Omul cunoaște pentru că a fost cunoscut de Dumnezeu. El i-a dat capacitatea de a întreba, dar și șansa de a afla răspunsurile necesare, dorința de a cunoaște, dar și izvorul adânc al cunoașterii, înțelegerea, dar și capacitatea desăvârșirii acesteia prin înțelepciune.

Am ajuns însă, după mai bine de opt ani, în punctul în care se cuvine să spun că în viața mea s-a încheiat o etapă a existenței, cea a relației dintre profesori și elevi, etapă în cadrul căreia unii pe alții ne-am împreună-zidit pe temelia cea unică a lui Iisus Hristos. El ne-a zidit întreolaltă întru Sine. Ne-a apropiat, ne-a îndreptat, ne-a luminat și ne-a sfințit în această „fărămă” minunată, în această tainică și frumoasă „căramidă” a zidirii Bisericii Sale, numită Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, avându-l ca ocrotitor și sprijin duhovnicesc pe Sf. Ierarh Dosoftei al Moldovei. Acum este clipa în care se cuvine să pomenesc numele tuturor celor prin care Hristos Domnul a lucrat spre desăvârșirea mea, căci a rosti un nume înaintea lui Hristos înseamnă a-I mulțumi pentru cel pe care ți l-a dăruit și prin care a lucrat, dar și a fi recunoscător, a cunoaște și a recunoaște veșnic pe cel de lângă tine și a-l dori mereu lângă tine.

Cu smerită mulțumire sunt dator tuturor profesorilor și colaboratorilor care m-au îndrumat și m-au povățuit, căci atât timp cât Biserica îmbrățișează și dorește să sfințească întreaga

creație, asumând cultura umană și închinându-l lui Hristos prin cultul divin, am căutat să cuprind și tainele lumii acesteia.

Vă mulțumesc tuturor prin aceste neputincioase cuvinte, nădăjduind că deplina mulțumire va fi de la Cel ce pe Toate le plinește, dăruind fiecăruia după cât s-a jertfit pentru împlinirea și mântuirea sa, dar și a celorlalți.

Să ne dăm silința cu toții, înmulțind zilnic osteneală după osteneală, fapte bune de tot felul, căci fiecare are de la Dumnezeu câte un dar!

**Arhid. Serafim (Gavril) GRIGORESCU,
Mănăstirea Putna**

Anii de seminar: la început, dor firesc de acasă, la absolvire, nostalgie pentru toate momentele rămase doar în amintire; la început, ușoară teamă pentru ce va urma, la final, sentimente de împlinire și de recunoștință; la început, străin de viitorii colegi și profesori, la final, parte a unei mari familii, Promoția 2014.

Cu regret spun că în cei șapte ani de la absolvire ne-au mai adunat împreună două evenimente de tristă amintire, și anume despărțirea vremelnică de colegii și frații noștri Cosmin și Lucian-Ioan, care, săvârșind lupta cea bună a credinței, au plecat să cucerească viața veșnică la care au fost chemați (1 Timotei 6, 12). Dar am nădejde că a treia oară ne vom întâlni la prilej de bucurie (zece ani de la absolvire), uniți tainic cu Cosmin și cu Lucian-Ioan, care slujesc lui Dumnezeu de sus.

Aleasă prețuire și recunoștință profesoriilor și personalului Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” de ieri, de azi și de mâine! Prin strădania voastră, ați așezat temelia formării noastre!

**Arhid. Ionuț ISOPESCU,
Consilier eparhial al Sectorului Educațional-Teologic al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților**

Mărturisesc din capul locului faptul că nu m-am numărat printre cei care și-au dorit cu orice preț să fie purtător de tunică. Calculele unui tânăr la vârsta fragedă de 14 ani ar fi înclinat spre aprofundarea muzicii sau pregătirea pentru medicină, ambele în cadrul unei clase de

profil. Curând însă – după o tentativă timpurie de a mă transfera la un alt liceu –, am conștientizat că prezența mea în școala așezată sub ocrotirea Sf. Mitropolit Dosoftei nu era întâmplătoare. Asumându-mi finalmente această decizie întru totul, începusem să văd tot mai mult lumina acestui loc. Întâlnirea unor oameni cu care împărtășeam pasiuni comune, gusturi pentru muzică și cărți și, mai ales, dorința de a înțelege omul și de a căuta prezența lui Dumnezeu a făcut din anii de seminar o experiență hrănitoare pentru suflet și pentru minte.

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” este școala în care tânărul primește o formare umanistă completă. Înțelepciunea divină a Sfintei Scripturi, gândirea articulată a Părinților Bisericii și măreția tămăduitoare a Liturghiei se împletesc și întregesc educația oferită de materiile de studiu uzuale, demonstrând faptul că cele două paliere ale educației nu se exclud, ci, mai mult decât atât, numai împreună devin vii și lucrătoare. Este locul unde talentele își găsesc pământ de rodire și vreme prielnică pentru a le înmulți. Nu-i ideală, așa cum nici timpul de la sămânță până la rod nu este întotdeauna senin – soarele în exces dogorește, iar când se ascunde după nori, lasă ploaia să răcoarească pământul. Anii seminarului m-au învățat, astfel, că suntem cu toții – din ipostaze diferite (profesori, mentori și elevi) – mădulare unii altora și doctori ai sufletului aproapelui, ai celor care, de luni până vineri, deveneau casnicii noștri.

Le sunt recunoscător profesorilor și ostentitorilor Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, care, prin dedicare și prin devotament, ne-au insuflat dragostea de cunoaștere și, îndeosebi, dragostea de Dumnezeu și de oameni, astfel încât tot acest răstimp petrecut în vecinătatea Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou să se dovedească un real câștig pentru tot parcursul vieții.

**Drd. Iustinian-Ioan MÎNDRILĂ,
Facultatea de Teologie a Universității
„Georg-August”, Göttingen, Germania**

Cuminecarea, comunicarea și comunitatea, cuvinte cu aceeași origine, sunt elemente primordiale ale vieții creștine. Aceste trei elemente din

elixirul vieții veșnice le regăsesc mai deplin acum, slujind Sfânta Liturghie ca preot al Dumnezeului Celui Preaînalt, după ce le-am gustat în cei mai frumoși ani din viața mea, cei din seminar, tot așa cum pentru un catehumen cea mai frumoasă experiență este a gusta cuvintele vieții veșnice din Liturghia catehumenilor, încă neavând cunoașterea empirică a cuminecării cu Hristos a credincioșilor, a plinătății comunicării dintre ei și Dumnezeu, dar și experiența comunității hristice.

Îndemnul Sf. Ioan Gură de Aur: „Să învățăm, dar, să filosofăm și să cinstim pe Hristos așa cum El vrea” mă obligă a redacta cuvinte mari privind Seminarul Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, al cărui elev am fost o clipă din veșnicia Liturghiei vieții.

Cuminecarea, Sfânta Împărtășanie, inima vieții liturgice, ne atrăgea ca un magnet pe toți, profesori și elevi ai seminarului teologic, unindu-ne în mod direct cu Hristos Dumnezeu și dobândind puterea de a pătrunde învățăturile cele bune și folositoare, de a realiza și unirea în dragoste creștinească, față de colegi, profesori, dar și față de semenii din societate. Oamenii, chiar și la prima vedere, sesizau că Dumnezeu este cu noi, cei ce am dorit să fim nu cei mulți chemați, care fac o școală cu profil vocațional, ci cei puțini aleși. În ipostaza de elev seminarist, după ce am conștientizat că scopul creării omului este a-I da slavă și mulțumire Creatorului său pentru darurile (darul) vieții, am asemănat parcursul meu prin această școală cu un moment din Liturghia vieții oferită în dar mie de la Creator, Liturghie care nu se va sfârși niciodată și pentru care Îi sunt recunoscător Mântuitorului Hristos, având totodată perspectiva momentului când voi fi chemat a zice: „ale Tale dintru ale Tale, Ție îți aducem de toate și pentru toate”!

Pr. Cătălin-Teodor POPESCU

A studia la seminar mi se pare o oportunitate, o binecuvântare dumnezeiască și, totodată, răspunsul unei chemări lăuntrice pe care am resimțit-o încă din copilărie. De mic, gustând din mireasma slujbelor ortodoxe, hrănindu-mi sufletul cu dulceața privegherilor putnene, pătruns de har la racla ocrotitorului nostru, Sf. Ioan cel

Nou de la Suceava, îmbrăcându-mă în lumina dumnezeiescului Mormânt de la Ierusalim, mi se umplea din ce în ce mai mult ființa de dorul de Hristos. De aceea, în anul 2011 am luat decizia de a mă înscrie la Seminarul Teologic „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, cu dorința de a fi cât mai aproape de Hristos, de a pătrunde cât mai adânc în tainele Teologiei.

Seminarul a contribuit decisiv la formarea mea ca om, dar mai ales ca viitor slujitor al Sfântului Altar. Pe lângă cunoștințele teologice insuflate de dascăli bine pregătiți, aici am învățat importanța disciplinei, a unui program bine organizat, punând în aplicare dictonul latin *ora et labora*. Demn de luat în seamă este și spiritul de echipă pe care îl deprinzi ca seminarist, spirit fundamentat pe unitate, înțelegere, acceptare, ajutor reciproc, sentimente care transformă colectivul din seminar într-o familie mai mare.

Aceste aspecte denotă importanța existenței unei școli teologice în spațiul bucovinean, spațiu în care, deși presărat cu numeroase mănăstiri, prozelitismul sectar este din ce în ce mai acut.

Consider că perioada petrecută în această școală teologică (2011-2015), aflată sub oblăduirea Sf. Mitropolit Dosoftei, reprezintă o binecuvântare pe care Dumnezeu mi-a acordat-o, îndeplinindu-mi rugăciunea preluată de la Sf. Ioan Iacob Hozevitul:

„Doamne, Dumnezeul nostru,
Cel bogat în îndurări,
Luminează-mi totdeauna
Pământeștile cărări! [...]
Prisosește, Doamne Sfinte,
Darul Tău dumnezeiesc
Ca să Te cunosc mai bine
Și mai mult să Te slăvesc”!

Pr. Ilie MOLEA

În momentul în care rememorez parcursul evolutiv din cadrul Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava mintea îmi este cuprinsă de emoție, iar inima – la fel de puternic sensibilizată – nu poate desluși decât un singur cuvânt: recunoștință.

Seminarul teologic ne-a unit prin acțiunea sa de instituționalizare, dar și prin relațiile

informale, de colegialitate, de prietenie pe care le-am stabilit între noi, toate cuprinse în brațele iubitoare ale Bisericii, a noastră maică atentă și mereu aflată în proximitate. Din acest motiv, aş spune că parcursul tuturor celor ce au atins această legătură de comuniune – voi, cei de acum, și noi, cei de altădată – devine istorie în Biserică și prin intermediul Mântuitorului și al sfinților, care ne cheamă să rămânem posterității, dar și să o transcendem. Astfel, formarea din cadrul acestei instituții este cadrul, este centrul unei istorii de patru ani, loc în care fiecare dintre noi și-a jucat rolul său de care, în mică măsură, avem sau nu știință în acest moment, rol pe care vom continua să îl descoperim până în veșnicie.

Am cunoscut întâmplător, acum câțiva ani, în afara țării, un domn de o vârstă ceva mai înaintată. Un caracter fin, o ținută decentă și, totodată, demnă însoțeau un sentiment de pace prezent de jur împrejurul său. Am stat de vorbă cam o jumătate de oră și în ceea ce spunea ceva îmi părea familiar. M-am întrebat câteva minute de unde vine această familiaritate ca, mai apoi, persoana respectivă, la auzul spuselor cum că sunt originar din părțile Bucovinei, a reacționat brusc și a mărturisit că dânsul a studiat la Seminarul teologic din Suceava. Pe chip i se citea recunoștință și dor. Deci, acest fel de a gândi, această îmbrăcăminte spirituală pe care am remarcat-o la acel domn nu este un fapt oarecare. Este un efect de formare generat de tradiția de peste 30 de ani a seminarului, de amprenta extraordinară pe care profesorii săi și-au pus-o asupra noastră și, nu în ultimul rând, de rugăciunile sfinților care au călcat măcar o dată pământul Moldovei și ne-au făcut părtași la istoria lor. Este o amprentă puternică, aproape vizibilă, o parte din personalitatea noastră, indiferent dacă am fost silitori la învățătură sau nu, de care trebuie să avem o grijă specială.

La ceas festiv, reiterând din nou amintirile legate de periplul academic și spiritual în cadrul Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, le doresc elevilor și profesorilor urări de sănătate, putere și răbdare. Nu în ultimul rând, le recomand tuturor să emane din ființa lor recunoștință față de Dumnezeu și față de Biserică, fără de care am fi

trecători, față de profesori, care își aduc propria contribuție la înveșmântarea elevilor cu haina educației și, nu mai puțin important, recunoștință unul către altul în înfrățire și în comuniunea liturgică, un bun început spre veșnicie.

Alexandru SEMENIUC

De fiecare dată când rememorez perioada petrecută ca elev al Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava mă refer la două aspecte. În primul rând, este vorba de maturizare accelerată, perioada în care fiecare elev al acestei școli iese de sub aripa părinților și vine în contact cu o responsabilizare forțată, una de care nu mulți elevi, aparținând acestei vârste, au parte. În al doilea rând, mă refer la colegi, și anume la prietenii din timpul liceului. Aceste legături călite de multele întâmplări și situații au dăinuit până astăzi, iar din punct de vedere calitativ și cantitativ, această școală teologică mi-a dăruit cei mai prețioși prieteni. Nu doresc să omit calitatea înaltă a învățământului, reprezentat atât de părinții profesori, dar și de domnii și doamnele profesoare care ne-au picurat informațiile, cunoștințele clădindu-se pe această temelie.

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava a reprezentat și reprezintă o adevărată „pepinieră” teologică, fie că vorbim de latura intelectuală, muzicală, artistică sau duhovnicească. De aceea, se cuvine să ne bucurăm de acest moment aniversar cu bucuria primei zile în care am îmbrăcat tunică.

La mulți ani tuturor care au reprezentat această instituție de învățământ și o reprezintă prin activitatea și prin exemplul lor!

Alexandru ATUDOSIEI

Școala teologică în care am studiat timp de patru ani a reprezentat incipitul fundamental al formării propriei persoane pe mai multe planuri, începând de la cel spiritual și continuând cu cel social și educațional.

Întreaga educație teologică pe care am primit-o din partea profesorilor a avut ca scop culturalizarea, dezvoltarea facultăților morale și intelectuale, coroborate cu armonia studiului

îndelungat. Toate acestea au o valoare și mai însemnată prin faptul că ele sunt menite practicii. Aceasta din urmă gravitează în jurul persoanei Mântuitorului Iisus Hristos. Avându-l pe El model deplin, studiul teologic facilitează dobândirea caracterului puternic, capabil să propovăduiască Evanghelia în mod viu și prezent. În același rând de idei, asumarea vieții liturgice și eclesiale reprezintă un alt criteriu ce devine firescul tânărului ce trece prin inima sa întreg studiul teologic.

Conștientizarea ideii potrivit căreia Dumnezeu mă alege pentru a studia despre El reprezintă o responsabilitate, atât ca eu să fiu demn de menirea pe care o am, dar mai cu seamă, să cer constant sprijinul, ca Cel Care așa a rânduit, să mă ajute.

Școala teologică devine un bine general atât pentru cei care studiază propriu-zis, dar și pentru oamenii din jur, pentru care cei din cadrul acestor școli au datoria de a se ruga neconținut, de a emana în jur bucuria, bunătatea, altruismul, ca cei din exterior să ajungă a-L slăvi pe Tatăl Cel din ceruri (*Matei 5, 16*).

Se cunoaște faptul că importanța acestei școli este covârșitoare și cu adevărat am constatat că întreg mediul teologic s-a amprentat asupra mea și sunt mulțumitor Domnului pentru calea pe care a rânduit să o urmez.

Adelin CHAR

„Omul, ca să devină om, trebuie să fie format”, spunea Jan Amos Comenius, părintele pedagogiei moderne, în lucrarea intitulată *Didactica Magna*. Însă formarea nu este doar despre cunoștințe și competențe, ci și despre modelare și susținere, măsurabile în forța cu care copiii și tinerii aduc proștețime și putere, prin creativitate, științei și culturii. Astfel, tinerii trebuie să fie precum spune Sf. Vasile cel Mare în *Omilia a XXII-a către tineri*: ca niște albinuțe harnice care adună nectarul florilor, deosebind învățăturile ziditoare de cele rele.

Pentru tânărul de astăzi, provocarea majoră se află tocmai în procesul de analiză și de alegere a învățăturilor folositoare din marea informațiilor pe care societatea le oferă. În acest sens, Biserica, Familia și Școala, prin medii prielnice, joacă un rol deosebit de important în trasarea unor linii clare de creștere și dezvoltare.

Pentru mine, un astfel de mediu prielnic formării și informării a fost și este Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, unde exemplul viu și râvna dascălilor face ca activitatea educațională să fie susținută și motivată pentru obținerea celor mai bune rezultate atât în plan academic, cât și în plan duhovnicesc. Sunt onorat să fiu elev al acestei școli și recunoscător pentru că am beneficiat atât de priceperea pedagogică, cât și de dragostea părintească a tuturor profesorilor care au contribuit la formarea mea.

Îndemn pe toți elevii seminariști să învețe cu dragoste și curaj, amintindu-și mereu de mărturisirea pe care Mântuitorul le-o dedică: „Nu voi M-ați ales pe Mine, ci Eu v-am ales pe voi și v-am rânduit să mergeți și roadă să aduceți, și roada voastră să rămână” (*Ioan 15, 16*).

Gabriel ILIȘOI

Mereu am căutat să nu vorbesc mult și chiar deloc despre ceea ce am trăit sau ceea ce am simțit în procesul personal de devenire, pentru că nu consider că mi-am împlinit devenirea. În ciuda acestui fapt, m-am bucurat la primirea invitației fostului meu părinte diriginte de a scrie câteva cuvinte despre ce a reprezentat Seminarul teologic pentru mine, în procesul meu de formare umană și duhovnicească. Onorat, bucuros, dar mai ales responsabilizat, voi încerca să pun pe foaie câteva gânduri în legătură cu ceea ce a însemnat și ceea ce înseamnă pentru mine Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava.

Primordial este, după părerea mea, să definim ceea ce este un proces de devenire. În ajutorul nostru vine filosoful Constantin Noica, care, într-o tălmăcire a basmului *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*, ne dă două direcții ale acestei deveniri: devenirea într-o devenire și devenirea într-o ființă.

Devenirea într-o devenire, ca și concept, reprezintă ceea ce creștinul detestă și respinge cu toată convingerea sa. În realitate însă, ca luptători în viața cetății, suntem împinși în această nebuloasă a îngrijorării. Aici, devenirea se referă la cântecul de sirenă al contemporaneității, la o relație

superficială cu viața alimentată de o glucoză supranumită miere, din care teologul, cel asemenea tuturor, se adapă de parcă nu ar cunoaște dulceața Vieții.

Devenirea întru ființă este ceea ce dorim să fim și starea spre care tindem. Această devenire este ceea ce numim noi „pe cale”. Pe calea către sfințenie și desăvârșire conștientizezi că nu ai nevoie de material, nu mai ai neapărată nevoie de accesoriile vieții pentru că în tine rodește Viața. Mântuitorul este „Calea, Adevărul și Viața” (Ioan 14, 6), și nu întâmplătoare este această ordine. El nu spune: „Eu sunt Adevărul, Viața și Calea”, pentru că El este Calea către Adevăr, spre Viață. Întrebarea adresată de către cel care vrea să devină întru ființă este următoarea: „Cine mă va conduce spre calea care duce la Cale?”, „Cine mă va conduce prin «lumen» către «Lumen» (căci și «lume», și «lumină» au ca origine termenul latin de «lumen»)?”.

În plin proces de devenire întru devenire i-am cunoscut pe oamenii care mi-au arătat și mi-au demonstrat că în mine strălucește ființa. Mă aflam într-o căutare fameniană, dacă o pot numi așa. Mă întrebam: „Cum aș putea să înțeleg dacă nu mă va povățui cineva?” (*Faptele Sfinților Apostoli* 8, 31). Și Dumnezeu nu a întârziat și nu pot spune că mi-a dat povățuitori, ci mi-a dăruit povățuitori. Profesorii pe care i-am primit în dar m-au făcut să văd lumina din lume și din mine, lumina care, prin strădanie și smerenie, te va duce spre Întinericul cel numit supraluminos. Ceea ce sunt și devin datorez lor. Am cunoscut oameni care mi-au vorbit pentru prima oară de condiția primă pentru a deveni sfânt: a fi om. M-am folosit de cuvinte, dar mai mult m-am folosit de felul de a fi al dascălilor mei. Acești oameni m-au învățat și mi-au inspirat cât de important este faptul de a fi curat din toate punctele de vedere: înainte de filosofări pompoase, trebuie să te îngrijești să ai o cămașă albă curată, să fii curat și să știi să vorbești corect.

Care consider că este cel mai important lucru învățat? Răspunsul este greu de dat, dar se limpezește privind în ceea ce sunt acum: libertatea. Seminarul nu m-a învățat să cresc întemnițat de preconcepții și să cred necercetând. Seminarul m-a învățat să cresc liber în gândire și să îmi

adrez întrebări, să-L cercetez pe Dumnezeu. Am învățat să fiu critic cu mine și să citesc critic ceea ce citesc, să nu accept „de-a gata” ceea ce mi se dă. Niciodată nu am fost oprit de dascălii mei să-i contrazic, să spun că nu sunt de acord cu ceea ce spun și asta nu m-a obrăznicit, ci m-a responsabilizat, pentru că a contrazice pe cineva necesită argumente solide și o pregătire temeinică.

Ce am mai dobândit de la profesorii mei? Ideea că Ortodoxia nu este formată din idei. Ortodoxia reprezintă întâlnirea reală cu Hristos și comuniunea dintre noi în Hristos Cel din Potir. Nu vom fi niciodată o comunitate și nu vom ști cine suntem, dacă nu ne vom regăsi împreună în fața lui Hristos. Profesorii mi-au arătat că sintagma: „Îndulcitu-m-ai cu dorul Tău Hristoase și m-ai schimbat cu dumnezeiasca Ta dragoste” poate deveni un laitmotiv al vieții mele, o realitate imuabilă și covârșitoare.

Un rezumat al învățăturilor primite în cei patru ani de Seminar ar fi acesta:

1. Dacă nu știi să scrii și să vorbești corect gramatical, nu prezinți credibilitate nici măcar față de tine;
2. Smerenia constă în verticalitate, verticalitatea necesară pentru a-ți asuma faptele și consecințele lor;
3. Dacă nu te poți bucura de lucruri simple, nu poți înțelege ce și unde este Bucuria;
4. Ca să-L cunoști pe Dumnezeu, trebuie să te cunoști pe tine;
5. Potirul nu are lacăt, iar cei ce pun lacăt pe Acesta o fac în necunoștință de cauză și vor da seama pentru acest lucru;
6. Să ne îngrijim, dar să nu ne îngrijorăm.

Alexandru SOFIAN

„Liceu, cimitir al tinereții mele”. Probabil aceste versuri ale poetului George Bacovia sunt, pentru majoritatea elevilor, un *motto* în ceea ce privește descrierea experienței anilor petrecuți în cadrul liceului. Personal, oricât aș încerca, nu aș putea niciodată să mă regăsesc în cuvintele marelui poet român. Raportându-mă strict la experiența mea, a elevului care dintr-un impuls juvenil, instinctiv, s-a înscris la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava,

pot afirma că iresponsabilitatea cu care am luat atunci decizia de a mă înscrie la acest liceu cu profil vocațional a fost și cu siguranță va rămâne de departe cea mai bună. Deși inițial nu știam exact la ce mă înjug, pe măsură ce anii treceau, am realizat că decizia fusese în conformitate cu planul divin pe care Dumnezeu avea să-L aibă cu mine. Am descoperit acolo oameni cu adevărat valoroși, cu aptitudini remarcabile, atât în colectivul profesoral, cât și în cel al clasei, care au avut o menire importantă în evoluția mea intelectuală și morală. De asemenea, fiind un împătimit al muzicii, alături de corul seminarului, dirijat de cel care a păstorit cu dragoste părintească colectivul clasei, părintele profesor Lucian-Ionuț Tablan-Popescu, am reușit să obținem rezultate considerabile atât la concursurile corale organizate la nivel național, cât și la nivel internațional.

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava va rămâne mereu, pentru mine, o „a doua casă”, un loc în care am crescut și m-am format, un loc încărcat de emoția vieții adolescente, precum și un reper important în promovarea învățământului teologic.

Iustinian BUDEANU

De-a lungul anilor de studiu în cadrul Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava am avut parte de experiențe inedite. Cu siguranță au fost presărate pe alocuri și de momente mai puțin memorabile, însă anii de seminar și-au lăsat amprenta în mod definitiv asupra parcursului meu. Motivul pentru care am ales acest liceu a fost, rămâne și se va păstra neschimbat: dragostea pe care din copilărie am descoperit-o, dragostea de Dumnezeu și de muzica bisericească, iar această dragoste mi-a fost însoțită răsplătită de Cel Atotmilostiv prin emoționante trăiri alături de prieteni adevărați, profesori și colegi.

Cele mai prețioase amintiri le regăsesc în participările la competițiile corale, atât pe plan național, cât și internațional, în concerte, în timpul și efortul depuse alături de colegi și acestea toate sunt încununate de bucuria împreună-cântării în strună ce mi-a adus pe deplin adevărata liniște sufletească.

În profesori, preoți și mireni am găsit oameni cărora le pasă cu adevărat de elevii seminariști și care și-au concentrat eforturile pentru a le asigura acestora însușirea cunoștințelor. Asemenea unor părinți, au adus dojană la bună-vreme și iertare neîntârziată.

Mulțumesc corpului profesoral pentru toată grija și dedicarea pe care am simțit-o, mulțumesc colegilor pentru prietenia și loialitatea arătate unii față de ceilalți și care se păstrează chiar și până la acest moment și, mai ales, îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru că mi-a îndreptat pașii către Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, *răsărit* al tinereții mele.

Eusebiu RUSU-AELENEI

Pentru mine, seminarul a fost și este un loc al împlinirilor. Aici am cunoscut niște oameni cu adevărat speciali, atât profesori, cât și elevi, care, prin felul lor de a fi, mi-au arătat ce înseamnă să Îl cauți pe Dumnezeu nu numai prin transmiterea de noi informații referitoare la dogmele Bisericii și la viața jertfelnică a sfinților ei, ci și prin exemplul lor. Acestor modele, dascălilor, le sunt recunoscător pentru că prin ei L-am găsit cu adevărat pe Dumnezeu, prin ei am învățat cum să-L iubesc și cum să Îi slujesc Lui.

Seminarul a fost, pot spune, o dorință împlinită, iar dacă, printr-o minune, m-aș naște din nou, tot la această școală aș veni, deoarece, prin oamenii pe care i-am găsit aici, m-am format duhovnicește și, mai presus de toate, L-am aflat pe Dumnezeu!

Vocația noastră, a elevilor seminariști, este să-L iubim, să-I slujim lui Dumnezeu și să ne cinstim dascălii, mulțumindu-le pentru că au plantat această sămânță în sufletul nostru, care cu timpul va crește într-un pom rodnic, un „pom al vieții”, din care mulți oameni vor primi roade pentru suflete, roade care au crescut prin dragostea și dăruirea lor, în frunte cu Învățătorul și Dascălul nostru cel Mare, Hristos Dumnezeu.

Mihail SEMENIUC,
Clasa a XII-a

Această instituție, cu un profund caracter teologic, mi-a insuflat, în decursul anilor promo-vați, într-o manieră treptată, spiritul cunoaște-rii, al observației și, mai ales, o amplă și bogată perspectivă asupra puterii rugăciunii lăuntrice, starea spirituală a omului în dobândirea haru-lui Duhului Sfânt. Totodată, scopul acestei școli este să imprime în sufletele și în inimile elevilor o raționalitate diversificată, ramificată în aspectele variate ale vieții, reliefând complexa stare duhov-nicească, răsfrântă în acte simpliste, dar cu un puternic impact emoțional.

Cadrele didactice, repere statornice în forma-rea noastră, depun un efort susținut în îndru-marea, călăuzirea și îndreptarea fiecărui elev. Devotamentul și implicarea lor continuă îmi inspiră simțul dreptei chibzuințe, al onestității, al fermității, calități cruciale în procesul indivi-dual de maturizare.

Colectivul reprezintă o unitate trăitoare, respectuoasă, ce facilitează rezolvarea dificulțăi-lor întâmpinate, oferind ajutorul reciproc necesar pentru a avansa și pentru a îmbunătăți interacți-unea dintre colegi.

Instituția din care fac parte mi-a schimbat concepția despre mediul înconjurător, învățân-du-mă să fiu mult mai receptiv, mai silitor, să fiu capabil să inspir tuturor bucurie, nădejde, speranță, conlucrând la o armonie continuă și împlinind scopul principal: desăvârșirea prin dragostea jertfelnică.

Antonie TCACIUC,
Clasa a XI-a

În luna septembrie a anului 2019 pășeam pentru prima dată, timid, dar bucuros, pe holu-rile Seminarului Teologic Liceal „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, în calitate de elev al acestei școli. Peste tot vedeam chipuri blânde, luminoase, primitoare și ziceam în sinea mea: „Doamne, Îți mulțumesc că prin aceasta mă pot apropia mai mult de Tine, cunoscându-Te mai bine și simțindu-Te mai profund!”. Ce bucu-rie mai mare poate fi în lumea aceasta decât să știi că este Cineva Care te iubește atât de mult, încât a venit pe pământ, a stat printre noi și, din

dragoste pentru noi, S-a dat pe Sine spre moarte, și nu orice moarte, ci moarte pe Cruce.

Cu ajutorul profesorilor, am descoperit lucruri uimitoare despre cât de frumoasă și de complexă este creația lui Dumnezeu, iar de la părinții profesori am învățat atât despre Dumnezeu, cât și despre viețuirea în armonie cu ceilalți. Toate informațiile, sfaturile și muștrările au contribuit și contribuie la formarea mea pe plan intelectual și pe plan spiritual.

Cu această ocazie, le mulțumesc tuturor dascălilor mei pentru profesionalismul și căldura cu care ne învață și ne însoțesc pe drumul greu, dar frumos, pe care ni l-am ales.

Sebastian JURAVLE,
Clasa a XI-a

Odată cu absolvirea clasei a VIII-a, am știut că dezvoltarea și formarea mea personală și profesională va tinde către un domeniu în care să existe, pe lângă disciplinele obișnuite, întâlnite și în celelalte școli, noi discipline, teologice. Am spus că „am știut” deoarece am crescut și m-am format până la această vârstă într-un mediu familial în care Dumnezeu a fost centrul existen-ței noastre.

Încă din primul an, am descoperit în această instituție de învățământ un mediu prietenos, cu profesori deschiși spre nevoile noastre, atât în ceea ce privește cunoașterea, cât și dezvoltarea personală. La stabilirea coeziunii de grup între noi, cei care abia pășeam în acest nou mediu, și care nu ne cunoșteam unii pe alții, venind din diverse școli, a contribuit părintele diriginte și pedagogii, care s-au implicat într-o comunicare eficientă, cu scopul de a ne cunoaște și de a ne împrieteni unii cu alții. Această acțiune de sudare a bunelor relații dintre noi a continuat chiar și în perioada școlii online, când, datorită profesorilor noștri, am reușit să ne mobilizăm și să partici-păm cât mai activ la orele de curs, motivându-ne și susținându-ne unii pe alții.

Ajuns deja în anul al doilea de liceu, pot să afirm că prin îmbinarea cunoștințelor teore-tice, cât și prin participarea activă la evenimen-tele religioase am reușit să fac un pas important pe drumul spre adevărata vocație pentru care

am ales această școală. La inițiativa și cu implicarea părintelui director am avut parte și de activități extra-școlare: acțiuni de voluntariat și de binefacere, am participat la Sfânta Liturghie și la celelalte rânduieli cultice și am făcut practică de specialitate în cadrul mănăstirilor din județul Suceava.

Chiar dacă mă mai așteaptă încă doi ani de învățământ în această școală, încă de acum pot recomanda cu mâna pe inimă Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava tuturor celor care, asemenea mie, doresc să urmeze această cale frumoasă și binecuvântată către cunoașterea lui Dumnezeu.

Rareș HRECINIC,
Clasa a X-a

„Veniți și veți vedea” (Ioan 1, 39)

Aceasta am simțit în inimă ori de câte ori m-am gândit cum ar fi să fiu elev seminarist. Ca adolescent, cu frământări în privința liceului pe care să îl urmez, mi-am dat seama că orice altă școală aș alege, sufletul meu nu ar fi deplin împlinit. Da, am avut o pasiune imensă pentru matematică, biologie, fizică, chimie, dar și pentru limba română sau alte materii, însă am realizat că toate acestea nu ar avea niciun sens în orice alt liceu dacă începutul studiului nu ar fi fost cunoașterea lui Dumnezeu. Seminarul era cel care mi-ar fi putut promite această șansă de a construi totul pe o temelie solidă, de a mă forma atât pe plan spiritual, cât și pe plan intelectual.

Tinerețea este momentul de răgaz al vieții, este timpul ideal în care putem investi în dezvoltarea noastră ca oameni spre a fi pregătiți pentru viață și, tocmai de aceea, este foarte important ce facem în acești ani.

Da, am ales seminarul! Un nou început de drum! Am descoperit că seminarul nu este doar o școală de ziduri, în care înveți șase ore în fiecare zi și apoi pleci grăbit acasă, ci este o școală a vieții: studiu, rugăciune, conștiința prezenței celui de lângă tine. Este o școală în care, prin toate lucrurile pe care le facem, unele mici în aparență, ne apropiem de Dumnezeu. Pur și simplu, ni se oferă șansa de a trăi o altă viață, de a îmbina rugăciunea cu munca și cu învățătura.

Un lucru de neprețuit care se întâmplă în seminarul nostru este participarea colectivă la rugăciunea de dimineață și de seară, precum și la programul liturgic. Se simte prezența Mântuitorului între noi, ca o pace și ca o bucurie. Este minunat să stai sub ocrotirea rugăciunii, ca într-o cetate!

De altfel, prezența lui Hristos se simte în multe împrejurări, chiar și în cele dedicate învățaturii. Pe lângă materii studiate în fiecare liceu, noi avem șansa unor ore dedicate cunoașterii lui Dumnezeu și vieții duhovnicești prin Sfânta Scriptură, Dogmatică, Liturgică, Spiritualitate, Catehetică. Îl găsim pe Dumnezeu chiar și cântând. Știm că „cel care cântă, se roagă de două ori”, după cum spune Sf. Efrem Sirul.

Un drum frumos al unui seminarist nu implică numai deprinderea rugăciunii sau a unor cunoștințe, ci și arta de a fi atent la cei de lângă tine, de a-ți conștientiza defectele și calitățile și modul în care relaționezi cu ceilalți.

Bineînțeles că aceste lucruri presupun multă luptă și multă voință, dar acestea sunt esențiale pentru a dobândi ceva trainic, pentru a te simți împlinit la final.

Într-o lume care și-a pierdut adevăratele repere, în care pentru unii drumul către Dumnezeu este o „nebie curată”, într-o societate care, de multe ori, promovează evoluția materială și nu pe cea spirituală, este un lucru extraordinar faptul că există tineri cu dorința de a căuta, de a păstra și de a transmite lumina lui Hristos. Părintele Sofronie Saharov spunea: „dacă vreți să vă rugați, să știți că sunteți ca o moleculă de apă într-un ocean înghețat, moleculă care nu vrea să înghețe cu oceanul”. Și ce este oceanul înghețat? „Lumea în care suntem”, așa cum spune părintele Rafail Noica. Toți care ne-am adunat aici, la seminar, am simțit la un moment dat nevoia de a fi acea picătură care să rămână vie în această lume.

Nu noi alegem drumul, ci Dumnezeu alege. Seminarul devine astfel locul în care Mântuitorul este în mijlocul nostru.

Îmi vin în minte vorbele unui părinte căruia i-am cerut un sfat. Mi-a spus că multe îmi vor plăcea, multe nu îmi vor plăcea la seminar, dar să iau aminte că voi întâlni acolo și un sfânt. M-am

gândit mult că acest sfânt poate fi oricare dintre colegii mei, care L-a descoperit sau Îl va descoperi pe Dumnezeu, și m-am mai gândit că în jurul unui sfânt se sfințesc multe suflete. Domnul ne-a chemat pe toți cu toate ale noastre, dar, oricum a fost până acum, cred că a sosit momentul ca toți să țintim spre sfințirea vieții.

Noi, seminariștii, suntem copii, copii mai cuminți sau mai zvăpăiați, mai silitori la învățătură sau dimpotrivă, mai evlavioși sau mai puțin evlavioși. Trăim o perioadă dificilă a vieții, plină de derută, cu multă nesiguranță, cu urcușuri și cu coborâșuri. Dar noi am avut la un moment dat o înclinare a inimii care ne-a adus aici. Avem dorință de viață și de cunoaștere. „Nimeni să nu disprețuiască tinerețile tale”, spune Sf. Apostol Pavel (1 Timotei 4, 12). Ne rugăm lui Dumnezeu să ne ajute să descoperim calea pe care trebuie să o urmăm și să o urmăm bine.

Am reflectat mult la imaginea unui elev seminarist în ochii lumii. Înaltpreasfințitul Părinte Pimen, vorbind despre seminariști, atrăgea atenția asupra unui cuvânt al omului înțelept: „o scamă pe o haină de culoare deschisă nu prea se observă, însă pe o haină neagră se observă. O greșeală a unui elev seminarist pune multe întrebări”. Deci, există și o responsabilitate pentru noi, elevii seminarului, de a purta cu cinste acest nume.

Un părinte foarte drag mie, care a absolvit Seminarul Teologic de la Mănăstirea Neamț acum mulți ani, mi-a povestit crâmpoie din viața lui de seminarist. Condițiile erau foarte grele pe vremea lor: nu aveau curent electric; dormeau în odăi mari cu foarte multe paturi; iarna își făceau singuri focul într-o sobă care se răcea foarte repede în timpul nopții; dormeau îmbrăcați cu izmene și pijamale, înveliți cu câte două plapume și un cojoc; pentru a se spăla pe față, în fiecare dimineață trebuiau să spargă gheața de deasupra butoaielor cu apă; mâncau cu linguri de lemn și tăiau măămăliga cu ața. Dimineața, aveau meniu fix: o bucată de pâine și „un deget” de marmeladă. Nu aveau cărți pentru studiu și scriau totul, chiar și la muzică. Cu toate aceste greutăți, seminarul a rămas cea mai frumoasă perioadă din viața lui.

Și mă gândesc la condițiile pe care le avem noi! Nu ne lipsește nimic, poate doar voința.

Ce datorie imensă avem în fața Lui Dumnezeu! Trebuie doar să renunțăm la lenevit și să ne împlinim chemarea și datoria. Ar trebui să ne bucurăm zilnic că avem aceste condiții minunate, că suntem înconjurați de oameni cărora le pasă de noi, deși uneori înțelegem greșit grija lor. Ar trebui să fim fericiți și să mulțumim Domnului neîncetat! Să ne bucurăm că există oameni care se roagă pentru noi și cu care ne putem ruga împreună! Să încercăm să rămânem tineri, vii, într-un spirit de iubire, de răbdare și de mulțumire! Să încercăm să împlinim cu multă putere de jertfă cuvântul Domnului: „Dar îndrăzniți, Eu am biruit lumea” adăugăm un spațiu (Ioan 16, 33).

Am venit și am văzut. Și ce pot să zic acum, la început de drum? Știu că trebuie să-mi fac ordine în gânduri. Trebuie să-mi primenesc sufletul ca o casă care se pregătește de Înviere. Trebuie să învăț să iubesc mult, să mă încredințez Domnului cu toată ființa mea.

Iustin BRUJA,
Clasa a X-a

Tipărit la

TIPOGRAFIA „ARHIMANDRIT VARTOLOMEU MAZEREANU”

E-mail: tipografia@arhiepiscopiasucevei.ro